

Naturtypekartlegging i Vest-Agder 2012

Jon T. Klepsland, Kim Abel og Stefan Olberg

BioFokus-rapport 2013-14

BIO
FOKUS

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder kartlagt prioriterte naturtyper innenfor fire kommuner i fylket i 2012-2013. Det har vært fokus på kulturlandskap, men naturtyper fra andre hovednaturtyper har også blitt kartlagt, spesielt innenfor skog. Undersøkelsesområdene var forhåndsdefinert av fylkesmannen i samråd med kommunene. Alle de høyest prioriterte undersøkelsesområdene (unntatt Skjernøy), samt et par lavere prioriterte områder på Hidra, ble kartlagt for prioriterte naturtyper. I alt ble det registrert 113 naturtype-lokaliteter. 5 lokaliteter er vurdert som svært viktige (A verdi), 39 som viktige (B verdi) og 69 som lokalt viktige (C verdi) i henhold til DN håndbok 13.2. Tilstands- og kartleggingsstatus for de naturtypekategoriene det har vært størst fokus på i prosjektet er diskutert.

Nøkkelord

Vest-Agder
Flekkerøya
Flekkefjord
Hægebostad
Sirdal
Naturtypekartlegging
Kulturlandskap
Kystlynghei
Skog
Rødlistearter

Omslag

FORSIDEBILDER

Øvre: Solblom. Foto: Kim Abel
Midtre: Osen I, Sirdal. Foto: Jon T. Klepsland
Nedre: Hågåsen-Kjellenes, Hidra. Foto: Jon. T. Klepsland.

LAYOUT (OMSLAG)

Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-272-2

Biofokus-rapport 2013-14

Tittel

Naturtypekartlegging i Vest-Agder 2012

Forfatter

Jon T. Klepsland

Dato

25.04.2013

Antall sider

65 sider

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver

Fylkesmannen i Vest-Agder

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO

Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

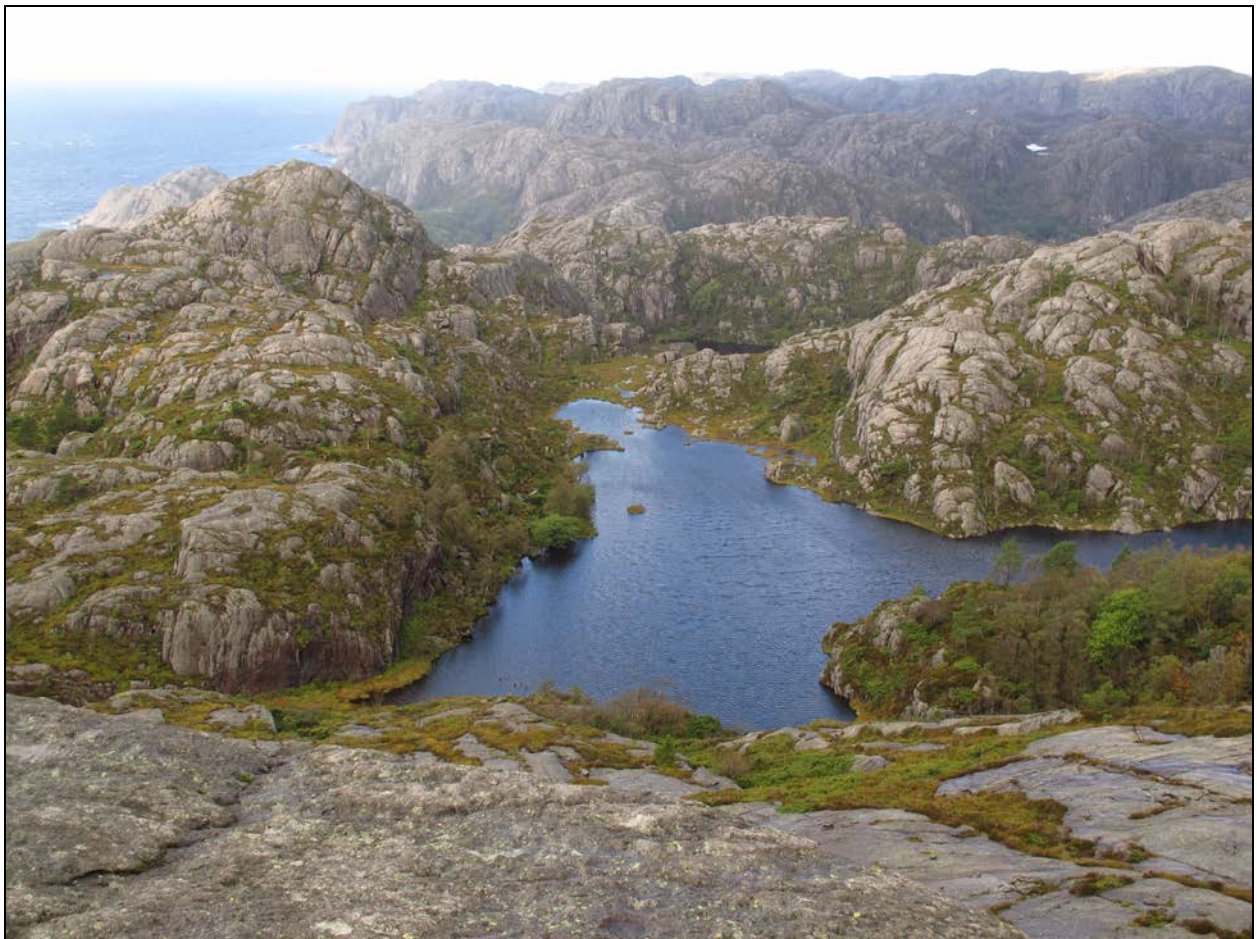
Forord

Stiftelsen BioFokus har på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder foretatt naturtypekartlegging i utvalgte områder i Sirdal, Hægebostad, Flekkefjord og Kristiansand kommune. Pål Klevan har vært vår kontaktperson hos oppdragsgiver. Jon T. Klepsland har vært prosjektansvarlig hos BioFokus. Stefan Olberg og Kim Abel (begge BioFokus) har også deltatt i arbeidet.

Denne rapporten har som mål å oppsummere resultatene fra prosjektet og kort diskutere noen problemstillinger i forbindelse med oppdraget. Prosjektets viktigste leveranse er Naturbasefiler som vil bli publisert på: <http://www.dirnat.no/kart/naturbase/>

Oslo, 18. april 2013

Jon T. Klepsland

Vegetasjonsfattige kystlyngheier på fastlandssiden av Flekkefjord landskapsvernområde. Utsikt vestover fra lok 361 Porshei-Vindskolla mot lok 55 Ystebøvatn. Foto: Jon T. Klepsland

Sammenheng

BioFokus har på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder foretatt kartlegging av prioriterte naturtyper etter DN-håndbok 13.2 i kommunene Sirdal, Hægebostad, Flekkefjord og Kristiansand (Flekkefjord). Utgangspunktet for undersøkelsene var 29 forhåndsutvalgte undersøkelsesområder med fokus på kulturlandskap, kystlynghei og utvalgte naturtyper. Det har vært fokus på kvalitetssikring av gamle naturtypelokaliteter, men det har også vært foretatt ganske systematisk nykartlegging innenfor de definerte undersøkelsesområdene. Vi besøkte 23 av de 29 undersøkelsesområdene, og disse kan nå anses som relativt godt kartlagt.

I alt ble det kartlagt 113 naturtypelokaliteter, hvorav 73 er nykartlagte og 40 er revisjoner av (dvs. kvalitetssikrede) tidligere kartlagte lokaliteter. 37 kvalitetssikrede lokaliteter ble funnet å ikke ha tilstrekkelige naturkvaliteter for avgrensning som prioriterte naturtyper, og skal derfor fjernes fra Naturbase (jfr. sletteliste).

De kartlagte naturtypeobjektene har et samlet areal på 13 kvadratkilometer, men hele 10,5 km² av dette er kartlagt som kystlynghei (tre lokaliteter). 5 lokaliteter ble vurdert som svært viktige (A verdi), 39 som viktige (B verdi), og 69 som lokalt viktige (C verdi) i henhold til DN-håndbok 13.2 sine verdikriterier. Kulturlandskap er den hovednaturtypen som med stor margin dekker størst areal av de kartlagte lokalitetene (87 %) (**tabell 1**). Men med fratrekk for tre store naturtypeobjekter kartlagt som kystlynghei er det kartlagte arealet med kulturlandskap (7,4 %) lavere enn arealet kartlagte lokaliteter innenfor hovednaturtypen skog (8,3 %).

Av utvalgte naturtyper kartla vi 16 lokaliteter som slåttemark/-myr (med A- eller B-verdi) og 7 lokaliteter som gammel/hul eik.

Tabell 1: Fordelingen av hovednaturtyper på antall og areal

Hovednaturtype	Antall	Andel	Areal (daa)	Andel
Ferskvann/våtmark	6	5,3	415	3,2
Kulturlandskap	77	68,1	11428	87,2
Kyst og havstrand	4	3,5	15,2	0,1
Skog	24	21,2	1087	8,3
Andre viktige forekomster	2	1,8	162	1,2
Totalt	113	100	13107	100

Vårsvidd naturbeitemark / kystlynghei på Hidra (lok 321 Auland-Hågåsen-Kjellenes). I bakgrunnen ses store areal med kystlynghei innenfor fastlandsdelen av Flekkefjord LVO. Foto: Jon T. Klepsland

Innhold

1	INNLEDNING / BAKGRUNN	6
2	GJENNOMFØRING	6
2.1	PRIORITERTE OMRÅDER	6
2.2	TILRETTELEGGING FOR NATUR2000	7
2.3	BEHANDLING AV GAMLE NATURTYPEDATA	7
2.4	ARTSREGISTRERINGER	7
3	RESULTATER	8
3.1	OVERSIKT OVER KARTLAGTE NATURTYPER	8
3.1.1	Artsmangfold	17
3.2	LOKALITETSBESKRIVELSER	19
3.3	KARTLEGGINGSSTATUS	60
4	DISKUSJON	60
4.1	NATURBEITEMARK, SLÅTTEMARK OG SLÅTTEMYR	61
4.2	KYSTLYNGHEI	62
4.3	SKOG	64

Lokalitet 414, Skredå IV, Sirdal. Sjelden forekomst av rikere myr i mosaikk med tørrere lyngmark med mye solblom. Sporene etter tidligere slåtthevd er tydelige, men området er samtidig i en fase preget av sterk gjengroing. Lokaliteten ble kartlagt som mosaikk av slåttemyr og slåttemark og vurdert som viktig (B-verdi). Dette gjør lokaliteten til en utvalgt naturtype. Foto: Jon T. Klepsland

1 Innledning / bakgrunn

I forordet til første utgave av naturtypehåndboka (Direktoratet for Naturforvaltning 1999) står følgende: *"Det er et politisk mål at alle landets kommuner skal gjennomføre kartlegging og verdisetting av viktige områder for biologisk mangfold på sine arealer (St. meld. nr. 58 (1996/97) 1996-97). Den kommunale kartleggingen omfatter naturtyper, vilt, rødlistearter, ferskvannslokaliteter og marint biologisk mangfold."*

BioFokus har på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder foretatt kartlegging av prioriterte naturtyper etter DN-håndbok 13.2 innenfor 29 forhåndsutvalgte undersøkelsesområder i kommunene Sirdal, Hægebostad, Flekkefjord og Kristiansand (Flekkerøya). Prioriteringen av undersøkelsesområder var bestemt gjennom samarbeid mellom Fylkesmannens miljøvernavdeling og de respektive kommunene samt med verneområdeforvaltningen for Flekkefjord og Oksøy-Ryvingen landskapsvernområder. Det har vært fokus på kulturlandskap, utvalgte og foreslått utvalgte naturtyper. Dette gjelder for Vest-Agders del i første rekke slåttemark, slåttemyr, hule eiker, kystlynghei, høstingsskog, rik sumpskog og kystmyrer.

Kartleggingsarbeidet er finansiert med midler fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Avtalens økonomiske ramme var på kr 496.250 pluss moms.

Feltarbeidet ble i hovedsak gjort i løpet av feltsesongen 2012, men det ble gjort supplerende kartlegging på Hydra våren 2013. Foreløpige resultater ble oversendt fylkesmannen i to omganger; 6. desember 2012 ble det levert shape-filer over foreløpige naturtypeavgrensinger for de 4 kommunene, og 4. mars 2013 ble det levert ferdige faktaark for kartlagte naturtypelokaliteter på Flekkerøya i Kristiansand. Sluttleveranse inkludert denne rapporten forelå i slutten av april 2013. Feltarbeid knyttet til dette prosjektet er blitt utført av BioFokus ved Jon T. Klepsland (prosjektleder), Kim Abel og Stefan Olberg.

Sluttleveransen er i henhold til de nyeste kravspesifikasjonene fra DN, jfr. DN's kvalitetssikringssider. Dette omfatter blant annet egenskapsdata på excelark, sletteliste over kvalitetssikrete lokaliteter som ikke når opp som kartleggingsobjekt, SOSI-filer i SOSI standard 4.1 og bilder.

2 Gjennomføring

2.1 Prioriterte områder

Tilbudsgrunnlaget ved utlysning av prosjektet inneholdt til sammen 29 undersøkelsesområder av svært varierende størrelse, fra 160 dekar (0,16 km²) til 80 000 dekar (80 km²). Det største undersøkelsesområdet omfattet hele hoveddalføret i Hægebostad, fra kommunegrensa med Lyngdal i sør til og med Lygne og Eiken i nord. Det samlede arealet for alle undersøkelsesområdene var på 207 km². 22 av undersøkelsesområdene var av oppdragsgiver angitt som høyt prioriterte, mens 7 områder var lavere prioritert. Undersøkelsesområdene var fordelt på følgende kommuner: Sirdal med 9 områder (alle høyt prioritert), Hægebostad med 7 områder (alle høyt prioritert), Flekkefjord med 3 områder på fastlandet (høy prioritert) og 3 områder på øyene (Hydra og Andabeløy; lavere prioritert), Kristiansand med 2 områder på Flekkerøya (høyt prioritert), Søgne med 3 områder (Ny-Hellesund; lavt prioritert), Mandal med ett område (Skjernøy; høyt prioritert), og Lindesnes med ett område (Høllen; lavt prioritert). Vi endte med å kartlegge alle de høyt prioriterte områdene (unntatt Skjernøy) pluss de to områdene på Hydra i Flekkefjord (totalt 200 km²), noe som utgjør en høy andel av det samlede prosjektarealet.

2.2 Tilrettelegging for Natur2000

Alle lokaliteter er lagt inn i databaseprogrammet Natur2000. Alle egenskapsfiler m.m. er hentet ut fra denne databasen i forbindelse med rapportering og overlevering av data til Fylkesmannen. For nyregistrerte lokaliteter har vi benyttet lokale nummerserier for hver kommune som tidligere ikke er brukt, jfr. DN`s metadatabase for biologisk mangfold. For kvalitetssikrede/ reviderte naturtypelokaliteter har vi enten benyttet det gamle lokal-id nummeret, eventuelt tildelt et nytt nummer i samme serie som nykartlagte lokaliteter. De benyttete nummerseriene (lokal-id) er ikke sammenhengende fordi prosjektleder har av rapporteringsfleksible grunner tidlig i prosjektet tildelt hver av prosjektmedarbeiderne romlige nok nummerserier til at to eller flere rapportører ikke skal risikere å benytte samme lokal-id på ulike lokaliteter.

2.3 Behandling av gamle naturtypedata

For lokaliteter som tidligere er registrert i Naturbase, og som vi har kvalitetssikret og videreført i dette prosjektet, er eksisterende IID i Naturbase (BN-nummeret) benyttet for å skille disse fra nykartlagte lokaliteter. Nykartlagte og reviderte/ kvalitetssikrede lokaliteter er oversendt som separate sosi- og egenskapsfiler til Fylkesmannen for oppdatering av Naturbase.

For tidligere registrerte naturtypelokaliteter som i dette prosjektet er kvalitetssikret og funnet å ikke ha tilstrekkelig høye naturverdier for avgrensing som prioritert naturtype er det opprettet en sletteliste som kort begrunner denne vurderingen, jfr. DN`s kravspesifikasjoner. Disse skal følgelig fjernes fra Naturbase.

I et par tilfeller har vi kartlagt naturtypelokaliteter som overlapper med tidligere avgrensede naturtypelokaliteter, men uten at den (eller de) nykartlagte lokaliteten(e) skal erstatte den gamle. Dette skyldes som oftest at den gamle naturtypelokaliteten er stor og upresist avgrenset, og at vi ikke har gjort tilstrekkelig inventering av hele arealet til å kunne si om det finnes flere prioriterte naturtyper innenfor arealet utover dem vi har kartlagt. Den/ de nykartlagte lokaliteten(e) er derfor klippet mot det gamle naturtypepolygonet, og det er levert ny/ justert sosi-versjon av gammel naturtype for å unngå overlapp med de(n) mer presist avgrensede nykartlagte lokaliteten(e).

2.4 Artsregistreringer

For vanlige og typiske arter gjør vi kun notater som senere inngår som en del av naturtypebeskrivelsene. Potensielt interessante, spesielle, sjeldne og rødlistete arter derimot punktfester vi presist ved hjelp av GPS. Mange av disse er lett gjenkjennelige i felt, og ofte er det derfor unødvendig å ta belegg. For mer vanskelig bestemte arter, samt sjeldne arter eller andre med stort dokumentasjonsbehov, gjør vi derimot ofte innsamlinger. Disse havner etter bestemmelse i et av Norges større herbarier/samlinger, oftest Naturhistorisk Museum på Tøyen i Oslo. Alle GPS-registrerte funn blir synliggjort i Artskart (Artsdatabanken & GBIF 2013) via BioFokus sin egen artsdatabase (BAB). Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter 2010 (Kålås et al. 2010).

3 Resultater

3.1 Oversikt over kartlagte naturtyper

I dette kapittelet gis en enkel presentasjon av resultatet av kartleggingen. Det ble totalt registrert og kartlagt 113 naturtypelokaliteter, hvorav 73 er nykartlagte og 40 er revisjoner av (dvs. kvalitetssikrete) tidligere kartlagte lokaliteter som allerede lå på Naturbase i noen form. 37 kvalitetssikrete lokaliteter ble funnet å ikke ha tilstrekkelige naturkvaliteter for avgrensning som prioriterte naturtyper, og skal derfor fjernes fra Naturbase (jfr. sletteliste). 5 lokaliteter ble vurdert som svært viktige (A verdi), 39 som viktige (B verdi), og 69 som lokalt viktige (C verdi) i henhold til DN-håndbok 13.2 sine verdikriterier. Det samlede arealet med naturtypelokaliteter er på 13 kvadratkilometer, men hele 10,5 km² av dette består av kystlynghei (tre lokaliteter).

I prosjektet var det fokus på kulturlandskap og utvalgte naturtyper. Kulturlandskap er da også den hovednaturtypen som er kartlagt hyppigst med 68% av antallet registrerte lokaliteter (77 stk). Deretter følger hovednaturtypene skog (21%) og ferskvann/våtmark (5%). Også i areal er kulturlandskap rådende med 87% av kartlagt areal, men med fratrekk for de 3 store områdene kartlagt som kystlynghei (80%) utgjør arealet med kulturlandskap kun 7,4%, mens skog utgjør 8,3%. Utenom kystlynghei er altså de fleste lokaliteter avgrenset i kulturlandskapet små (gjennomsnittlig 13 daa).

Med hensyn til utvalgte naturtyper ble det kartlagt 23 lokaliteter; hvorav 15 som slåtte mark, 1 som slåtte myr, og 7 som hul eik (= store gamle trær: eik).

I henhold til forskrift om utvalgte naturtyper er det kun slåtte mark- og slåtte myrslokaliteter med A-verdi og B-verdi som er utvalgte. For gammel/hul eik er også lokalt viktige trær (C-verdi) utvalgte. Kravet er at disse enten er over 200 cm i omkrets (63 cm i diameter) ved brysthøyde, eller synlig hule og over 95 cm i omkrets/ 30 cm dbh, og at de befinner seg utenfor produktiv skogsmark.

Tabell 2 gir en oversikt over hvordan de kartlagte naturtypelokalitetene fordeler seg på naturtypekategori og verdi, jfr. DN-håndbok 13.2. **Figur 1 og 2** viser henholdsvis verdifordelingen og størrelsesfordelingen for alle kartlagte lokaliteter. **Figurene 3-6** viser den geografiske plasseringen av undersøkelsesområdene og de 113 kartlagte naturtypelokalitetene. I **tabell 3** er alle lokalitetene som ble kartlagt i 2012 listet opp med sentrale egenskapsdata.

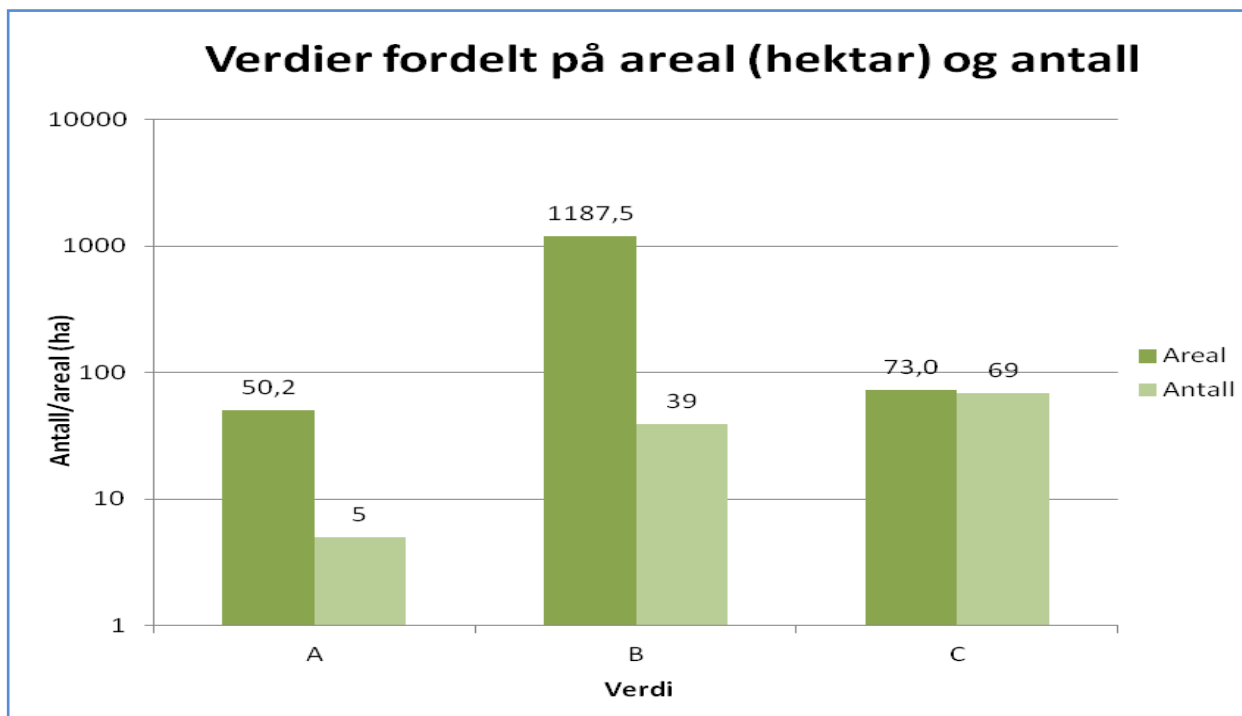
Lok 401, Skotet V, Sirdal. Gammel furuskog. Foto: Jon T. Klepsland

Gammel eikeskog med rik forekomst av liten praktkrinslav og hårkrinslav. Lok 344, Hummerås S (Hidra). Foto: Kim Abel

Tabell 2. Oversikt over fordelingen av de kartlagte naturtypelokalitetene på naturtypekategori og verdi, og med angivelse av samlet areal (daa) innenfor hver kategori. Det er i denne tabellen ikke tatt hensyn til mosaikkarealer innenfor naturtypelokalitetene.

Hovednaturtype	Naturtype	A	B	C	Totalt antall	Areal (daa)
Ferskvann/våtmark	Dam		3	1	4	64,7
	Evjer, bukter og viker		1		1	104,3
	Viktig bekkedrag		1		1	245,7
			5	1	6	414,7
Kulturlandskap	Artsrik veikant		1		1	1,8
	Erstatningsbiotoper			3	3	24,6
	Kystlynghei		3		3	10464
	Naturbeitemark		2	9	11	473,7
	Slåtte- og beitemyr		1	1	2	111,6
	Slåttemark		15	29	44	337,8
	Store gamle trær		1	12	13	14,6
			23	54	77	11428
Kyst og havstrand	Sand- og grusstrand			1	1	1,9
	Strandeng og strandsump		1	2	3	13,3
			1	3	4	15,2
Skog	Bekkekløft og bergvegg			1	1	21,8
	Gammel barskog		1		1	39,9
	Gammel fattig edellauvskog	1	1	5	7	250,4
	Gammel lauvskog	1	4	3	8	498,8
	Rik edellauvskog	2	3	1	6	270,8
	Rik sumpskog		1		1	5,3
		4	10	10	24	1087
Andre viktige forekomster	Annen viktig forekomst	1		1	2	162,1
Totalt		5	39	69	113	13107

Figur 1. Figuren viser fordelingen av A, B og C lokaliteter på antall og areal. Vær oppmerksom på logaritmisk skala! Det store samlede arealet med lokaliteter gitt B-verdi skyldes at de store kystlyngeheiene som er kartlagt er gitt B-verdi.

Lok 422, Flekkerøya S (Okslehamn) I. Liten poll omgitt av artsrike strandenger og -summer.
Foto: Jon T. Klepsland

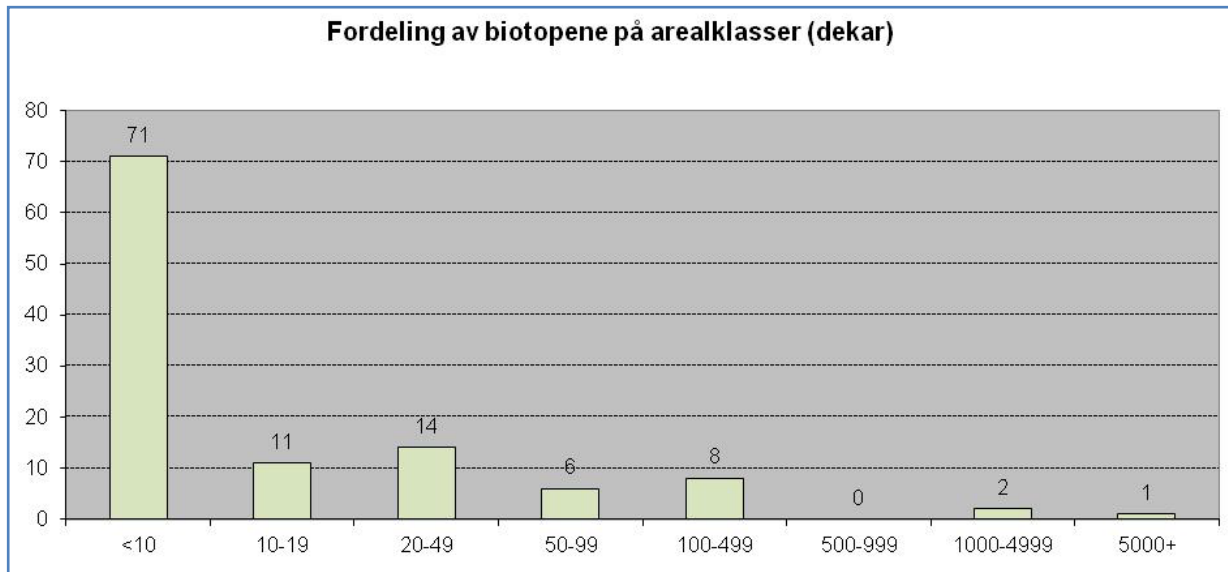
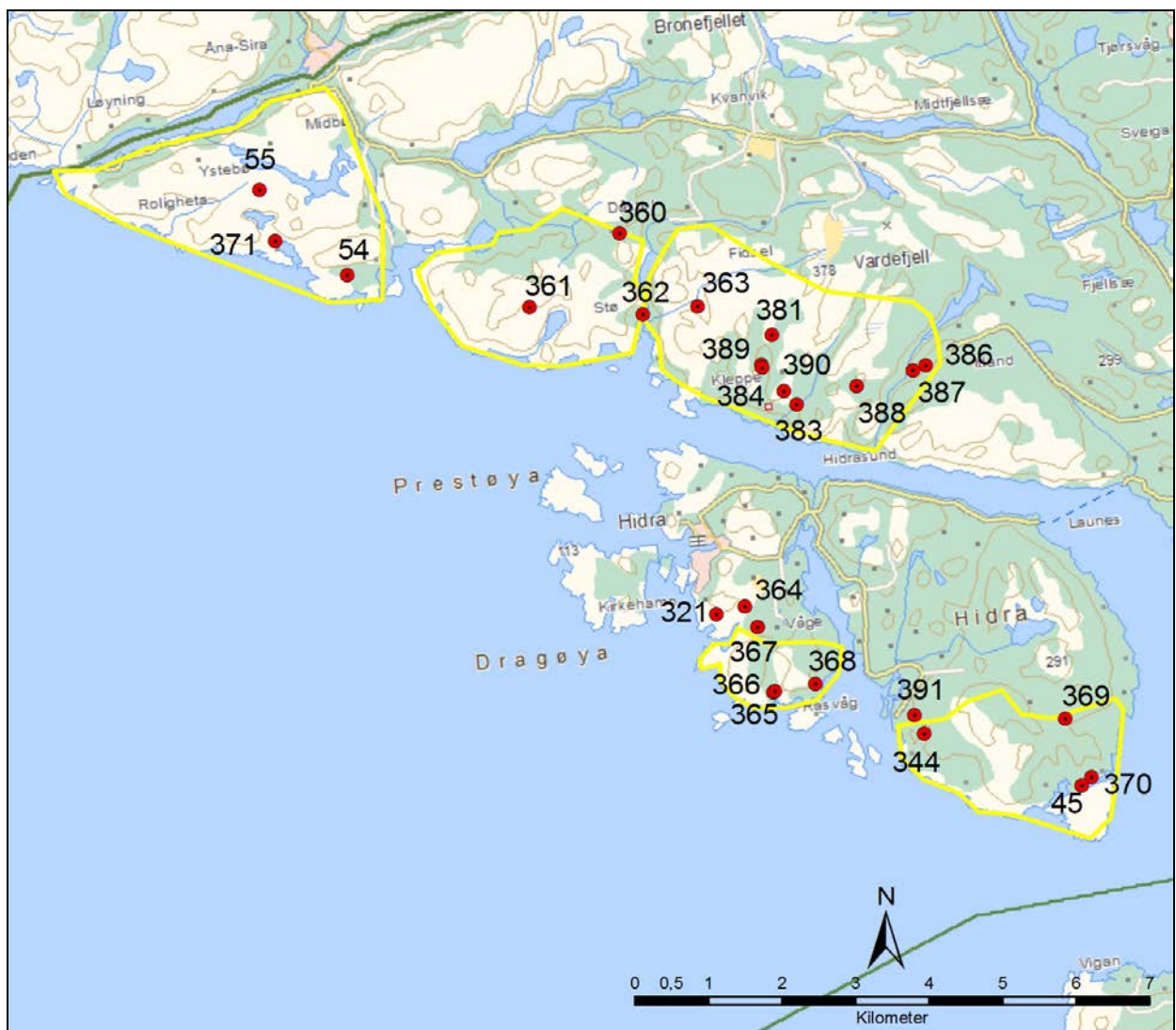
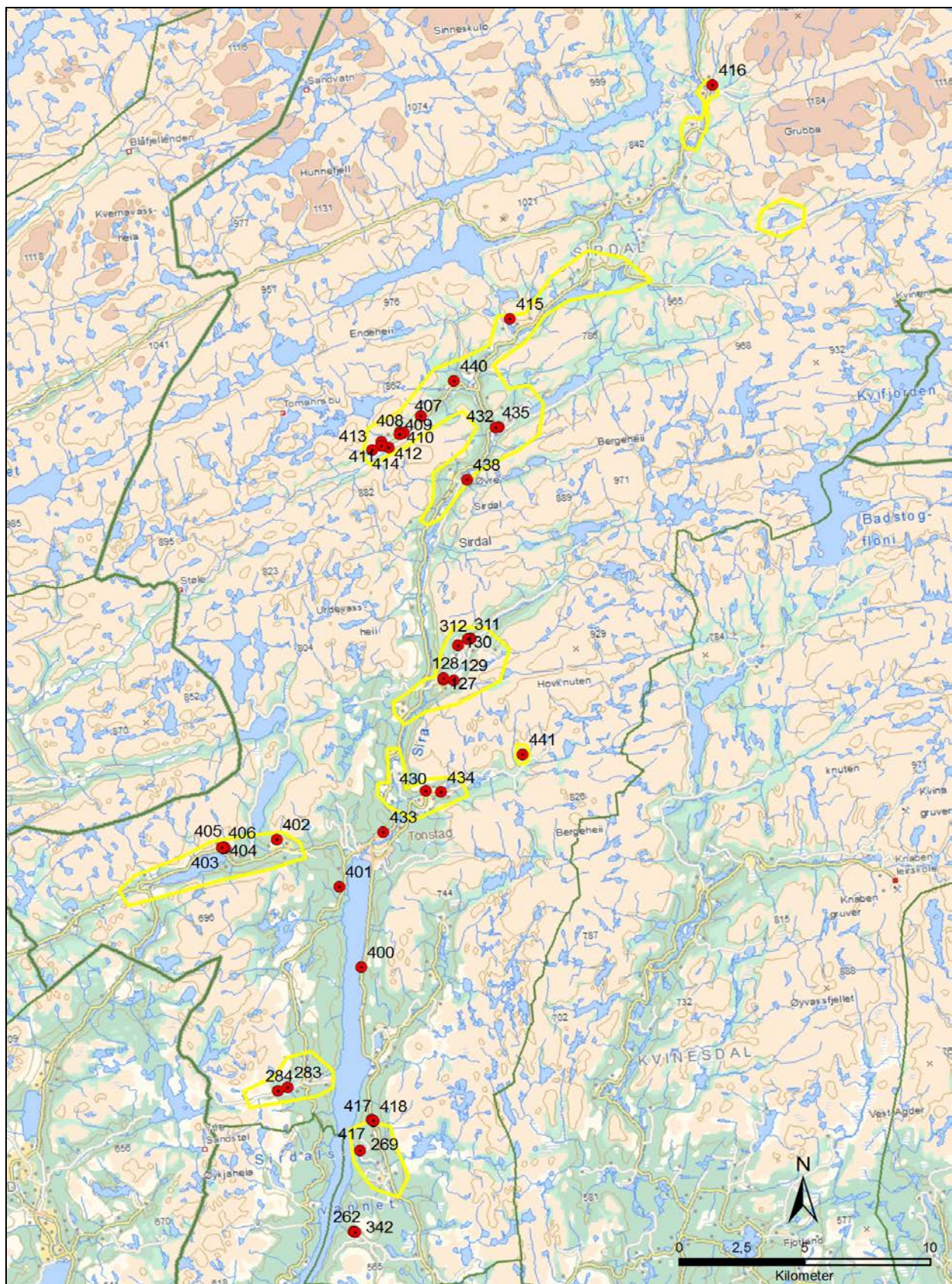

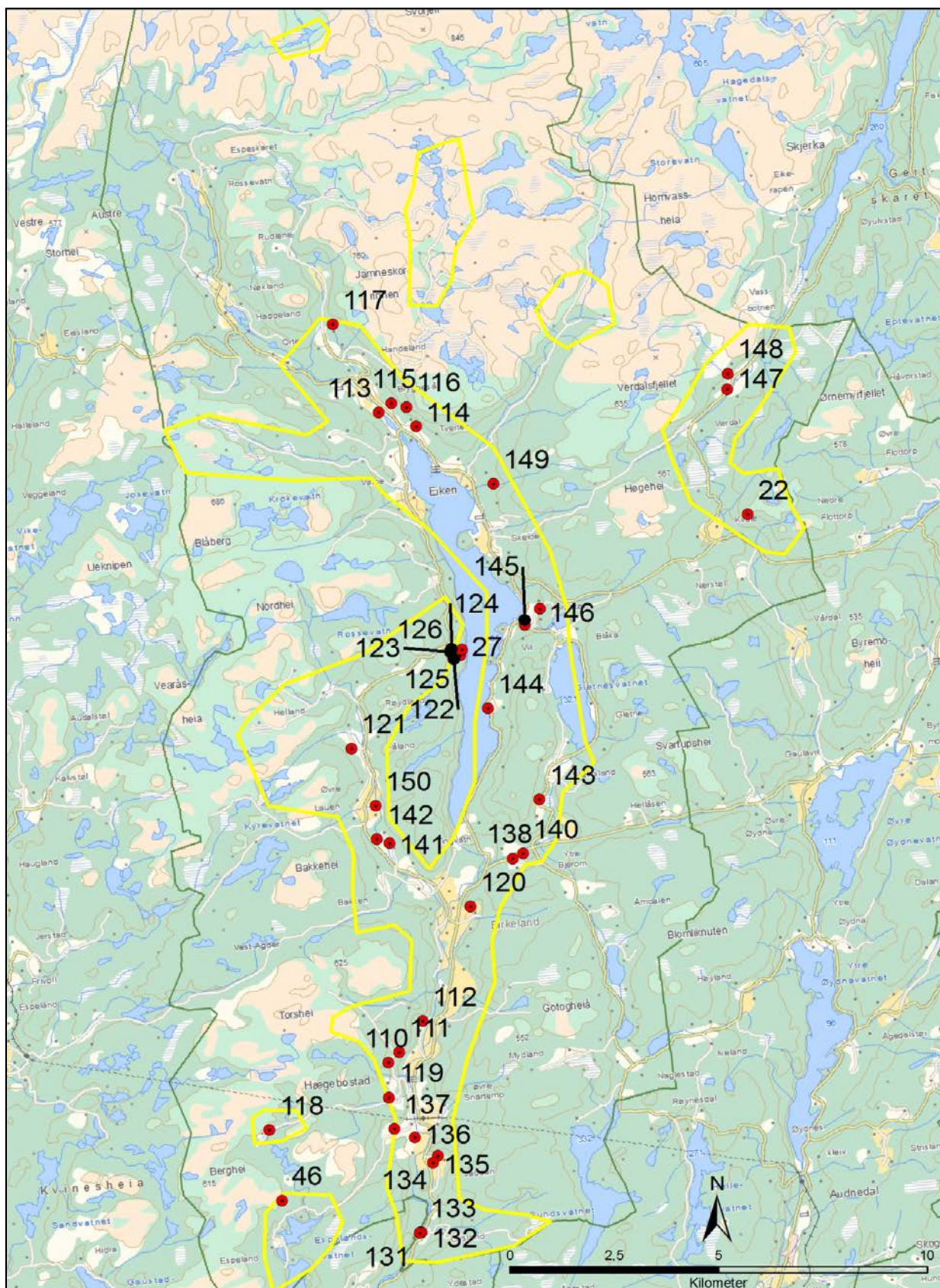
Fig 2: Figuren viser hvordan de 113 lokalitetene fordeler seg etter størrelse (daa).

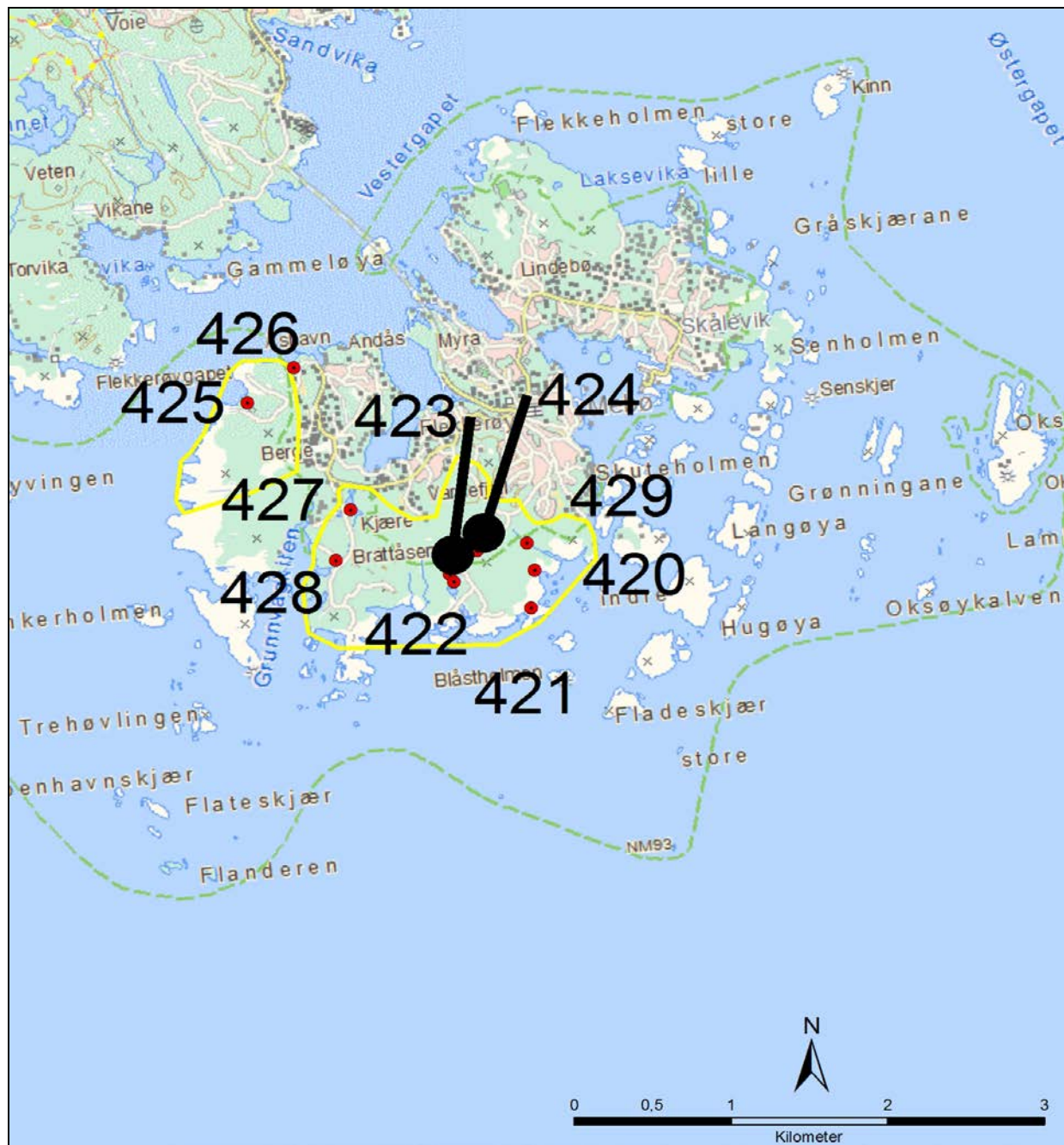
Figur 3. Prikk-kart over naturtypelokaliteter kartlagt i Flekkefjord i 2012-13 med angivelse av lok-nr. Undersøkellesområdene er illustrert med gult omriss.

Figur 4. Prikk-kart over naturtypelokaliteter kartlagt i Sirdal i 2012 med angivelse av lok-nr. Undersøkellesområdene er illustrert med gult omriss.

Figur 5. Prikk-kart over naturtypelokaliteter kartlagt i Hægebostad i 2012 med angivelse av lok-nr. Undersøkellesområdene er illustrert med gult omriss.

Figur 6. Prikk-kart over naturtypelokaliteter kartlagt på Flekkerøya i 2012 med angivelse av lok-nr. Undersøkellesområdene er illustrert med gult omriss.

Tabell 3: Oversikt med nøkkeldata over de 113 lokalitetene som ble kartlagt av BioFokus i 2012-13.

Kommune	Lokalitet	Hovednaturtype	Naturtype	Utforming	Lokal ID	VERDI	Areal (daa)
Flekkefjord	Auland-Hågåsen-Kjellenes	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Frisk fattigeng beitet	321	B	332
Flekkefjord	Daurefjellet N	Myr	Gammel fattig edellauvskog	Hasselkratt	360	C	9,1
Flekkefjord	Dåttland	Kulturlandskap	Slåttemark	Blåtoppeng slått	389	C	43,4
Flekkefjord	Dåttland I	Kulturlandskap	Store gamle trær	Ask	384	C	0,3
Flekkefjord	Dåttlandsheia	Kulturlandskap	Kystlynghei		363	B	1406
Flekkefjord	Hersdalen I (Risåsen V)	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	365	C	0,8
Flekkefjord	Hersdalen II (Risåsen V)	Skog	Gammel fattig edellauvskog	Svartorskog	366	C	4
Flekkefjord	Hummerås S	Skog	Gammel fattig edellauvskog	Eikeskog	344	A	70
Flekkefjord	Hågåsen V	Skog	Rik edellauvskog	Alm-lindeskog	364	B	9,2
Flekkefjord	Kalvekilen	Kyst og havstrand	Strandeng og strandsump		45	C	8,3
Flekkefjord	Kalvekilen, Midtre N	Skog	Gammel fattig edellauvskog	Eikeskog	370	C	2,1
Flekkefjord	Kleppe	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	390	C	73,3
Flekkefjord	Kongsfjellet S	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk/tørr, middels baserik eng	383	C	1
Flekkefjord	Kvednhøyen	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk/tørr, middels baserik eng	387	B	3,1
Flekkefjord	Langeland SØ	Skog	Gammel lauvskog	Gammelt ospeholt	369	B	34,5
Flekkefjord	Lille Håland	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	388	C	8,1
Flekkefjord	Palfjellet-Risåsen SØ (Breili)	Skog	Rik edellauvskog	Alm-lindeskog	368	A	91
Flekkefjord	Porshei-Vindskolla	Kulturlandskap	Kystlynghei		361	B	3175
Flekkefjord	Rasvåg	Skog	Rik edellauvskog	Alm-lindeskog	391	B	126,5
Flekkefjord	Råga Ø	Skog	Gammel lauvskog	Fuktig kystskog	367	B	26
Flekkefjord	Skarpenes	Andre viktige forekomster	Annen viktig forekomst		54	A	161
Flekkefjord	Stykkjet	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Frisk fattigeng beitet	386	C	4,1
Flekkefjord	Stø	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk/tørr, middels baserik eng	362	C	8,1
Flekkefjord	Telebukta nordvest	Skog	Rik edellauvskog	Lågurt-eikeskog	371	C	20,2
Flekkefjord	Tinnfjellet SØ	Kulturlandskap	Store gamle trær	Alm	381	C	0,2
Flekkefjord	Ystebøvatn	Kulturlandskap	Kystlynghei		55	B	5883
Hægebostad	Bjerom	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	138	B	5,8
Hægebostad	Bjørnstøl øst	Skog	Gammel lauvskog	Gammelt ospeholt	118	C	9,8
Hægebostad	Breili, Gydaalen, øst for Kvåle	Skog	Gammel lauvskog	Gammelt ospeholt	22	C	70,1
Hægebostad	Eilevstad	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng	112	C	3,6
Hægebostad	Erbrøte	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	120	B	5,8
Hægebostad	Espeland N	Skog	Gammel lauvskog	Gammelt ospeholt	46	B	79,2
Hægebostad	Fåland	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Frisk fattigeng beitet	121	C	38,1
Hægebostad	Gardøl Ø	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng	115	C	2,4
Hægebostad	Grøstøl	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	146	C	2,1
Hægebostad	Gysland	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	131	C	8,9
Hægebostad	Gysland I	Kulturlandskap	Store gamle trær	Eik	132	C	0,2
Hægebostad	Gysland II	Kulturlandskap	Store gamle trær	Eik	133	C	0,1
Hægebostad	Hekkfjellet V	Skog	Gammel fattig edellauvskog	Eikeskog	116	B	108
Hægebostad	Hommekland	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	143	C	1,5
Hægebostad	Hundeland	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Frisk fattigeng beitet	142	C	10
Hægebostad	Hægebostad V (Prestelia)	Skog	Gammel lauvskog	Gammelt ospeholt	110	A	162
Hægebostad	Jåddan	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	135	C	3,1
Hægebostad	Jåddan N	Kulturlandskap	Slåttemark	Våt/fuktig, middels næringsrik eng slått	134	B	14,5
Hægebostad	Kleppe I	Kulturlandskap	Store gamle trær	Eik	122	C	0,3

-Naturtypekartlegging i Vest-Agder 2012 -

Hægebostad	Kleppe II	Kulturlandskap	Store gamle trær	Eik	124	C	0,3
Hægebostad	Kleppe III	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	123	C	1,5
Hægebostad	Kleppe IV	Kulturlandskap	Store gamle trær	Eik	125	C	0,3
Hægebostad	Kleppe V	Kulturlandskap	Store gamle trær	Alm	126	C	0,3
Hægebostad	Kleppe V II	Skog	Gammel lauvskog	Gammelt ospeholt	27	B	114
Hægebostad	Klungeland	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk/tørr, middels baserik eng	141	B	9,1
Hægebostad	Kvernhuslia V	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	145	C	3,2
Hægebostad	Lautjønn	Ferskvann/våtmark	Evjer, bukter og viker	Bukter og viker	150	B	104
Hægebostad	Lygna, nedre	Ferskvann/våtmark	Viktig bekke drag	Bekk i intensivt drevne jordbrukslandskap	113	B	246
Hægebostad	Meland N (Husbakktjødna)	Ferskvann/våtmark	Dam		117	B	27
Hægebostad	Nedre Glymsdalen	Skog	Bekkekløft og bergvegg	Bekkekløft	149	C	21,8
Hægebostad	Neset	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk/tørr, middels baserik eng	144	C	4,1
Hægebostad	Neset V	Skog	Gammel fattig edellauvskog	Eikeskog	111	C	48,8
Hægebostad	Nornåsen	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Frisk fattigeng beitet	136	C	11,4
Hægebostad	Telhaug	Kulturlandskap	Erstatningsbiotoper	Sand- og grustak	147	C	6,7
Hægebostad	Tveitosen	Kulturlandskap	Naturbeitemark	(D04) Frisk fattigeng	114	C	8,6
Hægebostad	Urestad NV	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	119	C	4,1
Hægebostad	Verdal austre	Kulturlandskap	Store gamle trær	Eik	148	C	0,2
Hægebostad	Voddan	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	137	B	24,8
Hægebostad	Ærebakken N	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	140	C	2,3
Kristiansand	Flekkerøya S (Okslehamn) I	Kyst og havstrand	Strandeng og strandsump	Stort strandengkompleks	422	B	3,9
Kristiansand	Flekkerøya S (Okslehamn) II	Myr	Rik sumpskog	Rik sumpskog	423	B	5,3
Kristiansand	Flekkerøya SV (Barlønnviga)	Andre viktige forekomster	Annen viktig forekomst		420	C	1,2
Kristiansand	Flekkerøya SV (Bestemorsmed)	Kyst og havstrand	Sand- og grusstrand	Grus- og steinstrand med spesiell flora	421	C	1,9
Kristiansand	Flekkerøya SØ (Stølsvika)	Skog	Gammel fattig edellauvskog	Svartorskog	429	C	8,8
Kristiansand	Haraldsodden Ø	Ferskvann/våtmark	Dam		428	C	4,9
Kristiansand	Kjere SØ	Ferskvann/våtmark	Dam		424	B	5,6
Kristiansand	Risleviga	Kyst og havstrand	Strandeng og strandsump		426	C	1,1
Kristiansand	Risleviga SV	Skog	Rik edellauvskog	Lågurt-eikeskog	425	B	5,9
Kristiansand	Storetjønna	Ferskvann/våtmark	Dam		427	B	27,2
Sirdal	Aslakstølen	Kulturlandskap	Slåtte- og beitemyr	Slåttemyr	441	C	96,7
Sirdal	Espevoll Ø (Fed)	Kulturlandskap	Slåttemark	Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng	402	B	0,7
Sirdal	Fidjeland Ø	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng	416	C	1,1
Sirdal	Fintland	Kulturlandskap	Erstatningsbiotoper	Sand- og grustak	433	C	16,4
Sirdal	Guddal nord	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	127	C	5,7
Sirdal	Guddal nord II	Kulturlandskap	Store gamle trær	Eik	128	C	0,3
Sirdal	Gåseheller S	Skog	Rik edellauvskog	Alm-lindeskog	400	A	18
Sirdal	Hagebakkan I	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng	408	C	0,6
Sirdal	Hagebakkan II	Kulturlandskap	Artsrik veikant		409	B	1,8
Sirdal	Hagebakkan III	Kulturlandskap	Slåttemark	Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng	410	B	0,7
Sirdal	Handeland V (Bakken)	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng	415	C	4,1
Sirdal	Josdal	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	430	C	12,4
Sirdal	Kalvetona	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Frisk/tørr, middels baserik eng beitet	435	B	14
Sirdal	Kalvetona N	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Frisk/tørr, middels baserik eng beitet	432	C	1,8
Sirdal	Korshamar	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	129	B	5,4
Sirdal	Liland II	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	312	C	27,1

Sirdal	Liland III	Kulturlandskap	Store gamle trær	Bjørk	130	C	10,9
Sirdal	Liland III	Kulturlandskap	Slåttemark	Svak lågurtslåtteeng	311	B	10,9
Sirdal	Lunde	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Frisk fattigeng beitet	438	C	21,7
Sirdal	Lægane N	Kulturlandskap	Erstatningsbiotoper	Sand- og grustak	434	C	1,5
Sirdal	Osen I	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng	403	B	1,5
Sirdal	Osen II	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng	404	B	0,2
Sirdal	Osen III	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng	405	B	1,8
Sirdal	Osen IV	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng	406	B	0,9
Sirdal	Skibeli nord I	Kulturlandskap	Slåttemark	Svak lågurtslåtteeng	417	C	1,6
Sirdal	Skibeli nord II	Kulturlandskap	Store gamle trær	Eik	418	C	0,3
Sirdal	Skogestad	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	284	B	0,5
Sirdal	Skogestad II	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	283	C	2,3
Sirdal	Skotet V	Skog	Gammel barskog	Gammel furuskog	401	B	39,9
Sirdal	Skredå I	Kulturlandskap	Slåttemark	Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng	411	C	6,4
Sirdal	Skredå II	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng	412	C	28
Sirdal	Skredå III	Skog	Gammel lauvskog	Gammelt ospeholt	413	C	3,3
Sirdal	Skredå IV	Kulturlandskap	Slåtte- og beitemyr	Slåttemyr	414	B	14,9
Sirdal	Sporkeland	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	342	C	1
Sirdal	Sporkland	Kulturlandskap	Store gamle trær	Ask	262	B	0,9
Sirdal	Strandli	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	269	C	7,1
Sirdal	Tveiten	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng slått	440	C	10,9
Sirdal	Øygarden SV	Kulturlandskap	Slåttemark	Frisk fattigeng	407	C	4,4

3.1.1 Artsmangfold

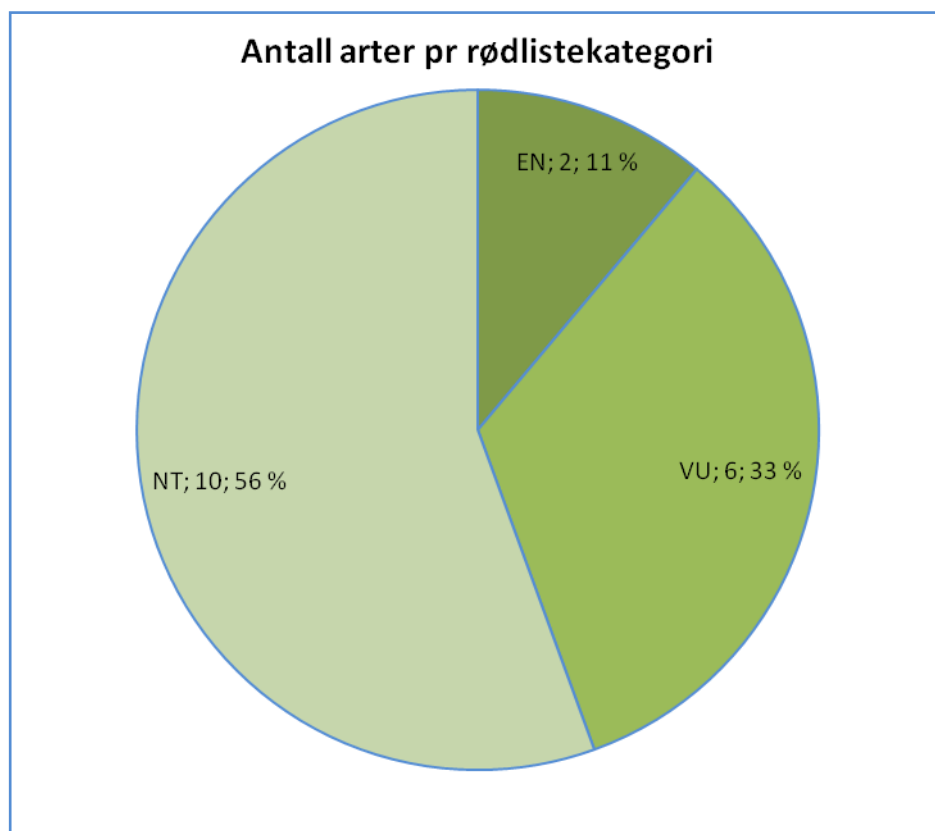
Rødlistearter er registrert innenfor 55 lokaliteter, fordelt på 18 rødlistearter. De fleste funn av rødlistearter er gjort på skogslokaliteter, og lav er den organismegruppen med flest påviste rødlistearter. I kulturlandskapet er klokkesøte den rødlistearten som er registrert hyppigst (begrenset til naturtypen kystlynghei), mens solblom er funnet innenfor flest lokaliteter (13 lokaliteter). Klokkesøte og solblom er de eneste rødlisteartene som ble funnet innenfor kulturlandskapslokaliteter, ved siden av sommerfuglen grønn metallsvermer (og de lite forvaltningsrelevante artene ask og alm).

Grønn metallsvermer. Foto: Jon T. Klepsland

Tabell 4. Oversikt over hvilke rødlistearter som ble registrert i prosjektet og antall lokaliteter de ble funnet innenfor.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødlistekat	Ant lok.
Insekter	Adscita statices	Grønn metallsvermer	NT	4
	Glischrochilus quadriguttatus		NT	1
Karplanter	Arnica montana	Solblom	VU	13
	Taxus baccata	Barlind	VU	1
	Ulmus glabra	Alm	NT	8
	Fraxinus excelsior	Ask	NT	3
	Gentiana pneumonanthe	Klokkesøte	VU	2
Lav	Gyalecta ulmi	Almelav	NT	1
	Sclerophora pallida	Bleikdoggnål	NT	1
	Cetrelia olivetorum	Praktlav	VU	1
	Bryoria bicolor	Kort trollskjegg	NT	1
	Moelleropsis nebulosa		EN	1
	Parmotrema crinitum	Hårkrinslav	EN	2
	Parmotrema chinense	Liten praktkrinslav	VU	5
	Flavoparmelia caperata	Eikelav	NT	4
	Pachyphiale carneola		VU	3
	Usnea cornuta	Hornstry	NT	1
Sopp	Hymenochaete corrugata	Rutebroddsopp	NT	3
Totalt				55

Figur 7. Viser fordelingen av de 18 registrerte artene på rødlistekategori

3.2 Lokalitetsbeskrivelser

Lokalitetene under er sortert på kommune og etter lokal-id nummer med følgende rekkefølge: Kristiansand (420-429), Flekkefjord, Hægebostad og Sirdal.

KRISTIANSAND

420 Flekkerøya SV (Barlønnviga)

Annen viktig forekomst – Verdi: **C** Areal : 1,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00005339) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved ei bukt sørøst på Flekkerøya. Lokaliteten grenser mot sjø i sør, og ellers til litt høyere liggende lynghei og knauser.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en smal sone med strandeng/strandsump, samt bakenforliggende blandingsskog i terrengforsenkning. Vanlige arter i strandsonen er havsivaks, gåsemure, kvassdå, åkerdylle, fjøresauløk, strandkjempe, klengemaure, kveke, storkvein, strandnellik og saltsiv. Blandingsskogen bak er spesiell ved at det inngår flere relativt gamle barlind og et par store kristtorn, og at treslagssammensetningen ellers er variert med både eik, svartor, bjørk, rogn, hassel og trollhegg. Rognasal og norsk asal finnes også.

Artsmangfold: Barlind er rødlistet pr 2010. F.ø. er ingen spesielle arter påvist.

Fremmede arter: Forekomst av rynkerose.

Verdivurdering: Relativt artsrik lokalitet med elementer av både strandeng/strandsump og halvrik blandingsskog. Lite areal og ingen spesielt sjeldne arter påvist begrenser verdien til lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Rynkerose bør bekjempes. F.ø. bør lokaliteten avsettes til fri utvikling uten inngrep.

.....

421 Flekkerøya SV (Bestemorsmed)

Sand- og grusstrand – Grus- og steinstrand med spesiell flora Verdi: **C** Areal : 1,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00005340) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger helt sørøst på Flekkerøya, og omfatter et eide mellom grunnlendte lyngknauser. Bunnsubstratet er dels sand, dels grov (rulle)stein.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I nordvest-enden av eidet er det litt åpen sandstrand, samt relativt artsfattig strandengvegetasjon med gåsemure, tangmelde m.fl. Lenger inn på eidet er det grovere bunnsubstrat og frodigere busk- og urtevegetasjon dominert av mjørdurt og åkertistel, men også med hagtorn, busttype, strandkvann, strandvortemelk, stornesle, strandrør, kattehale, fuglevikke, klengemaure, tiriltunge, smalkjempe og strandkjempe, samt litt engstorkenebb (naturalisert).

Artsmangfold: Ganske artsrik lokalitet med betydelig forekomst av mindre vanlige strandsonerplanter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Sandstranden i nord er preget av ganske stor aktivitet. F.ø. tilrettelagt med sti gjennom deler av biotopen.

Fremmede arter: Parti med rynkerose.

Verdivurdering: Ganske artsrik og produktiv biotop med innslag av uvanlige og dels sjeldne planter (engstorkenebb). Lite areal og ingen spesielt krevende arter påvist begrenser verdien til lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Rynkerose bør bekjempes. Naturverdiene sikres f.ø. trolig best uten inngrep (fri utvikling).

.....

422 Flekkerøya S (Okslehamn) I

Strandeng og strandsump – Stort strandengkompleks Verdi: **B** Areal : 3,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00005418) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør på Flekkerøya, i tilknytning til en grunn fjordpoll. Lokaliteten er omgitt av skog og knauser.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter strandeng og strandsump-miljø på nordsiden av fjordpollen. Ytterst mot fjordpollen dominerer kortvokst saltsiveng med bl.a. rødsvingel, strandkjempe, strandkryp, strandsauløk, smalkjempe, gåsemure, gjeldkarve, kjerteløyentrøst og gulaks. I overgang mot strandsump og bergvegger inngår også litt knortestarr og grisenestarr. Ytterst finnes små areal med

grusstrand/ saltpanne med bl.a. salturt, saltbendel og fjøresaltgras. I indre del er det dels velutviklet strandsump dominert av havsivaks, og med bl.a. rustsivaks, krypkvein, vassmynte, grisenestarr og knortestarr.

Artsmangfold: Ganske artsrikt sump- og strandmiljø med bl.a. uvanlige arter som vassmynte, knortestarr og grisenestarr.

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av strandenga blir muligens klippet med gressklipper i ny og ne. Langs østsiden av strandsumpen går det en sti.

Verdivurdering: Relativt artsrikt og velutviklet strandeng/ strandsump med innslag av regionalt uvanlige og ganske krevende arter. Dette gjør at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Klipping av deler av saltsivenga er trolig ikke ugunstig så lenge det ikke skjer mer enn én til to ganger i året. Naturverdiene sikres f.ø. trolig best uten inngrep (fri utvikling). Gjødsling må ikke skje.

.....

423 Flekkerøya S (Okslehamn) II

Rik sumpskog – Rik sumpskog Verdi: **B** Areal : 5,3 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør på Flekkerøya, innenfor en strandsump ved en grunn fjordpoll. Lokaliteten er omgitt av fattigere fastmarksskog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter både et areal med rikere svartor-sumpskog i form av svartorstrandskog (i sørøst), og et areal med gjengroende fukteng (i nordvest). Sørligste del av svartor-sumpskogen er relativt rik og fuktig med mye slakkstarr samt litt klourt, mens andre deler helst er noe fattigere og/eller tørrere med arter som bekkeblom, mjørdurt, gulldusk, myrfiol, krossved og bjørnebær. Skogen er middeladret, ganske tynnstammet og svakt aldersspredd, men det inngår likevel en del dødvedelement (selvtynn). Den gjengroende fuktengen i nord er dominert av mjørdurt, knappsiv og bjørnebær. Det inngår også en del pors, bekkeblom, vassmynte, pollsivaks, knortestarr, lyssiv, timotei og englodnegras.

Artsmangfold: Flere uvanlige/krevende karplanter som slakkstarr, klourt, pollsivaks, vassmynte, knortestarr.

Bruk, tilstand og påvirkning: Fuktenga i nord har ganske sikkert vært benyttet som slåttemark tidligere.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er hydrologisk knyttet til tilgrensende naturtypelokalitet i sør.

Verdivurdering: Artsrikt miljø med elementer av sjeldne naturtyper (rik sumpskog og rik fukteng) med mange karakteristiske arter og dessuten lite påvirket av nyere inngrep eller kulturmarksarter. At lokaliteten ligger i tilknytning til velutviklet strandsump (i sør) anses positivt og bidrar til at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd kunne muligens med fordel vært tatt opp igjen på deler av fuktenga, men vil kreve mye ressurser. Naturverdiene sikres f.ø. trolig best uten inngrep (fri utvikling).

.....

424 Kjere SØ

Dam – Verdi: **B** Areal : 5,6 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør på Flekkerøya, ca 500 meter fra kystlinja. Lokaliteten er omgitt av fattig fastmark (lyngskog og knauser).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et ganske næringsrikt myrtertjenn, inkludert kantsoner til tjernet. Tjernet er grunt og preget av helofyttvegetasjon og torvmatter over hele arealet. Vegetasjonen er relativt rik og variert med mye krypsiv, elvesnelle, sørlig sumpshivaks, slåttestarr, flaskestarr, duskmyrull, knappsiv, sjøshivaks, hesterumpe, grøttesoleie, myrhatt, hvit nøkkerose, vanlig tjørnaks, småblærerot og kjempepiggeknope.

Artsmangfold: Variert flora av nøysomme myrarter og mer næringskrevende sumpplanter. Trolig en produktiv og artsrikt lokalitet mht. insekter og andre invertebrater. Faunaen er ikke undersøkt i denne omgang.

Bruk, tilstand og påvirkning: Bred tursti langs nordvest-siden av tjernet. Ellers lite påvirket.

Verdivurdering: Vegetasjonsrikt tjenn med trolig stor betydning for ferskvannsorganismer på øya. Dessuten lite negativt påvirket og helt dominert av stedegne arter. Vurderes på dette grunnlag som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling uten inngrep.

.....

425 Risleviga SV

Rik edellauvskog – Lågurt-eikeskog Verdi: **B** Areal : 5,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordvest på Flekkerøya, og omfatter et kolleparti med hovedsaklig nord- og vestvendt eksposisjon. Berggrunnen avviker fra omgivelsene ved å bestå av grovkrystallinsk gabbro. Lokaliteten grenser til fattigere berggrunn med fattige skog- og vegetasjonstyper.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter eldre løvblandingsskog av ulike utforminger, nakne knauser og små flekker med ganske urterik sørbergflora. Den nordvendte skrenten preges av halvgammel skog dominert av eik, bjørk, hassel og lind. Lite jordsmonn og skyggefullt miljø gjør at feltsjiktet er dårlig utviklet der. Høyere opp på kollen er det mindre storvokst, men rikere eik-hasselskog med også bjørk, selje, rogn og furu. Begge steder har skogen flersjiktet struktur og det inngår spredte dødvedelement. I feltsjiktet inngår bl.a. blåveis, kusymre, markjordbær, legeveronika, skogfiol, jonsokkoll, engkvein og lundhengeaks. I skrenten på sjøsiden er det krattskog med stor treslagsblanding med bl.a. eik, osp, hassel, einer, rogn, lind, ask, morell, norsk

asal og villeple. Bergflette inngår også. Tilknyttet mer eksponerte berg inngår bl.a. blodstorkenebb, blåkløkke, smørbukk, storblåfjær, småstorkenebb, melbær, smalkjempe og berggrøyrkvein.

Artsmangfold: Samlet sett en artsrik lokalitet, og med innslag av regionalt uvanlige arter som blåveis.

Verdivurdering: Moderat stor lokalitet med stor treslagsvariasjon og relativt rik flora. En betydelig avvikende skogtype for Flekkerøya som med hensyn til relativt velutviklet skogstruktur og rik flora vurderes som lokalt viktig til viktig.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas best gjennom fri utvikling uten inngrep.

.....

426 Risleviga

Strandeng og strandsump – Verdi: **C** Areal : 1,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00005430) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordvest på Flekkerøya, og gjelder en grunn liten poll med strandeng-/strandsumpvegetasjon.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter hele pollen, samt en smal sone med strandeng og strandsump i bakkant av denne. Vegetasjonen er stort sett ganske triviell med saltsiv, gåsemure, fjæresauløk, storkvein, kveke, strandkvann, strandvindell, fredløs, åkerdylle, mjørdurt, fuglevikke og litt strandasters. Havsisvaks og sverdlilje inngår også i små mengder.

Artsmangfold: Sumpdylle er tidligere angitt herfra, men ble ikke gjenfunnet. Derimot mye åkerdylle (som ligner).

Bruk, tilstand og påvirkning: Noe negativt berørt av næringstilsig fra landsiden.

Fremmede arter: Litt rynkerose i kantområder.

Verdivurdering: Liten, men relativt intakt lokalitet med stedegen strandeng- og strandsumpvegetasjon. Ganske artsrikt, men ingen spesielt krevende eller uvanlige arter påvist, og lokaliteten vurderes derfor som kun lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Rynkerose bør bekjempes. F.ø. bør lokaliteten avsettes til fri utvikling uten inngrep.

.....

427 Storetjønna

Dam – Verdi: **B** Areal : 27,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00005336) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sentralt på Flekkerøya, ved Kjere. (Lokaliteten er her ført til naturtypen "dam" i mangel på bedre alternativ).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et større tjern inkludert kantsoner. Tjernet er vegetasjonsrikt og ganske grunt. I periferien av tjernet er det ganske store areal med fattig til intermediær myrvegetasjon og vierkjerr/ viersumpskog. I sørenden er det vierkjerr av gråvier, selje og bjørk med feltsjikt dominert av knappsiv, lyssiv og mannasøtgras. Åpnere parti med torv er dominert av pors, slåttestarr, flasketarr, knappsiv, myrhatt, duskmyrull, kysttjernaks m.fl. Store deler av tjernet har frodig helofytt- og flytebladvegetasjon med bl.a. bukkeblad, flotgras, hvit nøkkerose, vanlig tjernaks, hesterumpe, sørlig sumpsivaks, bred dunkjevle, kjempepiggnopp, storblærerot og litt pollsisvaks.

Artsmangfold: Trolig en produktiv og artsrik lokalitet mht. insekter og andre invertebrater. Faunaen er ikke undersøkt i denne omgang. Tidligere angitt som: "Viktig lokalitet for liten vannsalamander, padde, buorm og en god hekkelokalitet for stokkand. Hekking av dvergdykker i 1995 (R. E. Fredriksen pers. medd)".

Bruk, tilstand og påvirkning: En bred sti/ grusvei krysser våtmarkslokaliteten, uten at dette har stor negativ betydning.

Verdivurdering: Vegetasjonsrikt tjern med trolig stor betydning for ferskvannsorganismer på øya. Dessuten lite negativt påvirket og dominert av stedegne arter. Vurderes på dette grunnlag som klart viktig. Bedre dokumentasjon av ferskvannstilknyttet fauna kan komme til å vise at dette heller er en svært viktig lokalitet (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas trolig best gjennom fri utvikling uten inngrep.

.....

428 Haraldsodden Ø

Dam – Verdi: **C** Areal : 4,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør på Flekkerøya, sør for Kjere. (Lokaliteten er her ført til naturtypen "dam" i mangel på bedre alternativ).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et nesten gjengrodd lite tjern samt brede kantsoner rundt denne bestående av sumpvegetasjon og vierkjerr. Vanlige arter i sumpen er knappsiv, ryllsiv, lyssiv, fredløs, grøftesoleie, bred dunkjevle, sørlig sumpsivaks, kysttjernaks, kattehele, englodnegras og fórtirlunge. Pollsisvaks inngår også.

Artsmangfold: Ganske artsrikt, men ingen spesielt krevende påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Innslag av kulturmarksarter (fortirlunge). Berørt av kryssende grusvei/ sti.

Verdivurdering: Vegetasjonsrik sump som trolig er viktig for insektlivet. På grunn av relativt artsrikt og uvanlig miljø vurderes den som lokalt viktig. Verdien begrenses oppad pga lite areal og ingen spesielt krevende arter påvist.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling uten inngrep.

.....

429 Flekkerøya SØ (Stølsvika)

Gammel fattig edellausvask – Svartorskog Verdi: **C** Areal : 8,8 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørøst på Flekkerøya.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en grunn bekkedal med eldre svartor-dominert skog. Skogen er høyreist, halvgammel og moderat til svakt flersjiktet. Største stammediamter for svartor er ca 30 cm dbh. Dalbunnen er forsumpet og vegetasjonsutformingen er fattig til svakt intermediær. Typisk er blåtopp, bjørnebær, myrfiol, geittelg, skogburkne, fredløs, sølvbunke, vivendel, stjernestarr og gjøksyre. Langs bekkedrag også kysttjernaks, mannasøtgras og grøflesoleie. I periferien av sumpskogen er det blåbærskog og svartoren viker for eik, bjørk og furu. Det inngår også litt lind, hassel, osp og kristtorn.

Artsmangfold: Ingen spesielle påvist.

Verdivurdering: Vurderes som lokalt viktig på grunn av eneste noenlunde velutviklede svartorsump på Flekkerøya.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas trolig best gjennom fri utvikling uten inngrep.

.....

FLEKKEFJORD

45 Kalvekilen

Strandeng og strandsump – Verdi: **C** Areal : 8,3 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland og Kim Abel våren 2013 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere kartlagt naturtype (Grimsby 1998) er revidert (ny avgrensing, verdivurdering og beskrivelse). Tilgjengelig kunnskap fra tidligere kartlegging er tatt med.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger mellom Midtre og Ytre Kalvekilen, helt sørøst på Hidra. Avgrensingen omfatter et smalt og lavtliggende eide med strandengvegetasjon i begge ender. Lokaliteten er avgrenset mot steinmur og sitkagranplantasje (nylig bekjempet) i sør, og til ung -middelaldret eikeskog på skogsmark og tidligere kulturmark i nord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lengst vest er det tatt med et lite felt med strandnær grunnlendt og ganske urterik gressmark som trolig representerer gammel slåttebær. Tilknyttet vika i vest er det også en liten saltsiveng med bl.a. strandkjempe og strandkryp. Eidet videre mot øst bærer preg av tidligere slåttebær, men er nå moderat til sterkt gjengrodd. I østre del av dette stykket er det bare spredte eiketrær, einer og epletrær (som trolig har stått der før hevd opphørte), mens det lenger vest er tettere oppslag av yngre bjørk, eik og osp. Vegetasjonen i dette partiet er virket relativt fattig ved befaring i april 2013, med blåtopp og sølvbunke som mengdearter. Engarealet er f.ø. ganske tørt/veldrenert i øst og våtere (forsumpet) mot vest. Fra 1998 foreligger følgende opplysninger om vegetasjonen: "På fuktige partier innslag av svartknoppurt, blodtopp, mjørdurt, gjeldkarve, knappsviv, myrhatt, myrmaure og soleiehov. Også fuktig strandengvegetasjon med blodtopp, mjørdurt, strandkjeks, havsivaks, sløke, knappsviv, gulmaure, hestehavre, strandrør og rødsvingel. Hestehavre dominerer på tørre partier av gress, med urter som blåknapp, ryllik, fuglevikke og engsmelle." Lengst vest er det rikere og svakt forhøyet strandeng med bl.a. ryllik, fjærekoll, smørbutikk, smalkjempe og kystbergknapp. Også innslag av tangvoll med bl.a. gåsemure, åkerdylle, tangmelde, strandvindel og kveke.

Artsmangfold: Ganske artsrik lokalitet m.h.t. karplanteflora, men ingen spesielt sjeldne eller krevende arter påvist. Enkelte lokalt sjeldne arter er likevel påvist tidligere, som: søtbyrnebær, strandløk (eneste funn i Flekkefjord), sverdlilje, fjæresivaks og havsivaks

Bruk, tilstand og påvirkning: Hevdes for tiden kun med ekstensivt husdyrbeite. Spesielt vestre del av lokaliteten er skjemet av store mengder søppel.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Verdivurdering: Strandenger og -summer er fåtallige på Hidra. Denne er ganske stor og artsrik i et lokalt perspektiv. Den vurderes derfor som lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas, med restaureringsfase og påfølgende slått hvert 2.-3. år. Avsviing er trolig et fordelaktig tiltak i den forbindelse. Søppel bør ryddes/fjernes.

.....

54 Skarpenes

Annen viktig forekomst – Verdi: **A** Areal : 161 daa

Innledning: Lokaliteten er opprinnelig kartlagt i 1997 og lagt inn i Naturbase i 1998. Den 19.09.2012 oppsøkte Kim Abel (BioFokus) området på oppdrag for Fylkesmannen i Vest-Agder, men kom ikke ned til selve lokaliteten på grunn av vanskelig terreng. Deler av lokaliteten er avstandsvurdert. Det som kan betegnes som kystlynghei ble inkludert i nabolokaliteten (Ystebøvatnet, BN00029267). Resten av lokaliteten står uforandret fra første kartlegging

og bør oppsøkes på nytt for å avklare avgrensning og naturtypetilhørighet. Det gjøres oppmerksom på at den opprinnelige verdivurderingen er beholdt, men at den trolig er alt for høy og bør nedjusteres etter ny befaringsbeskrivelsen nedenfor er hentet fra den gamle beskrivelsen av området:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området omfatter et kompleks av kulturlandskap, skogspartier i sørhellingen av varden og kystlyngheiområde på saueheia utenfor gården Skarpenes.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Flere vegetasjonstyper inngår. Tidligere slåtte- og slåttemark ved gården i ganske kraftig gjengroingsfase av spesielt bjørnebær, eik og hassel. Partier her rike på urter som svartknoppurt, ryllik, mjødukt, blodtopp, fuglevikke, krattmjølke, engsoleie, blåmunke og hårsvæve. Delvis drenert våtmark bestående av takrør-sump med innslag av gulldusk, myrhatt, myrmjølke og bukkeblad. Åpnere partier uten takrør mer artsrike, med arter som elvesnelle, rome, duskmyrull, poselyng, slåttestarr, frynsestarr og bukkeblad. Sørhelling med ur domineres av ung lågurt-edellauvskog av eiketype og litt lågurtvegetasjon. Bla svært mye firtann, litt dvergmispel og kristtorn. Ellers tett busksjikt av hassel og krossved. Saueheia preges av fuktig kystlynghei i gjengroing av bjørk. Foruten røsslyng dominerer poselyng, blåtopp og rome.

Artsmangfold: Se naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området preges av gjengroing både på engvegetasjon og kystlynghei.

Fremmede arter: Ikke beskrevet.

Verdivurdering: Mosaikk som danner flere små enheter av forskjellige vegetasjonstyper. Den sjeldne planten klokkesøte (rødlisset som hensynskrevende) finnes på to lokaliteter hhv. Saueheia og nær takrør-sump i blåtopp og romedominert parti. Slåpetorn vokser nær gården som eneste kjente lokalitet i Flekkefjord utenom et område på Hidra. Slettsnok er observert ved gården. Padde og frosk er vanlige, muligens også lokalitet for salamander. Tornskate, rosenfink, hagesanger og gråspett hekker i området. Dessuten viktig rasteplass for spurvefugl under trekket, spesielt sylvia-sangere.

Skjøtsel og hensyn: Skjøtsel i form av beiting, sviing og hogst er ønskelig. Hyttebygging bør unngås.

.....

55 Ystebøvatn

Kystlynghei – Verdi: **B** Areal : 5883 daa

Innledning: De nordøstre deler av lokaliteten er opprinnelig kartlagt i 1997 og lagt inn i Naturbase i 1998.

Lokaliteten er sist kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 19 og 20.09.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Flekkefjord på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Lokaliteten er i den forbindelse utvidet kraftig mot sør og vest.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området utgjør store deler av de mer eller mindre treløse heiene mellom Åna-Sira i nordøst, Egdeholmen i vest og Strandebakken i sørøst, på Flekkefjordkysten. Lokalitetsavgrensningen er ganske omtrentlig. Dette skyldes dels at det ikke har vært mulig å rekke over hele arealet og kontrollere yttergrenser i felt, og dels at trivielle vegetasjonsutforminger veksler med mer spesielle utforminger på en uoversiktlig og uforutsigbar måte, eller at overgangene er diffuse. De trivielle utformingene utgjør samlet sett et større areal av naturtypepolygonet enn de spesielle. Det er f.ø. behov for revisjon av hva som evt. skal kartlegges som prioriterte naturtyper i fattig kysthei. Nåværende praksis gir svært store polygon med relativt lav naturverdi.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området er en mosaikk av fattig myr, grunnlendt fuktmark (kalkfattig kystlynghei), tørrere grunnlendt lyngmark (kalkfattig kysthei) og nakent berg. I terrengforsenkninger og enkelte dalsider inngår også skogkledd mark. Lokaliteten er avgrenset på grunn av forekomst av klokkesøte. Klokkesøte opptrer spredt til lokalt frekvent i hele dette området. Som regel er klokkesøta begrenset til svakt hellende, grunnlendt fuktmark. Slik mark opptrer ofte i fin mosaikk med åpne bergflater/nakent berg. Veldig sjelden er klokkesøta også å finne på myr med større torvdybde. Der klokkesøta står er vegetasjonen som regel dominert av rome, klokkeløst, røsslyng, blåtopp og storbjørneskjegg. Ellers inngår stedvis tepperot, kornstarr, torvmyrull, stjernestarr, kornstarr, flekkmariehånd, pors og einer.

Artsmangfold: Klokkesøte opptrer relativt frekvent. Klokkesøte er også observert spirende på nylig brent mark. I 1997 ble det talt opp 1150 blomstrende individer i den nordøstre delen. Det er ikke påvist andre spesielle eller sjeldne arter med preferanse for kystlyngheier, men noen slike kan forekomme. Totalt sett er det imidlertid få arter med tyngdepunkt i kystlynghei.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området har vært benyttet og brukes fortsatt som utmarksbeite for sau. Tidligere har utmarksbruken trolig vært betydelig mer intensiv, noe som bl.a. forekomst av steingjerder og hustuffer vitner om. Området er trolig utsatt for en langsom gjengroingsprosess med økende akkumulering av råhumus og fortetting av lyngvegetasjonen, men dette gjelder ikke nødvendigvis grunnlendte parti hvor klokkesøta opptrer mest frekvent. Det er de siste årene gjennomført restaureringstiltak i deler av området med rydding av skog og kratt, samt avsviing av vegetasjonsdekket. Under den siste befaringsbeskrivelsen ble dette observert i den vestre delen av området. Lyngbrenning er også beskrevet fra det nordvestre området under den første kartleggingen.

Fremmede arter: Ingen spesielle registrert.

Verdivurdering: På grunn av stort areal med spredt forekomst av klokkesøte vurderes lokaliteten som viktig (fordi klokkesøte regnes som truet). Et ellers artsfattig miljø med få spesialiserte arter begrenser verdivurderingen oppad.

Skjøtsel og hensyn: Moderat beitetrykk har trolig verken positiv eller negativ effekt på de spesielle vegetasjonsutformingene med klokkesøte. Det er ikke gitt at økt beitetrykk vil være positivt. Lyngbrenning vil derimot trolig begunstige konkurransesvake, lyskrevende arter, og klokkesøte er trolig en art som vil reagere positivt på slik hevd.

.....

321 Auland-Hågåsen-Kjellenes

Naturbeitemark – Frisk fattigeng beitet Verdi: **B** Areal : 332 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland sommeren 2011 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder. Nytt besøk våren 2013, ved J.T. Klepsland og Kim Abel (begge BioFokus), har gitt grunnlag for å utvide lokaliteten mot sør, til også å inkludere Kjelleneset, samt supplere naturtypebeskrivelsen. Området er også tidligere avgrenset som viktig naturtype (Grimsby 1998).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Ysthus og sørøst for Kirkehamn på Hidra, og omfatter den nesten treløse åsryggen som strekker seg fra Auland i nord, over Hågåsen, til Kjellenes i sør. Lokaliteten er avgrenset mot annen prioritert naturtype i nordvest (hagemark), til fattig lynghei og skogsmark i nord, i stor grad til sitkagranplantasjer i øst, og ellers til strandsonen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et stort areal med velhevet naturbeitemark og/eller kystlynghei hvor vegetasjonen i stor grad er preget av noenlunde urterik grasmark. Frisk fattigeng hvor feltsjiktet er dominert av trivielle gress og urter som hvitkløver, tepperot, kystmaure, smyle, engkvein, rødsvingel og gulaks er riktignok mest utbredt. Og i fuktige parti dominerer gjerne trivialartene knappsviv og lyssiv. Det er imidlertid også betydelige areal med mer urterik vegetasjon, og noe av dette kan klassifiseres som frisk/tørr middels baserik eng. Bl.a. inngår blåklomme, blåmunke, blåknapp, firtann, tiriltunge, gulmaure, knollerteknapp, tveskjeggveronika, gjeldkarve, kystbergknapp, fjørrekoll, åkerminneblom, fjellmarikåpe, smalkjempe, revebjelle, hårsveve, kystgriser, knegras og dunhavre. Parti med mye dunhavre kan klassifiseres som dunhavre-eng, som er en sjelden og truet vegetasjonstype. Omkring kanonstillingene (Hågåsen kystbatteri) er det også innslag av ettårsknave, dvergsmyle og lodnefaks. Topografien er variert og det inngår også en del bergvegger, brattskrenter og steinur. I brattskrentene mot vest, sør for Ysthus, inngår også noe krattskog av rikere utforming (dominert av hassel, rogn og bergflette/eføy). Deler av beitemarka har preg av hagemark pga spredtstilte eldre løvtrær (rogn, bjørk, hassel, ask m.fl.).

For Kjelleneset eksisterer en egen naturtypebeskrivelse fra 1998: "Særegent kulturlandskap med gamle hustuffer, steingjerder og rydningsrøyser i draget mellom sørenden av Hellevågen og over mot en storsteinet strand sør for Kjellenes. Det vokser flere enkeltstående trær av alm, en svært gammel svarthyll og hagtorn står nær hustuftene og en gammel inntatt jordkjeller Sterkt beitepåvirket (sau) grasdominert fukteng med svært lavt feltsjikt. Typiske arter er engkvein, englodnegras, finnskjegg, føyblom, myrtistel og kvitkløver. På de fuktige stedene i tillegg myrmjølke, myrmaure, skjoldbærer, ryllsiv og lyssiv. Små partier med tørreng med arter som dvergsmyle, blåmunke, gulaks, engkvein og hårsvære. Sjeldne arter som knortestarr og grisnestarr er funnet i forbindelse med engvegetasjon. Midt på Kjelleneset finnes et par småtjern med ferskvann. Langs og i disse vokser fjæresivaks, flotgras og rusttjønnaks, foruten trådsiv, mannasøtgress og grøftesoleie. Sørvendt brattheng med bergskrentvegetasjon domineres av arter som eføy, hagetorn, landøyda, blodstorkenebb, markjordbær, brunrot, svartknoppurt, fjellmarikåpe og rosenrot. Strandsonen og gruntvannsområde langs Kjellenes er viktig overvintringsområde for ærfugl, kvinand, storskarv og gråstrupepykker."

Artsmangfold: Flekkvis relativt rik og variert karplanteflora med god forekomst av bl.a. dunhavre, blåmunke og gulmaure, og innslag av uvanlige til sjeldne arter som dvergsmyle, lodnefaks, grisnestarr og knortestarr. De to sistnevnte tilknyttet strandsonen. Tilknyttet sørvendte bergskrenter er det tidligere notert regionalt uvanlige til sjeldne og dels basekrevende arter som blodstorkenebb og bergperikum. Det er også spredt forekomst av uvanlige og noe krevende kryptogamer (lav og moser), fremst tilknyttet bergvegger i mer kuperede parti, men også enkelte epifytter. Bl.a. påvist *Pachyphiale carneola*, kysthinnelav og skrubbenever.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området beites av sau, trolig gjennom hele året. Beitestrykket virket moderat (passelig) ved befaring i 2011, men på flatere terreng mot åsryggen bar vegetasjonen preg av overgjødning/ høy næringsstatus, trolig fordi sauene oppholder seg mye der. tidligere er det notert litt for høyt beitepress på Kjelleneset (jfr kartlegging i 1998). Sen vinteren/våren 2013 ble det på store deler av området svidd av vissent gras. Tidligere er det svidd av einerbusker i området. Området er f.ø. preget av et stort antall ruiner etter bygninger og anlegg fra krigens dager (Hågåsen kystbatteri), samt eldre steingjerder, rydningsrøyser, hustuffer og jordkjellere.

Del av helhetlig landskap: Søndre del av lokaliteten inngår i Flekkefjord landskapsvernområde.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig på grunn av stort areal med forholdsvis artsrik naturbeitemark/kystlynghei. Lokaliteten er dessuten i god hevd og er variert både med hensyn til vegetasjonsutforminger og topografi.

Skjøtsel og hensyn: Det er positivt at området svis av om våren (årlig eller med noen få års mellomrom), og at området benyttes som ekstensiv beitemark. Denne hevdformen bør fortsette. Man bør imidlertid ikke fjerne all einer, men la noen spredte busker få leve. Rikere sørberg og løv- og krattskog i vest bør avsettes til fri utvikling, og man bør ikke brenne der. Store frittstående løvtrær i området (hagemarkstrær) bør også få stå. Sitkagranplantasjer i nærheten kan utgjøre en trussel på sikt og bør derfor fjernes.

.....

344 Hummerås S

Gammel fattig edellauvskog – Eikeskog Verdi: **A** Areal : 70 daa

Innledning: Lokaliteten er opprinnelig kartlagt av BioFokus v/Torbjørn Høitomt den 5.7.2011 i forbindelse med naturtypekartlegging på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Lokaliteten er sist oppsøkt og oppdatert av Kim Abel (BioFokus) den 09.04.2013 på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Lokaliteten ble i den forbindelse utvidet i sør. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett sør for grenda Hummerås og omfatter et skogparti som delvis ligger på gammel innmark. Lokaliteten preges av en mosaikk av flere skogtyper.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen gammel fattig edellauvskog med utformingen eikeskog. I tillegg finnes betydelige arealer med naturtypen rik edellauvskog på et areal som tidligere har vært en utforming av hagemark som nå har grodd igjen. De fattige eikepartiene finnes i de høyestliggende og grunnlendte delene av lokaliteten. Her er det svært værhardt og eika når ikke høyere enn noen få meter, selv om trærne er riktig gamle. Vegetasjonen er frisk, og dominert av blåbærarter og svake lågurtindikatorer. I de mer beskyttede delene av lokaliteten finnes en del grov lind på det som er gammel innmark.

Her er også feltsjiktet noe rikere med arter som brunrot, kusymre, vendelrot, skogbingel og ramsløk. Det er litt varierende hvor gjengrodd det gamle kulturlandskapet er, men restaureringspotensialet regnes som lavt.

Artsmangfold: De tre rødlistede artene hårkrinslav (EN), eikelav (NT) og liten praktkrinslav (VU) ble påvist på eik spredt i området (hårkrinslav i søndre del). Skrubbenever forekommer relativt vanlig og stiftfylltav på noen få trær. Det er et stort potensial for flere rødlistede lavarter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av lokaliteten er tidligere blitt brukt som beite- og/eller slåttemark. I bratte partier er det bygd små murer for å bedre tilgjengeligheten. Det er plantet noe gran inntil lokaliteten, og noen grantrær har spredt seg inn i lokaliteten.

Fremmede arter: Gran.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger på Hidra, ei øy med store verdier knyttet til oseaniske lavsamfunn og kulturlandskap.

Verdivurdering: Lokaliteten er trolig en av de viktigste voksestedene for velutviklede oseaniske lavsamfunn i Vest-Agder. Det er påvist tre sjeldne arter og det er svært sannsynlig at flere sjeldne arter finnes. Lokaliteten vurderes derfor som svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør bevares under fri utvikling. Gran som har spredt seg inn bør fjernes.

.....

360 Daurefjellet N

Gammel fattig edellauvskog – Hasselkratt Verdi: **C** Areal : 9,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i et skard oppå heia mellom Dåstøl (Hogstad) og Nesvatnet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en liten bekkedal med fattig til intermedier edelløvskog. Dominerende treslag er hassel, eik og bjørk. I tillegg inngår svartor, osp, rogn, furu og litt hegg. Blåbær-smyle-vegetasjon veksler med litt rikere bregnevegetasjon, hvor det bl.a. inngår hengeving, sauetelg, ormetelg, gjøksyre, sølvbunke og vivendel. Skogen er flersjiktet og moderat gammel. Hasselen er forholdsvis grovvokst og har produsert en del død ved, mens eika har langt igjen før den kan karakteriseres som gammel.

Artsmangfold: På hassel er moderat kontinuitetskrevenne arter som rutebroddsopp og vifterylnkesopp påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Restfragment av lite påvirket edelløvskog på noenlunde god bonitet. Tilsvarende mark omkring er plantet til med fremmede bartrær.

Verdivurdering: Restfragment av hasseldominert edelløvskog på noenlunde god bonitet som beviselig har funksjon for enkelte moderat krevenne arter. Vurderes derfor som lokalt viktig. Lite areal begrenser verdivurderingen oppad.

Skjøtsel og hensyn: Bør avsettes til fri utvikling uten inngrep.

.....

361 Porshei-Vindskolla

Kystlynghei – Verdi: **B** Areal : 3175 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland (2012) i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter de mer eller mindre treløse heiene omkring Vindskolla, mellom Stø og Berefjord, på Flekkefjord-kysten. Lokalitetsavgrensingen er ganske omtrentlig. Dette skyldes dels at det ikke har vært mulig å rekke over hele arealet og kontrollere yttergrenser i felt, og dels at trivielle vegetasjonsutforminger veksler med mer spesielle utforminger på en uoversiktlig og uforutsigbar måte, eller at overgangene er diffuse. De trivielle utformingene utgjør samlet sett et større areal av naturtypepolygonet enn de spesielle. Det er f.ø. behov for revisjon av hva som evt. skal kartlegges som prioriterte naturtyper i fattig kysthei. Nåværende praksis gir svært store polygon med relativt lav naturverdi.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området er en mosaikk av fattig myr, grunnlendt fuktmark (kalkfattig kystlynghei), tørrere grunnlendt lyngmark (kalkfattig kysthei) og nakent berg. I terrengforsenkninger og enkelte dalsider inngår også skogkledd mark. Lokaliteten er avgrenset på grunn av forekomst av klokkesøte. Klokkesøte opptrer spredt til lokalt frekvent i hele dette området. Som regel er klokkesøta begrenset til svakt hellende, grunnlendt fuktmark. Slik mark opptrer ofte i fin mosaikk med åpne bergflater/nakent berg. Veldig sjelden er klokkesøta også å finne på myr med større torvdybde. Der klokkesøta står er vegetasjonen som regel dominert av rome, klokkelyg, røsslyng, blåtopp og storbjørneskjegg. Ellers inngår stedvis tepperot, kornstarr, torvmyrull, stjernestarr, kornstarr, flekkmariehånd, pors og einer.

Artsmangfold: Klokkesøte opptrer relativt frekvent. Det er ikke påvist andre spesielle eller sjeldne arter med preferanse for kystlyngheier, men noen slike kan forekomme. Totalt sett er det imidlertid få arter med tyngdepunkt i kystlynghei.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området har vært benyttet som utmarksbeite for sau opp til ganske nylig, uten at dette later til å ha hatt vesentlig effekt på vegetasjonen. Tidligere har utmarksbruken trolig vært betydelig mer intensiv, noe som bl.a. forekomst av steingjerder og hustufter vitner om. Området er trolig utsatt for en langsom gjengroingsprosess med økende akkumulering av råhumus og fortetting av lyngvegetasjonen, men dette gjelder ikke nødvendigvis grunnlendte parti hvor klokkesøta opptrer mest frekvent.

Fremmede arter: Deler av kystheiene plantet til med fremmede bartrær slik som vrifuru, sitkagran, edelgran, vanlig gran og buskfuru (holdt utenfor naturtypeavgrensingene).

Verdivurdering: På grunn av stort areal med spredt forekomst av klokkesøte vurderes lokaliteten som viktig (fordi klokkesøte regnes som truet). Et ellers artsfattig miljø med få spesialiserte arter begrenser verdivurderingen oppad.

Skjøtsel og hensyn: Moderat beitetrykk har trolig verken positiv eller negativ effekt på de spesielle vegetasjonsutformingene med klokkesøte. Det er ikke gitt at økt beitetrykk vil være positivt. Lyngbrenning vil derimot trolig begunstige konkurransesvake, lyskrevende arter, og klokkesøte er trolig en art som vil reagere positivt på slik hevd.

362 Stø

Slåttemark – Frisk/tørr, middels baserik eng Verdi: C Areal : 8,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00029334) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på marine avsetninger innerst i en fjordarm, og omgir et fraflyttet småbruk (Stø).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter den tidligere hevda innmarka. Enga er i kraftig gjengroing med dominans av relativt næringskrevende vekster som bjørnebær, knappsiv, krypsøleie, einstape, engkvein og sølvbunke. Fortsatt er det også rester av mer opprinnelig artsrik dunhavre-eng med dunhavre, rødsvingel, gulaks, ryllik, englodnegras og smalkjempe. Fattige parti med finnskjegg inngår også. Fra tidligere er det angitt forekomst av de noe basekrevende tørrbakkeartene gulmaure og rødknapp.

Artsmangfold: Relativt artsrik eng med forekomst av regionalt sjeldne, noe basekrevende arter. Trolig viktig for det lokale insektlivet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dominerende hevdform har trolig vært slått. Enga er nå i en fase med kraftig gjengroing.

Verdivurdering: Noenlunde artsrike dunhavre-enger er blitt svært sjeldne i denne delen av landet. Lokaliteten vurderes derfor som lokalt viktig tross status som sterkt gjengrodd.

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta den relativt artsrike dunhavre-enga må det påny innføres årlig slått, eventuelt slått annenhvert år. Kratt må fjernes.

363 Dåtlandsheia

Kystlynghei – Verdi: B Areal : 1406 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland (2012) på grunnlag av feltarbeid utført i 2011 og 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00029268) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter de mer eller mindre treløse heiene nord og vest for Dåtlandsheia, på Flekkefjord-kysten. Lokalitetsavgrensingen er ganske omtrentlig. Dette skyldes dels at det ikke har vært mulig å rekke over hele arealet og kontrollere yttergrenser i felt, og dels at trivielle vegetasjonsutforminger veksler med mer spesielle utforminger på en uoversiktlig og uforutsigbar måte, eller at overgangene er diffuse. De trivielle utformingene utgjør samlet sett et større areal av naturtypepolygonet enn de spesielle. Det er f.ø. behov for revisjon av hva som evt. skal kartlegges som prioriterte naturtyper i fattig kysthei. Nåværende praksis gir svært store polygon med relativt lav naturverdi.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området er en mosaikk av fattig myr, grunnlendt fuktmark (kalkfattig kystlynghei), tørrere grunnlendt lyngmark (kalkfattig kysthei) og nakent berg. I terrengforsenkninger og enkelte dalsider inngår også skogkledd mark. Lokaliteten er avgrenset på grunn av forekomst av klokkesøte. Klokkesøte opptrer spredt til lokalt frekvent i hele dette området. Som regel er klokkesøta begrenset til svakt hellende, grunnlendt fuktmark. Slik mark opptrer ofte i fin mosaikk med åpne bergflater/nakent berg. Veldig sjelden er klokkesøta også å finne på myr med større torvdybde. Der klokkesøta står er vegetasjonen som regel dominert av rome, klokkelyg, røsslyng, blåtopp og storbjørneskjegg. Ellers inngår stedvis tepperot, kornstarr, torvmyrull, stjernestarr, kornstarr, flekkmariehånd, pors og einer.

Artsmangfold: Klokkesøte opptrer relativt frekvent. Det er ikke påvist andre spesielle eller sjeldne arter med preferanse for kystlyngheier, men noen slike kan forekomme. Totalt sett er det imidlertid få arter med tyngdepunkt i kystlynghei.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området har vært benyttet som utmarksbeite for sau opp til ganske nylig, uten at dette later til å ha hatt vesentlig effekt på vegetasjonen. Tidligere har utmarksbruken trolig vært betydelig mer intensiv, noe som bl.a. forekomst av steingjerder og hustuffer vitner om. Området er trolig utsatt for en langsom gjengroingsprosess med økende akkumulering av råhumus og fortetting av lyngvegetasjonen, men dette gjelder ikke nødvendigvis grunnlendte parti hvor klokkesøta opptrer mest frekvent.

Fremmede arter: Deler av kystheiene plantet til med fremmede bartrær (holdt utenfor naturtypeavgrensingene). **Verdivurdering:** På grunn av stort areal med spredt forekomst av klokkesøte vurderes lokaliteten som viktig (fordi klokkesøte regnes som truet). Et ellers artsfattig miljø med få spesialiserte arter begrenser verdivurderingen oppad.

Skjøtsel og hensyn: Moderat beitetrykk har trolig verken positiv eller negativ effekt på de spesielle vegetasjonsutformingene med klokkesøte. Det er ikke gitt at økt beitetrykk vil være positivt. Lyngbrenning vil derimot trolig begunstige konkurransesvake, lyskrevende arter, og klokkesøte er trolig en art som vil reagere positivt på slik hevd.

364 Hågåsen V

Rik edellauskog – Alm-lindeskog Verdi: B Areal : 9,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland våren 2013 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Lokaliteten er skilt ut fra en tidligere større naturtypeavgrensning (Grimsby 1998).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i en sprekkedal rett vest for Hågåsen på Hidra. Den er avgrenset mot slakere terreng, kulturmark og bebyggelse i nord, og ellers til skogsmark og kulturmark med noe lavere naturverdi (fattigere, mindre treslagsvariasjon, noe yngre mm.).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et kløftepreget areal med rikere løvskog, hagemark og mosekledd bergvegger. I nordvest står det lindedominert alm-lindeskog i ur/rasmark. Noen lindetrær har fått innhul stamme, og de største er opp mot 40 cm dbh. Like sør for ura er det gammel kulturmark på slakere terreng som bærer preg av hagemark. En stor, gammel alm på ca 60 cm dbh (som nylig er lauvet/styvet på riktig vis) står der. Engvegetasjonen der er dominert av krattlodnegras, engkvein, rødsvingel og smyle. Ellers inngår bl.a. skogburkne, sløke og blåkoll. Ovenfor engarealet er det storvokste hasselkjerr og løvblandingsskog med bl.a. lind, alm, hassel, hegg, rogn og selje. Vårkål, hvitveis og eføy inngår. Langs bunnen av sprekkedalen er det en kjerrevei. På østsiden av kjerreveien er det en del mosekledd bergvegger, og også en forholdsvis gammel løvblandingsskog med selje, rogn, hassel og bjørk. De største seljene er ca 50 cm dbh. Kusymre inngår.

Artsmangfold: På eldre hassel er påvist *Pachyphiale carneola* (VU) og *Arthonia didyma*. Stiftglye er vanlig på det store almetreet (men tilsynelatende ingen sjeldne/rødlistete arter). Den regionalt sjeldne arten buktporelav ble funnet på skyggefull, mosekledd bergvegg.

Bruk, tilstand og påvirkning: Engarealet/hagemarken er preget av gjengroing. Alm-lindeskogen i nord er noe negativt berørt av menneskelig aktivitet og forsøpling.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig grunnet relativt stor naturvariasjon inkludert stor treslagsvariasjon, høy andel relativt rike vegetasjonstyper, relativt god forekomst av gamle, storvokste og dels innhule (edel)løvtrær, og forekomst av enkelte krevende/regionalt sjeldne arter som buktporelav og *Pachyphiale carneola*.

Skjøtsel og hensyn: Engarealet omkring det gamle almetreet bør ryddes og slås, eventuelt svis av om våren. Man bør ikke svi i nærheten av mosekledd bergvegger på østsiden av kløfta. Skogarealene bør f.ø. avsettes til fri utvikling uten inngrep.

.....

365 Hersdalen I (Risåsen V)

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 0,8 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland våren 2013 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger lengst sør i dalbunnen mellom Risåsen og Lindåsen (= Hersdalen) på Hidra. Avgrensingen omfatter en liten slåttemarksteig, som er omgitt av sterkere gjengrodd kulturmark av fattigere utforming samt skogsmark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen gjelder en liten slåtteeng hvor søndre del er bratt sørvendt, og nordre del nesten horisontal, noe fattigere og mer gjengrodd. Engarealet er til dels omgitt av steinmur. Vegetasjonen er dominert av hundegras. Svartknoppurt opptre forholdsvis rikelig. Ellers inngår bl.a. litt legeveronika og firtann.

Artsmangfold: Stor bestand svartknoppurt. Liten praktkrinslav (VU) finnes på stor rogn i nordøstre hjørne av enga. Befaring senere i sesongen vil gi bedre data om arts mangfoldet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Enga er i gjengroing med noe oppslag av bjørk og røsslyng m.fl.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Verdivurdering: Relativt urterik gammel eng med forholdsvis tett bestand av svartknoppurt gir grunnlag for å avgrense som naturtypelokalitet. Lite areal og begrenset potensial m.h.t. spesielt krevende arter begrenser vurderingen til lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell hevd med manuell slått og gjerne vårsviing bør gjenopptas. Evt slått bør skje med 1-3 års mellomrom.

.....

366 Hersdalen II (Risåsen V)

Gammel fattig edellauvskog – Svartorskog Verdi: C Areal : 4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland våren 2013 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger lengst sør i dalbunnen mellom Risåsen og Lindåsen (= Hersdalen) på Hidra. Avgrensingen omfatter et bekkdrag og den forholdsvis gamle løvskogen langs denne. Lokaliteten er avgrenset mot gjengroende/gjengrodd kulturmark og til skogsmark, hvor trærne generelt er av mindre dimensjoner og for det meste også yngre.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Langs søndre del av bekken er det forholdsvis storvokst svartorskog på fuktig horisontal mark. Det inngår også en del rogn, selje og bjørk. Både svartor og selje har oppnådd store dimensjoner: opp mot 50 cm dbh. Lenger oppstrøms er trærne ikke fullt så storvokste, og treslagsvariasjonen er større med også litt alm, hegg og eik.

Artsmangfold: Eikelav (NT) på svartor er notert. Sannsynligvis også forekomst av liten praktkrinslav innefor avgrensingen (påvist like i nærheten), og potensial for andre krevende arter som f.eks. insekter knyttet til kjuker på og død ved av svartor.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten grenser mot gammel kulturmark i gjengroing (slåttemarksteiger) langs hele vestsiden.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Verdivurdering: Storvokst og variert løvskog langs åpen bekk nær havnivå representerer et produktivt og trolig artsrikt miljø i dette landskapet. På grunnlag av biotopstørrelse, skogalder og påvist artsinventar vurderes den som lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Svartorskogen bør avsettes til fri utvikling uten inngrep/hogst.

.....

367 Råga Ø

Gammel lauvskog – Fuktig kystskog Verdi: B Areal : 26 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland og Kim Abel våren 2013 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Lokaliteten er skilt ut fra en tidligere større naturtypeavgrænsing (Grimsby 1998).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger mellom Råga og Sele på Hidra. Avgrensingen omfatter et areal med forholdsvis gammel løvskog tilknyttet en bekkedal og nordvendt lise. Lokaliteten er avgrenset mot åpen kulturmark og gjengroende fukteng i nordvest, og ellers til skogsmark med tilsynelatende lavere naturverdi (og/eller: fattigere, noe yngre skog, lavere treslagsvariasjon, mindre strukturvariasjon mm.).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Nordvest i avgrensingen er det blandingsskog dominert av eik og bjørk med innslag av selje tilknyttet lave bergrygger/knauser. I kant av fuktenga bakenfor (øst for) er det mest svartor og bjørk. Også i nedre del av bekkedalen (enda litt lenger øst) er det dominans av svartor og bjørk, mens det litt lenger opp langs bekken er et parti dominert av osp. I indre del av bekkedalen er det mye hassel, samt spredtstilte, ganske storvokste asketrær. Samme parti er flekkvis preget av oppslag av ung ask. Oppe i den nordvendte dalsiden, og i den nordvendte lisen lenger vest, er det forholdsvis gammel løvblandingsskog dominert av bjørk og hassel, men også med høyt innslag av rogn og selje. Skogen er generelt sterkt flersjiktet og det er forholdsvis god spredning i dimensjon- og aldersklasser. Dødvedelementer forekommer spredt til ganske frekvent. Det inngår relativt grove læger av både osp, svartor, selje og bjørk, og disse fordeler seg på et bredt spekter av råtestadier. De største observerte dimensjonene er for både ask, eik og svartor ca 45-50 cm dbh og for bjørk og selje ca 40 cm dbh. Vegetasjonen varierer noe i rikhet. Relativt fattige utforminger med bregner, sølvbunke og/eller storfrytte dominerer, men iallefall langs dalbunnen er det stedvis noe rikere med bl.a. kusymre, hvitveis, gjøkysyre, haremat, rød jonsokblom og enghumleblom. Stortujamose, storkransemose og glansmose er vanlige moser i bunnsjiktet. Lokaliteten er f.ø. preget av til dels brattlendt terreng, og det inngår mange små og større bergvegger (ofte mosekledd).

Artsmangfold: Flere moderat krevende gammelskogsarter og epifytter er påvist, tross liten søkeintensitet. Den sjeldne hårkrinslaven (EN) ble funnet på stor bergvegg. Ellers nevnes funn av liten praktkrinslav (VU), eikelav (NT), hornstry (NT), Pachyphiale carneola (VU) og rutebroddsopp (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av lokaliteten bærer preg av å ha vært åpen kulturmark tidligere.

Eksempelvis inngår det gamle steinmurer, og på nordsiden av bekken i indre del av bekkedalen er det bygd opp små terrasser/slåttemarksteiger.

Verdivurdering: Ganske stort og velarrondert areal med forholdsvis gammel og variert løvskog med forekomst av flere krevende og rødlistete arter. Lokaliteten vurderes derfor som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten inngrep/hogst.

.....

368 Palfjellet-Risåsen SØ (Breili)

Rik edellauvskog – Alm-lindskog Verdi: A Areal : 91 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland og Kim Abel våren 2013 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere kartlagt naturtype (Grimsby 1998) er revidert (ny avgrænsing, verdivurdering og beskrivelse). Tilgjengelig kunnskap fra tidligere kartlegging er tatt med.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørøst på "Vesterøya", vis à vis Rasvåg. Avgrensingen omfatter en sør- til sørøstvendt edelløvskog av rik utforming. Lokaliteten er avgrenset mot berg og fattig lynghei i sørvest og nordvest, til fattig fukt-bjørkeskog i midt-nordvest, og til andre gammelskogsutforminger/annen prioritert naturtype i nordøst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dette er en naturtypelokalitet med stor variasjon i treslagssammensetning og vegetasjon. Alm-lindskog av typisk utforming (med dominans av alm og lind på storsteinet ur) er begrenset til midtre del av lia øst i avgrensingen. Ovenfor dette partiet finnes både lågurt-eikeskog, fattig blåbær-eikeskog, og utpregete løvblandingsskoger med mye eik, hassel, osp bjørk og svartor. Det inngår også selje, rogn, asal, hegg, einer og krisstorn. Øvre deler er preget av svært bratt terreng med bergvegger, avsatter og skard, noe som bl.a. bidrar til å fange mye solvarme (= gunstig lokalklima). Den mest utbredte skogtypen innenfor avgrensingen, som dominerer nedre halvdel av lia i øst og som fortsetter vestover i avgrensingen, er svartor-hegg-hassel dominert løvblandingsskog av intermediær til rik utforming. Ramsløk opptrer som mengdeart i feltsjiktet. I fuktigere parti er det mye bregner, samt enghumleblom og gjøkysyre. Skogbingel opptrer stedvis rikelig. Ellers inngår bl.a. kusymre, hvitveis, bergflette/eføy, lundhengeaks, hengeaks, skogsalat, vendelrot, skogsvinerot og skogsvingel. På tørrere og noe fattigere mark inngår bl.a. firtann, vivendel og hundekveke. Lokaliteten huser også til dels gode bestander av mer eksklusive planter som vårmarihånd, akeleie, breiflangre og grov nattfiol. Bergmynte og krattfiol er to regionalt sjeldne planter som også finnes her. Vest i avgrensingen inngår et parti dominert av osp og hassel. Vegetasjonen er også der preget av lågurt-arter. Skogen er f.ø. gjennomgående relativt gammel og moderat til sterkt flersjiktet. Dødvedelementer av diverse treslag forekommer ganske frekvent i hele området, og det er betydelig spredning i dimensjons- og råteklasser. Likevel er

det ikke god dødvedkontinuitet i et lengre historisk perspektiv. Trærnes alder og dimensjoner er heller ikke spesielt høy i forhold til potensialet, med unntak for enkelte alm og lindetrær øst i området som har oppnådd stammediametre på opp mot hhv. 50 cm (alm) og 70-80 cm (lind), og trolig er mellom 150 og 200 år.

Artsmangfold: Lokaliteten har en rik og variert karplanteflora med god forekomst av varmekjære, basekrevende og regionalt sjeldne arter. Mangfoldet av andre organismegrupper er dårligere kjent, men det er trolig velegnete habitat for både krevende arter av eksempelvis jordboende sopp og vedlevende insekter. Av moser nevnes forekomst av krusfellmose og store mengder krusfagermose. Lavfloraen er relativt dårlig utviklet (for eksponert, tørt?), men det er likevel sparsom forekomst av eikelav (NT) og liten praktkrinslav (VU) nederst i lia.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Verdivurdering: Ganske stort areal med svært rike skogutforminger, inkludert truede vegetasjonstyper som almlindeskog og lågurteikeskog. Dette i kombinasjon med relativt høy skogalder, gunstig lokalklima og generelt artsrikt miljø med potensial for mange krevende arter gjør at lokaliteten vurderes som svært viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten inngrep/hogst.

.....

369 Langeland SØ

Gammel lauvskog – Gammelt ospesholt Verdi: **B** Areal : 34,5 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland og Kim Abel våren 2013 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger mellom Langelandsfjella og Langelandsstrand på Hidra og omfatter en bekkedal og østvendt skogslå med gammel løvskog. Den er avgrenset mot mindre storvokst/noe yngre og bjørkedominert skog mot vest og sør. Avgrensingen er noe usikker mot øst og nord, men antas avgrenset mot litt yngre eik-bjørkeblandingsskog der. Lokaliteten grenser mot myr og bjørkefuktskog i sørøst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Skogen er dominert av osp, bjørk og eik. I tillegg inngår noe rogn, svartor og hassel. Den er flersjiktet og fleraldret med relativt god spredning i dimensjoner og alder. Enkelte eiketrær er inntil 70 cm dbh, men de fleste er under 40 cm dbh. De største ospetrærne er ca 40 cm dbh. Dødvedelementer forekommer spredt til frekvent, av både osp, bjørk og eik, og fordelt på et ganske bredt spekter av dimensjons- og råteklasser. Vegetasjonen er overveiende fattig (blåbærskog og gras-bregneskog), men også med innslag av bl.a. gjøksyre, ormetelg og vivendel. Det inngår mosekleddede bergvegger (mye musehalemose), og på bakken er det også et generelt velutviklet bunnsjikt av suboseaniske moser som kystkransmose, storstylte og stortujamose.

Artsmangfold: Rødlistearter eller spesielt krevende arter er ikke påvist, men trolig grunnlag for et rikt mangfold av vedlevende insekter og predatorer på disse (spetter m.fl.). F.ø. ganske gode bestander av enkelte uvanlige suboseaniske kryptogamer som storstylte og grynfiltlav. Flatkjuke påvist.

Del av helhetlig landskap: Søndre del av lokaliteten ligger innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Verdivurdering: Ganske stort areal med gammel og luftfuktig løvskog med mye osp. Dette er en ganske sjelden skogtype for Hidra, og er potensielt habitat for krevende gammelskogsarter. Den vurderes derfor som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten inngrep/hogst.

.....

370 Kalvekilen, Midtre N

Gammel fattig edellauvskog – Eikeskog Verdi: **C** Areal : 2,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland og Kim Abel våren 2013 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger like på nordsiden av Midtre Kalvekilen, lengst sørøst på Hidra. Avgrensingen omfatter en eldre eikeskog tilknyttet et trangt skard og skråning mellom to bergknauser. Lokaliteten er f.ø. avgrenset mot litt mindre strukturiert (og evt yngre) eikeskog på flatere mark i øst og vest.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lite parti med ganske strukturiert (krokvokst og rikt forgrenet) eikeskog på fattig mark (blåbær-smyle og blokkmark). Foruten eik inngår litt osp og hassel. De største eiketrærne er ca 40 cm dbh og trolig ca 100 år.

Artsmangfold: Liten praktkrinslav (VU) finnes på mer enn 10 trær i øvre del av lokalitet. Også forekomst av orelev.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Verdivurdering: Ganske strukturiert eikeskog med relativt stor forekomst av truet art (liten praktkrinslav). Lite areal begrenser verdivurderingen til lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten inngrep/hogst.

.....

371 Telebukta nordvest

Rik edellauvskog – Lågurt-eikeskog Verdi: **C** Areal : 20,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 19.09.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Flekkefjord på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ytterst på Flekkefjordkysten ca 2,5 kilometer syd for Åna-Sire og rett sør for Teleknuten. Der ligger det et parti med rik edelløvskog i en østvendt lisse innerst i Telebukta. Oppover i terrenget grenser lokaliteten til treløs hei og i nedre kant mot sjø. Hytter ligger inntill grensa i nordøst og sør. Lokaliteten strekker seg fra 0-60 meter over havet. Berggrunnen består av anortositt (NGU 2012).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av rik edellauvskog, utforming lågurt-eikeskog. Feltsjiktet er stedvis dårlig utviklet om med mye bar jord. I busksjiktet er det mye hassel og noe kristorn. Tresjiktet er variert med en del eik, men også mye osp og bjørk. Rogn og asal forekommer mer spredt.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert noen spesielle arter i lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er ingen nyere inngrep i lokaliteten, men det bærer noe preg av de nærliggende hyttene og deres bruk av skogen. Skogen er ikke spesielt gammel og dimensjonene ligger mye rundt 20-30 cm i brysthøydiameter. Det er lite død ved i lokaliteten.

Fremmede arter: Sitkagran er plantet i tilstøtende områder i sørvest.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig (C verdi) grunnet at skogen ikke er spesielt gammel og av relativt liten størrelse.

Skjøtsel og hensyn: For å utvikle verdiene knyttet til død ved og gamle trær anbefales det fri utvikling i lokaliteten.

.....

381 Tinnfjellet SØ

Store gamle trær – Alm Verdi: **C** Areal : 0,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for Dåtland, sørøst for Tinnfjellet i Flekkefjord.

Avgrensingen gjelder en gammel alm stående i kant av tidligere slåttemark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En forholdsvis frittstående, tostammet alm med stammediameter på 45x40 cm står i et lite søkk i kant av gresseng. Treet har middels vid, noe høy krone med få døde grener. Stammen har slett barkstruktur med litt mose- og mye lavdekke. Ingen døde grener ligger under kronen og ingen synlige hulheter eller råteskader ble observert på treet.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist i tilknytning til treet, men lavfloraen ble ikke undersøkt i detalj.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er lite påvirket.

Verdivurdering: Almetreet mangler viktige elementer og artsfunn, og står i en region med noe færre rødlistearter knyttet til "Store gamle trær". Få gamle Almetrær i kommunen gjør at lokaliteten likevel vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Almetreet bør holdes fristilt slik som ved befaringen og døde grener/stammepartier må ikke fjernes. Grener på bakken bør få bli liggende.

.....

383 Kongsfjellet S

Slåttemark – Frisk/tørr, middels baserik eng Verdi: **C** Areal : 1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 19. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørsiden av Kongsfjellet, sørøst for Kleppe i Flekkefjord. Avgrensingen gjelder et lite engareal fra stien og noe oppover avgrenset av busker, kratt og fjell.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Gressdominert eng med innslag av gjellkarve, hårsveve, blåkløkke, ryllik, engsmelle, tiriltunge, jordnøtt, gullris, vendelrot, blåmunke og småsmelle. Einer, røsslyng, klokkeløng, blåbær og noe løvskog finnes i kanten og rundt lokaliteten. Vegetasjonen er kartlagt som frisk/tørr, middels baserik eng (G7).

Artsmangfold: Innslag av noe krevende urter og med et potensial for interessante insekter eller jordboende sopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Beliggenheten, noe tråkk og muligens et svært ekstensivt beite har holdt engen åpen.

Verdivurdering: Innslag av noen krevende urter og sørvendt beliggenhet, men noe manglende hevd, gjør at lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas, eventuelt i kombinasjon med et ekstensivt saubeite. Gjødning må ikke tilføres.

.....

384 Dåtland I

Store gamle trær – Ask Verdi: **C** Areal : 0,3 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i nordenden av innmarka på Dåtland i Flekkefjord.

Avgrensingen gjelder en gammel ask stående i kant av gressdominert slåttemark avgrenset som egen naturtype (lok. 389 - Dåtland).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En frittstående, eksponert ask med omkrets på 290 cm står i gammelt kulturlandskap. Treet har vid og noe lav krone med en del døde grener. Stammen har slett barkstruktur med litt mose- og lavdekke. Et par døde grener ligger under kronen. Ingen synlige hulheter eller råteskader ble observert på treet.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist i tilknytning til treet, men lavfloraen ble ikke undersøkt i detalj.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er lite påvirket.

Verdivurdering: Asketreet mangler viktige elementer og artsfunn, og står i en region med noe færre rødlistearter knyttet til "Store gamle trær". Få gamle Asketrær i kommunen gjør at lokaliteten likevel vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Asketreet bør holdes fristilt slik som ved befaringen og døde grener/stammepartier må ikke fjernes. Grener på bakken bør få bli liggende.

.....

386 Stykkjet

Naturbeitemark – Frisk fattigeng beitet Verdi: C Areal : 4,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 19. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00029655) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eng rundt gammel husmannsplass som nå er nyrennovert. Lokaliteten omfatter engarealet på Stykkjet, som ligger ca 400 m VSV for Itland i Flekkefjord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Fuktig til tørr eng som tidvis beites av kyr. Felt med hvitbladtistel og myrflol i fuktigere partier. Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Eng med rødsvingel, smyle, blåtopp, engsoleie, engsyre, jordnøtt, dunhavre, englodnegras, gulaks, hårsveve, harestarr, tepperot og noe blåklokke, revebjelle og smalkjempe. Det skal være registrert et enkelt eksemplar av solblom i stikanten vest for avgrensningen, men denne ble ikke gjenfunnet ved siste befaring i 2012. Det vestlige området er nyrestaurert, med fjerning av løvoppslag og delvis beite. Denne delen er fuktig, tuete, lyngbevokst og derfor utelatt.

Artsmangfold: Smalkjempe og blåklokke finnes sparsomt på de tørreste og minst gjødeslpåvirkede plassene. Solblom skal være registrert innenfor eller rett utenfor lokaliteten, langs stien, men ble ikke observert i 2012.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten beites tidvis av kyr og noe sauemøkk ble sett. Engarealet ble slått frem til 60-70-tallet ifølge beboer på Itland.

Fremmede arter: Noe stikkelsbær finnes.

Verdivurdering: Lokaliteten har få kvaliteter pr i dag, men vurderes under tvil som lokalt viktig (C-verdi)

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåtthevd bør gjenopptas, eventuelt i kombinasjon med et ekstensivt beite. Slåtten bør gjennomføres på ettersommeren, hvert eller annen hvert år, og gresset må fjernes. Gjødelse må ikke tilføres.

.....

387 Kvednhylen

Slåttemark – Frisk/tørr, middels baserik eng Verdi: B Areal : 3,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 19. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00029269) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter blokkrik slåttemark ved Kvednhylen, på sørsiden av liten kulle, 200 m vest for Stykkjet, som ligger ca 400 m VSV for Itland i Flekkefjord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Rik blåtopp-blåknappeng utforming i kystlyngheilandskap dominert av blåtopp og klokkelyg med forekomst av blåknapp, blåmunke, blåklokke, tepperot, harestarr og solblom (G7). Deler av vegetasjonen er også kartlagt som frisk fattigeng (G4). Enga er nylig ryddet for en del løvoppslag, og det er satt opp et lite gjerde mot beitedyr. Kantområdet er i typisk gjengroingsfase med einstape, røsslyng, einer og unge bjørk og osp.

Artsmangfold: En del (anslagsvis 30) unge solblomrosetter ble observert, fordelt på to steder med ca 3 m mellomrom, rett ovenfor stien i 2012. Beskrivelsen fra tidligere undersøkelser tyder på at forekomsten har gått en del tilbake.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er gjerdet inn i nedkant for å beskytte mot beitedyr. Enga ble slått tidligere (60-70-tallet).

Verdivurdering: En middels stor forekomst av solblom (VU) og en forbedret hevd gjør at lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåtthevd bør gjenopptas, og noe mer kratt/løvoppslag bør ryddes. Slåtten bør gjennomføres på ettersommeren, hvert eller annen hvert år, og gresset må fjernes. Gjødelse må ikke tilføres. Om beitedyr fortsatt finnes i området er det også viktig at de ikke kommer til solblomforekomsten.

.....

388 Lille Håland

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 8,1 daa

Innledning: Lokaliteten ble registrert i 1997 og er kartlagt på nytt av BioFokus ved Stefan Olberg 19. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00029280) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lille Håland ligger øst for Oksetjødne rett nord for Hidrasundet i Flekkefjord. Avgrensingen omfatter gammel slåttemark som grenser mot kratt/ung skog og noe berg i dagen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten omfatter en liten setervoll med ruiner etter bygninger. Floraen på gressvollen er dominert av arter som finnskjegg, smyle og blåtopp og må sies å være svært fattig. Sparsomt innslag av revebjelle, fjellmarikåpe, tepperot, ryllik, engsyre, småsyre, blåklokke og gulaks. Solblom ble ikke observert på lokaliteten. Lokaliteten er en del av Egersundfeltet, med svært næringsfattige bergarter som setter sitt preg på vegetasjonen.

Artsmangfold: Ingen krevende eller sjeldne arter ble påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av lokaliteten er nylig ryddet for einerkratt og ungt løvoppslag. Det er uvisst om eng slås eller kun beites ekstensivt (litt sauemøkk ble observert).

Verdivurdering: Lokaliteten er under restaurering og har et potensial for å huse solblom, men har ellers få kvaliteter knyttet til biologisk mangfold pr i dag. Artsfattig engvegetasjon gir lokal verdi (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas, eventuelt i kombinasjon med et ekstensivt beite. Slåtten bør gjennomføres på ettersommeren, hvert eller annen hvert år, og gresset må fjernes. Gjødning må ikke tilføres.

389 Dåtland

Slåttemark – Blåtoppeng slått Verdi: C Areal : 43,4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00029278) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Dåtland i Flekkefjord. Avgrensingen gjelder engarealet, avgrenset av einerkratt, løvkratt, lynghei og berg i dagen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten omfatter en stor setervoll med et eldre hus samt et par ruiner. Floraen på gressengene er dominert av arter som finnskegg, smyle og blåtopp og må sies å være svært fattig. Men små partier har et sparsomt innslag av arter som blåmunke, legeveronika, revebjelle, fjellmarikåpe, tepperot, firkantperikum, ryllik, engsyre, blåklokke, gulmaure, harestarr og gulaks. Ellers er einer, unge bjørk, blåbær, røsslyng og noe einstape dominerende i kantarealer. Deler av lokaliteten har derfor fortsatt slåttebegunstigede arter. Et par kantarellvokssopp ble registrert, men lokaliteten er sannsynligvis ikke spesielt interessant for beitemarkssopp. Området er en del av Egersundfeltet, med svært næringsfattige bergarter som setter sitt preg på vegetasjonen.

Artsmangfold: Svakt innslag av et par krevende urter, men ingen sjeldne arter ble påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er uvisst om lokaliteten skjøttes på annen måte enn et svært ekstensivt sauebeite. Et lite parti nord for huset ble slått med ljå i 2012, men gresset lå fortsatt på bakken. En mindre del av lokaliteten er brent i et forsøk på å begrense utbredelsen av einer.

Verdivurdering: Lokaliteten er stor, er delvis under restaurering, men er forholdsvis artsfattig og har pr i dag få kvaliteter knyttet til biologisk mangfold. Lokaliteten vurderes derfor som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas, eventuelt i kombinasjon med et ekstensivt beite. Slåtten bør gjennomføres på ettersommeren, hvert eller annen hvert år, og gresset må fjernes. Gjødning må ikke tilføres. Noe svedjebruk for å holde vegetasjonen åpen er positivt.

390 Kleppe

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 73,3 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 19. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00029279) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Kleppe, nord for Hidrasundet i Flekkefjord. Avgrensingen gjelder engarealet, avgrenset av einerkratt, løvkratt/-skog, lynghei og berg i dagen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten omfatter et stort og småkupert engareal dominert av fattig gressmark med blåtopp, rødsvingel, smyle, finnskegg og sauesvingel, og må sies å være fattig. Små partier har et sparsomt innslag av arter som blåmunke, revebjelle, tepperot, ryllik, engsyre, blåklokke, slåtestarr, harestarr og gulaks. Deler av lokaliteten har derfor fortsatt innslag av slåttebegunstigede arter. Et fuktig parti i sør har innslag av bl.a. lyssiv, knegras, skogsivaks og sumptistel. Ellers er einer, unge bjørk og rogn, blåbær, tyttebær og røsslyng dominerende i kantarealer. Området er en del av Egersundfeltet, med svært næringsfattige bergarter som setter sitt preg på vegetasjonen.

Artsmangfold: Svakt innslag av et par krevende arter, men ingen sjeldne arter ble påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Noen få hus finnes på lokaliteten. Det er uvisst om lokaliteten skjøttes på annen måte enn et svært ekstensivt sauebeite.

Fremmede arter: Et par blågran står innenfor lokaliteten.

Verdivurdering: Lokaliteten er stor, er delvis under restaurering, men er forholdsvis artsfattig og har pr i dag få kvaliteter knyttet til biologisk mangfold. Lokaliteten vurderes derfor som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas, eventuelt i kombinasjon med et ekstensivt beite. Slåtten bør gjennomføres på ettersommeren, hvert eller annen hvert år, og gresset må fjernes. Gjødning må ikke tilføres. Noe svedjebruk i deler av lokaliteten er positivt.

391 Rasvåg

Rik edellauvskog – Alm-lindeskog Verdi: B Areal : 126,5 daa

Innledning: Lokaliteten er opprinnelig kartlagt ca 1998. Lokaliteten er sist oppsøkt og oppdatert av Kim Abel (BioFokus) den 09.04.2013 på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Lokaliteten ble i den forbindelse utvidet en del i nord og ellers justert noe i sør. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter 2010. Karplanteregistreringene er fra den første kartleggingen i 1998 da registreringstidspunktet i 2013 var for tidlig til å fange opp dette.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter edellauvskogvegetasjon på åsryggen mellom Rasvåg og Hummeråsen på øya Hydra i Flekkefjord kommune. Det meste av lokaliteten er vestvendt, med et unntak av et mindre område i nord som består av et topparti og en liten del av en østvendt lise. Terrenget er svært oppbrutt og preget av mange små bergvegger og hyller i den vestvendte sida. Berggrunnen består av stedvis omdannede

charnokittiske og anortosittiske dypbergarter. Det knytter seg noe usikkerhet til avgrensningen da området ikke er saumfart i alle kanter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av alm-lindeskog, lågurt-edellauvskog og gammel fattig edellauvskog i mosaikk. Stedvis er det noe gammel innmark under gjengroing. Alm-lindeskogen har også en del eik i tresjiktet, og har et frodig og artsrikt feltsjikt med arter som skogbingel, ramløk, skogsalat og skogsvingel som dominerende arter. Eikeskogen med en del grove trær har også et artsrikt feltsjikt, med arter som liljekonvall, krattlodnegras, lundrapp, eføy og mye bredflangre og grov nattfiol. På litt mindre næringsrike partier dominerer arter som storfrytle, liljekonvall og stormarimjelle. Deler av skogen bestod tidligere av små slåttelunder. Her finnes fortsatt en svært interessant urteflora med bla storklokke, nesleklokke, bredflangre og grov nattfiol. Ellers er det et variert tresjikt med mye hassel og osp og ellers noe innslag av rogn, selje, asal. Arter som hassel, Skogalderen varierer mye og har en del partier med forholdsvis gammel eik og lind. Innimellom er det imidlertid også partier med småvokst og ung eikeskog. Dimensjonene på trærne er stort sett ikke av de grøveste. De største dimensjonene på lind var på ca 30-40 cm i brysthøydiameter, men ofte med gamle sokler. For eik var det noen få eksemplarer opp til 40-50cm. Død ved forekommer spredt, men med enkelte lokale konsentrasjoner. Totalt sett vurderes kontinuiteten til å være middels god.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert noen rødlistede, epifyttiske lavarter i lokaliteten, i kontrast til den tilgrensende lokaliteten Hummerås Sør som har gode bestander av flere. Av interessante arter kan nevnes rutebroddsopp (NT) på tre hasselkjerr og stiftfyllav på en grov eik. Det ble også observert hakkemerker etter det som mest trolig er hvitryggspett.

Bruk, tilstand og påvirkning: Stedvis er det en del innslag av gammel kulturmark som nå er under gjengroing. Ungt løvkratt dominerer som regel de gamle engene, mens kantsonene ofte har innslag av en del gamle edelløvtrær.

Fremmede arter: Ikke registrert.

Verdivurdering: Svært frodig og artsrik edellauvskog med forholdsvis stor utstrekning og forekomst av regional sjeldne arter trekker verdien på området opp, men overveiende ung til middelaldrende skog trekker verdien noe ned. Totalt sett vurderes lokaliteten til å være viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Grenser opp mot hytter ved Sandviga og parkeringsplassen ved museet. Videre utviding av parkeringsplassen må unngås. Stien som går ned til Sandvika ligger midt i det frodigste partiet av området. Det er derfor viktig å ikke utvide denne. Ellers fri utvikling i området, men en kan vurdere å restaurere noen av de gamle slåtteengene.

.....

HÆGEBOSTAD

22 Breili, Gydalen, øst for Kvåle

Gammel lauvskog – Gammelt ospeholt Verdi: **C** Areal : 70,1 daa

Innledning: Lokaliteten er først kartlagt av Origo Miljø AS i 2002 eller 2003 og lagt inn i Naturbase. Beskrivelsen var imidlertid mangelfull. Lokaliteten er sist kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 22.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Store deler av lokaliteten ble i den forbindelse forkastet på grunn av stort innslag av ung skog og nyere hogster, spesielt i den søndre delen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca seks kilometer øst for vannet Lygne i Hægebostad kommune. Her ligger lokaliteten i de sørvendte lisdene av Ålsknuten. Topografien er noe variert med flere dalforsenkninger med grunne rygger mellom. Langs ryggene er det ofte dominans av eik og furu, mens dalforsenkningene har mer dominans av osp. Berggrunnen består av granittiske gneiser (NGU 2012). Lokaliteten ligger ca 370-520 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er i all hovedsak dominert av gammel lauvskog, utforming gammelt ospeholt, men det er også noe innslag av gammel fattig edellauvskog (eikeskog) og gammel barskog (gammel furuskog). Vegetasjonstypen er dominert av blåbærskog og blåbær-eikeskog. I dalbunnen i øvre del er det noe storbregneskog med småbregneskog i sidene. På rygger og på grunnlendte partier er det bærlyngskog og blåbærskog. Det er et sparsomt innslag med lågurtskog. Tresjiktet er dominert av osp, og den finnes over store deler av lokaliteten, men mindre på de mest grunnlendte ryggene. I dalforsenkningene oppnår ospa til dels grove dimensjoner opp mot 50-60 cm i brysthøydiameter, men de er fåtallige, mens dimensjonene sjelden når opp i mer enn 30 cm på mer grunnlendte partier. Hovedtyngden ligger rundt 30 cm. Gamle eksemplarer av eik på ryggene er av forholdsvis små dimensjoner opp mot 50 cm i diameter, ellers er det dominert av forholdsvis ung eik med dimensjoner rundt 20-30 cm. Gamle furuer finnes på ryggene, men det er stort sett småvokst og uten de ordentlig gamle eksemplarene. Ellers noe innslag av bjørk, selje, rogn og ett eksemplar av lønn. Død ved forekommer stedvis og da først og fremst av osp.

Artsmangfold: Ingen rødlistede arter ble registrert, men stor ospeildkjuke på osp og lungenever på lønn ble registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er ingen nyere spor etter hogstinngrep, men skogen bærer preg av langvarig påvirkning i form av hogst ved at skogen har underdekning av de ordentlig gamle trærne og ved en generell mangel på død ved.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig (C verdi) grunnet at det ugjør et relativt kompakt området med eldre skog og med et visst innslag av gamle og grove trær. Noe dårlig utvikle artsamangfold knyttet til gammel skog begrenser verdien oppad.

Skjøtsel og hensyn: For å utvikle kvalitetene knyttet til død ved og gamle trær er det å anbefale at området får utvikle seg fritt.

.....

27 Kleppe V II

Gammel lauvskog – Gammelt ospeholt Verdi: B Areal : 114 daa

Innledning: Lokaliteten er først kartlagt av Origo Miljø As i 2002 eller 2003 og lagt inn i Naturbase. Beskrivelsen var imidlertid noe mangelfull og det er usikkert om beskrivelsen baserer seg på skrevne kilder eller egne feltregistreinger. Lokaliteten er sist kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 20.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Bare de øvre deler av lisiden fra sør til nord er i den forbindelse undersøkt og avgrensningen er redusert en del i nord og i øvre deler, mens den er økt noe i sør.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden og ca midt på vannet Lygne i Hægebostad kommune, nærmere bestemt i den østvendte lisida nedenfor den gamle strandgården Kleppe. Her er det gammel edelløvsog og løvsog dominert av eik, osp, bjørk og rogn, men også noe innslag av hassel i undersjiktet og noe lønn. Gran er meget sparsomt representert, men enkelte mindre granplantefelt strekker seg inn i området fra kantene. Helt i sør er det et fuktig parti med noe svartor. Berggrunnen består av porfyrisk biotittgranitt, omdannet og deformert (NGU 2012). Lokaliteten ligger ca 185-325 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er dominert av gammel lauvskog, utforming gammel ospeholt, men gammel fattig edellauvsog, utforming eikesog er også vanlig forekommende. Ellers et veldig sparsomt innslag av rik edellauvsog, utforming alm-lindeskog i forbindelse med en liten bekkekløft i nord. Ifølge den gamle naturtypebeskrivelsen er det fokusert på at lisiden er rik med flere arter typiske for rik edelløvsog, men det ble funnet lite av disse artene. Det er derfor å anta at de rikeste delene må være i de nederste delene av lisida som ikke ble befart i 2012. I de befarte delene er vegetasjonen er vekslende og bærer stedvis preg av tidligere beiteaktivitet, men er dominert av blåbærskog, men med en del innslag av småbregneskog. Stedvis er det et lite innslag av rikere typer som svak lågurtsog og alm-lindeskog.

Artsmangfold: Bortsett fra begerfingersopp (*Artomyces pyxidatus*) ble det ikke registrert noen spesielle arter. I forbindelse med den lille bekkekløfta i nord ble det registrert noe skogsvingel. I den opprinnelige beskrivelsen er det nevnt arter som alm (NT), lind, korsved, kranskonvall, myske, trollurt, trollbær, tannrot, vårerteknapp, moskusurt, firblad, storklokke og tårnurt i lisiden. Sør for båtstøene skal det også vokse junkerbregne. Det er å anta at arealene med slik vegetasjon er meget begrenset og konsentrert til de nedre deler av lisiden.

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av lisida og da spesielt enkelte av de øvre delene bærer preg av tidligere beiteaktivitet. Trolig har skogen vært glissen i disse partiene. Andre deler har mer innslag av gamle trær og noe død ved, men skogen er ikke spesielt gammel. Det er ingen spor etter nyere hogstinngrep de siste par tiårene. Sentralt i lia i nord strekker det seg en ny skogsbilveg sørover og inn i lokaliteten.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Verdivurdering: Naturverdiene i det øvre området som ble befart under registreringene i 2012 ligger hovedsakelig å vipper mellom å være uprioritert og av lokalt viktig verdi (C verdi), men enkelte mindre partier skiller seg positivt ut. Når en også legger til at det trolig finnes mer rik edellauvsog (basert på den opprinnelige beskrivelsen) i den nedre delen av lia vil den totale verdien på lokaliteten havne på lokalt viktig (C verdi). Det er mulig at de nedre deler skulle vært kartlagt som en egen enhet, eller at verdien av det området skulle vært vurdert høyere, men det trengs det høyere kartlegging til.

Skjøtsel og hensyn: For å utvikle kvalitetene knyttet til død ved og gamle trær er det å anbefale at området får utvikle seg fritt.

.....

46 Espeland N

Gammel lauvskog – Gammelt ospeholt Verdi: B Areal : 79,2 daa

Innledning: Lokaliteten er først kartlagt av Origo Miljø As i 2002 eller 2003 og lagt inn i Naturbase. Beskrivelsen var imidlertid mangelfull. Lokaliteten er sist kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 21.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Bare den søndre halvdel av lokaliteten er undersøkt i 2012 og det er foretatt et par mindre justeringer i avgrensning.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger helt sørvest i kommunen, nærmere bestemt rett nord for Indre Espelandsvatnet i en østvendt liside av Sandvikknuten. Lisiden består av en lauvdominert liside med noe varierende eksposisjon, men hovedsakelig østvendt. Berggrunnen består av biotittgranitt, middels til grovkornet (NGU 2012). Lokaliteten ligger ca 400-500 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er i all hovedsak dominert av gammel lauvskog, utforming gammel ospeholt. Vegetasjonstypen er dominert av blåbærskog og småbregneskog og med enkelte mindre partier med svak lågurtsog og storbregneskog. Tresjiktet er dominert av osp, men med bjørk som et betydelig innslag. Stedvis er det noen mindre felter med mye rogn. Selje er et sparsomt innslag.

Artsmangfold: Ingen sjeldne eller rødlistede arter ble registrert. Av arter på osp kan nevnes stor ospeildkjuke og stiftfyllav. I feltsjiktet er nysomme arter som maiblom, skogstjerne, tepperot, hvitveis, gullris, bjønnekam, fugleteig, blåtopp, blåbær, smule og gulaks vanlige. Ellers noe forekomst av liljekonvall, skogburke og myskegras.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er ingen nyere spor etter hogstinngrep. Ospeskogen har begynt å danne en god del død ved og gamle trær, men dimensjonene er forholdsvis beskjedne. Mange osp har gamle hakkespethull. Trolig har det vært tatt ut en del ved i området over lang tid, samt at området har vært en del av et større utmarksbeite. De siste tiårene har så skogen fått stå mer urørt og ospesuksesjonen har kunnet produsere gamle trær og død ved. Det er mange trær rundt 20-30 cm i brysthøydediameter, men også en god del osp rundt 40 cm. Den døde veden er stort sett lite og middels nedbrutt.

Verdivurdering: Faktorer som trekker verdien opp er at det er forholdsvis rikelig med død ved og gamle trær og med en del hakkespethull. Fravær av nyere inngrep er også positivt. På den annen side var det forholdsvis sparsomt med arter knyttet til død ved og gamle trær. Verdien vurderes samlet til å ligge på viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: For å utvikle kvalitetene knyttet til død ved og gamle trær er det å anbefale at området får utvikle seg fritt.

110 Hægebostad V (Prestelia)

Gammel lauvskog – Gammelt ospeholt Verdi: A Areal : 161,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i østvendt dalside like vest for Snartemo i Hægebostad kommune. Terrenget er ganske brattlendt, og topografisk variert med betydelig innslag av bergvegger og store steinblokker. Frodig vegetasjon og østvendt eksposisjon sikrer en relativt høy luftfuktighet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en eldre løvblandingsskog dominert av osp, bjørk og rogn. Det er også stort innslag av spisslønn og hassel, mens alm, svartor, eik og gran opptrer mindre frekvent. Skogen er sterkt flersjiktet og relativt gammel. Ospa oppnår de største dimensjonene, og er ofte over 40-50 cm dbh, enkelte er inntil 70-80 cm dbh. Dødvedelementer inngår spredt, men kontinuiteten i grøvre læger er ikke spesielt god. Feltsjiktet domineres av frodig bregnevegetasjon, men det inngår også noe fattigere blåbærvegetasjon. Vanlige arter er skogbukkne, ormetelg, hengeving, saueteleg, blåbær, hårfrytle, smyle, gulaks og hvitveis. Rikere parti med mye skogsvingel inngår også.

Artsmangfold: Lokaliteten er ikke godt undersøkt mht arts mangfoldet. Likevel er det registrert en relativt stor diversitet av lav, hvorav et par regionalt sjeldne og rødlistete (pr 2010). Mer spesifikt inngår det moderat velutviklete Lobarion-samfunn med bl.a. lungenever og vanlig blåfylltav, og uventet nok ble det påvist praktlav flere steder. Også berg og steinblokker har en relativt rik kryptogamvegetasjon med bl.a. rikelig med brun korallav, småstylte og rød muslingmose, samt noe åreskjell, skrukelav, randkvistlav og kort trollskjegg. Lysmose er også påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: En grusvei løper gjennom deler av lokaliteten.

Verdivurdering: Relativt stort areal med gammel og variert løvblandingsskog hvor det ikke er foretatt større hogstinngrep på lang tid. Dette i kombinasjon med relativt rik vegetasjon, lokalklimatisk gunstig beliggenhet og relativt stort arts mangfold (med innslag av krevende arter) gjør at lokaliteten vurderes som svært viktig.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene er fremst knyttet til skoglig kontinuitet, og naturverdiene ivaretas derfor best gjennom fri utvikling uten inngrep.

111 Neset V

Gammel fattig edellauvskog – Eikeskog Verdi: C Areal : 48,8 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i østvendt dalside like nordvest for Snartemo i Hægebostad kommune. Terrenget er ganske brattlendt, og avgrensingen inkluderer en noe innsunket bekkedal.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en eldre og moderat flersjiktet løvblandingsskog. Eik og bjørk dominerer tresjiktet, men det er også betydelig innslag av osp og rogn. I mindre kvanta inngår også hassel, hegg, selje, svartor, trollhegg og spisslønn. Vegetasjonen veksler mellom blåbærskog og bregneskog. Vanlige arter er skogbukkne, ormetelg, hengeving, blåbær, bjørnekam, smyle, gulaks og hvitveis. Smørteleg, vivendel, tepperot, knollerte knapp og liljekonvall inngår også. Kranskonvall bare sparsomt. Skogen er halvgammel og dominerende størrelsesklasse er 20-40 cm dbh. De største eikene er ca 40 cm dbh, mens ospa er inntil 50(-60) cm dbh. Død ved i form av grøvre læger forekommer spredt til sparsomt. Kontinuiteten i dødt trevirke er forholdsvis svak.

Artsmangfold: Lobarion-arter forekommer (lungenever, vanlig blåfylltav), men bare sparsomt. Mer krevende arter er ikke påvist, men det er et visst potensial for slike.

Verdivurdering: Godt arrondert og ganske variert eldre løvblandingsskog. Få krevende arter påvist, men potensial for flere. Foreløpig litt lav skogalder og få krevende arter påvist gjør at lokaliteten vurderes som lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Bør avsettes til fri utvikling uten inngrep.

112 Eilevstad

Slåttemark – Frisk fattigeng Verdi: C Areal : 3,6 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger litt nord for Snartemo i Hægebostad kommune og gjelder øvre del av en sør- til østvendt eng som har ligget brakk noen år. Den er avgrenset mot hhv granplantefelt og berg i overkant, og til hhv tun og mindre artsrik eng i nedkant.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Brattlendt og ganske tørkeutsatt terreng bidrar til at engvegetasjonen er ganske urterik, og at nitrofile eller forvedete arter ikke har overtatt helt. Deler av enga preges likevel av ekspanderende bjørnebær, samt etablering av rogn og eik. Dominerende feltsjiktvekster er smyle, sauesvingel, gulaks, engkvein, rødsvingel, kystmaure, tepperot og engtjæreblom. F.ø. inngår bl.a. ryllik, beitesveve, tiriltunge, legeveronika, tveskjeggveronika, harestarr, engfrytle, firkantperikum, kystgrisøre, engsoleie, prestekrage, hårsveve, rødkløver, blåkoll, blåkløkke, engsmelle, blåmunke, smalkjempe og engrapp. Ved en steinmur i øvre kant av biotopens søndre del står det en stor alm på ca 80 cm dbh.

Artsmangfold: Som nevnt ganske artsrik engvegetasjon, men uten at spesielt krevende eller sjeldne arter er påvist. På almen derimot finnes bl.a de krevende lavartene bleikdoggnål og almelav.

Bruk, tilstand og påvirkning: Den store almen ved steingjerdet står i fare for å bli skygget ut av granplantefelt bak.

Verdivurdering: Ganske urterikt engfragment, men lite areal og ingen spesielt krevende arter påvist. Almetreet har stor naturverdi både isolert sett og i sammenheng med engarealet. Lite areal og få elementer gjør at lokaliteten likevel gis (kun) lokal verdi.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas på engarealet. Slått bør skje på sensommeren, og gjennomføres årlig eller annenhvert år. Avfallet må fjernes samtidig. Gjødning må ikke tilføres. Den store almen bør bevares, og helst også fristilles fra det skyggefulle granplantefeltet bak.

.....

113 Lygna, nedre

Viktig bekkedrag – Bekk i intensivt drevne jordbrukslandskap Verdi: B Areal : 245,7 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Dette er en revisjon av tidligere registrert naturtype (BN00029704). Eventuell relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger like NV for Eiken sentrum og gjelder den roligflytende delen av Lygna med kantsoner, og dets utløp i vannet Lygne. Lokaliteten grenser i stor grad mot dyrket mark og bebyggelse.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen inkluderer både den mer eller mindre stedege kantsonevegetasjonen langs vassdraget såvel som større fastmarkssøyer i vassdraget, og vassdragets deltagende utløp i Lygna. All fastmark innenfor avgrensingen er betydelig flompåvirket. Halveldre bjørk-furuskog preger den store fastmarksøya i nord. Ellers langs vassdraget består tresjiktet av svartor, bjørk, furu og hegg. Blåtopp dominerer feltsjiktet hvor tresjiktet er noenlunde velutviklet. På mer åpen og stabilt fuktig mark er det starr- eller elvesnellesump. Typisk er flaskestarr, slåttestarr, skogrørkvein, trådsiv, myrhatt, bukkeblad, myrflol og kystmaure. Stedvis inngår også blokkebær, krypvier, vendelrot, sløke og hundekjeks. På steiner i vassdraget er det store mengder duskelvemose, noe som tyder på forholdsvis god vannkvalitet og relativt høy pH. Slik elvemosevegetasjon regnes som sterkt truet på sørlandet grunnet tidligere forsøringsproblematikk. Skogen og trærne langs vassdraget fremviser ganske stor spredning i alder og dimensjoner. Enkelte bjørker er svært gamle og har innhul stamme.

Artsmangfold: Det er kun gjort stikkprøvemessig inventering av landplanter. Ferskvannsfauunaen og -vegetasjonen er foreløpig ukjent. Ut fra kantsoneegenskapene og den frodige elvemosevegetasjonen å dømme er det imidlertid grunn til å tro at det totale arts mangfoldet er relativt stort.

Bruk, tilstand og påvirkning: Kantsonen langs vassdraget er flere steder svært smale grunnet oppdyrking eller utfylling av masse. Biotopen er ellers noe berørt av veier og annen bebyggelse.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig ut fra størrelse og relativt intakt tilstand. Kantsonene med forholdsvis gammel flomskog, frodig elvemosevegetasjon i vassdraget, og tendenser til deltadannelse ved utløpet i Lygne er alle viktige egenskaper som understøtter denne vurderingen.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør ikke utsettes for ytterligere inngrep.

.....

114 Tveitosen

Naturbeitemark – (D04) Frisk fattigeng Verdi: C Areal : 8,6 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger NV for Eiken sentrum, rett overfor Eiken skule. Lokaliteten omfatter en naturbeitemark, som litt omtrentlig er avgrenset mot naturbeitemark med tilsynelatende noe mindre urterik/artsrik vegetasjon, samt mot skog- og buskmark. Nederste del av beitemarken har høyere næringsstatus og lavere dekning av urter, og er av den grunn ikke del av naturtypeavgrensingen. Lokaliteten kunne muligens vært utvidet mot nord (oppover i bakken).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen gjelder en velhevdet naturbeitemark (sauebeite). Dominerende vekster er engrapp, gulaks, rødsvingel, smyle, sauesvingel, hvitkløver, engsyre, ryllik, grasstjerneblom, tepperot, natt og dag, kystmaure, hårsveve, tveskjeggveronika og harestarr. Noe sølvbunke, finnskjegg, engsoleie og tiriltunge inngår også. I utkanten av beitemarken står det bl.a.halvgammel eik, bjørk og hassel, hvorav noen solitære/frittstående.

Artsmangfold: Ingen krevende eller sjeldne arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Velhevdet naturbeitemark.

Verdivurdering: Naturbeitemarken skiller seg litt positivt ut mht vegetasjon og hevdstatus, og vurderes derfor som lokalt viktig. Kantsonene med soleksponerte halveldre løvtrær utgjør en viktig del av naturbeitemarken.

Skjøtsel og hensyn: Fortsatt beitehevd av samme intensitet og form er positivt. Tradisjonell slåttehevd er et godt alternativ, evt en kombinasjon av slått og beite. Tilførsel av gjødning bør ikke skje.

.....

115 Gardøl Ø

Slåttemark – Frisk fattigeng Verdi: C Areal : 2,4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger NV for Eiken sentrum, ved Gardøl, og omfatter en relativt høy og markert gammel slåttevoll. Hele slåttevollen er avgrenset og den grenser mot skog (i overkant) samt slakere og mindre artsrik beitemark/slåttemark (i nedkant).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Slåttevollen har varierende helningsvinkel med flattliggende toppparti og sterkt hellende sørsikent. Kantsoner og flatere parti er preget av gjengroing og relativt tett og høy vegetasjon med bl.a. einstape i ekspansjon. Dominerende vekster er engrapp, smyle, gulaks, harestarr, ryllik, kystmaure, engsyre og natt og dag. Vegetasjonen er mest variert og urterik i den forholdsvis tørre/veldrenerte sørhellingen hvor det også inngår hårsveve, legeveronika og tiriltunge.

Artsmangfold: Ingen krevende eller sjeldne arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trolig gammel slåttevoll. Ikke hevdet på lang tid annet enn som ekstensivt beite (sau).

Verdivurdering: Slåttevollen skiller seg noe positivt ut ved større vegetasjonsvariasjon og parti med litt urterik tørrbakkeeng. Lite areal, svak hevd og regionalt sett artsfattig vegetasjon gir bare såvidt lokal verdi.

Skjøtsel og hensyn: Ideelt sett bør tradisjonell slåttehevd gjenopptas. Intensivt beitebruk kan også være positivt. Tilførsel av gjødsel bør ikke skje.

.....

116 Hekkfjellet V

Gammel fattig edelløvskog – Eikeskog Verdi: **B** Areal : 107,6 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Dette er en revisjon av tidligere registrert naturtype (BN00029703). Eventuell relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i vestskråningen til Hekkfjellet og omfatter et restfragment av reelt gammel edelløvskog og boreal løvblandingsskog. Den er avgrenset mot hhv. granplantefelt, yngre/ung løvskog og fjellskrenter/brattskrenter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Flere skog- og vegetasjonstyper opptrer innenfor avgrensingen. I nedre del er det eikedominert skog, som i sørøst er av fattig blåbær-utforming hvor einer danner et busksjikt, mens det sentralt og vest i avgrensingen er mer næringsrikt og feltsjikt dominert av bregner og gras. Tresjiktet der er også mer oppblandet med bjørk, osp og hassel, samt litt selje og alm. Høyere opp er det parti med renere bjørkeskog av bregne-utforming, samt større og mindre ospeholt eller blandingsbestand av osp og bjørk. Et stykke opp i lia inngår et ganske slakt parti som bærer preg av tidligere åpen kulturmark (slåttevoll). På og omkring denne er det blandingskog av eik, bjørk, osp og furu, mens feltsjiktet er grasdominert med smyle, gulaks, engrapp og tveskjeggveronika. Det inngår også et lite bekkesig kantet av svartorsumpskog. Ovenfor dette finnes brattlendt lågurtskog (osp, bjørk, selje, hassel, alm) med bl.a. krossved, lundrapp, hengeaks, tveskjeggveronika, markjordbær, skogfiol, teiebær, trollbær, skogsvinerot og fingerstarr, og fuktigere bregnedominerte parti med bl.a. skogburkne, smørtelg og hengeving.

Skogen er svakt til relativt sterkt flersjiktet og fleraldret. Aldersspredningen er svakest i midtre og nordvestre del, men trærne er likevel relativt høyvokste og grovdimensjonerte. Spesielt i sørøst er det betydelig innslag av biologisk gammel og til dels krokavokst eik på 100-250 år. De største eikene er 50-80 cm dbh. Bjørka og ospa i området er oftest i størrelsesintervallet 20-40 cm dbh. Almestrærne er generelt smådimensjonerte. Gjennom hele biotopen forekommer det dødvedelementer av ulike treslag, men kontinuiteten i dødt trevirke er generelt lav.

Artsmangfold: På gammel eik i sørøst er det et moderat utviklete Lobarion-samfunn med bl.a. lungenever, skrubbenever, kystårenever, grynfilltav og Pertusaria flavida. Skeletocutis biguttulata er påvist på furulåg. Mer krevende gammelskogsarter er ikke påvist, men det er et visst potensial for slike.

Verdivurdering: Restfragment av relativt gammel edelløvblandet løvskog med viktige kvaliteter knyttet både til død ved, gamle trær, stor treslagsblanding og variert og til dels rik vegetasjon. Dette i kombinasjon med brukbart stort areal gjør at lokaliteten vurderes som klart viktig.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene er fremst knyttet til skoglig kontinuitet. Lokaliteten bør derfor avsettes til fri utvikling uten inngrep.

.....

117 Meland N (Husbakktjødna)

Dam – Verdi: **B** Areal : 27 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Meland (338 moh), under Kvassås. Avgrensingen omfatter et myrtjern inkludert kantsonene hvor disse består av myr. Lokaliteten er ført til kategorien "dam" i mangel på bedre alternativ. Lokaliteten grenser mot fastmarksskog og dyrket mark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I lokalt/regionalt perspektiv et vegetasjonsrikt myrtjern. Flaskestarr, bukkeblad og gul nøkkerose opptrer i store mengder. Myrene rundt er minerotrofe, men fattige.

Artsmangfold: Ikke brukt mye tid på artsinventering, men rikt insektliv på befaringsstidspunktet med mye vannkalver og patruljerende vannymfer og libeller, bl.a. liten torvlibelle og firflekklibelle. Spesielt krevende eller sjeldne arter er ikke påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trolig noe påvirket av tilsig fra dyrket mark omkring.

Verdivurdering: Et av få lavereliggende tjern med relativt høy næringsstatus i regionen. Frodig vegetasjon av stedege planter, rikt insektliv og tilsynelatende god vannkvalitet gjør at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Bør avsettes til fri utvikling uten inngrep. Tilsig fra jordbruket bør begrenses, og gravearbeid bør ikke skje innenfor avgrensingen.

.....

118 Bjørnstøl øst

Gammel lauvskog – Gammelt ospesholt Verdi: **C** Areal : 9,8 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 19.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger helt sørvest i kommunen, nærmere bestemt rett nordøst for Bjørnstøl ca 3,5 kilometer vest for Snartemo. Her er det en slakt sørvendt lise dominert med løvtrær på et steinete område som trolig tidligere har vært åpen beitemark. Tresjiktet er dominert av osp og en del rogn og bjørk. Lokaliteten ligger 465-490 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er gammel lauvskog, utforming gammelt ospesholt. Vegetasjonstypen er preget av kulturpåvirkning i form av beite og er grasdominert, men kan nærmest karakteriseres som blåbærskog (A4) i mosaikk med småbregneskog (A5). Restaureringspotensialet tilbake til beitemark vurderes som lavt slik at dagens verdier knyttet til ospesuksesjon vurderes som større.

Artsmangfold: Av interessante arter kan nevnes funn av stor ospeildkjuke (*Phellinus populicola*) og revekjuke (*Inonotus rheades*) på osp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten bærer tydelig preg av å ha vært aktivt beitet over lang tid og trolig har dette vært åpen beitemark for en stund tilbake. Nå er området dominert av osp, og til dels rogn, og det har begynt å danne seg noe død ved. Dimensjonene ligger stort sett i det lavere sjiktet rundt 20-25 cm i brysthøydiameter, men enkelte grøvre osp opp mot ca 40 cm finnes. Rogna er stort sett av små dimensjoner rundt 10-15 cm i brysthøydiameter.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig (C verdi) grunnet forekomst av død osp og gammel osp.

Skjøtsel og hensyn: For å utvikle verdiene knyttet til gammel osp og død osp anbefales fri utvikling. Området kan fortsatt beites.

.....

119 Urestad NV

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: **C** Areal : 4,1 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 19.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger helt sørvest i kommunen, nærmere bestemt i en østvendt lise ved gården Urestad like under en kilometer nordvest for Snartemo. Her er det rester av en gammel slåttemark. Lokaliteten ligger ca 230-255 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Av interessante arter kan nevnes funn av grønn metallsvermer (NT). Karplantefloraen er hovedsakelig dominert av gras og nøysomme arter, men spesielt kantene har forekomster av mer kravfulle naturengsarter som smalkjempe og knollerte knapp. Arter som forekommer er kornstarr, stolpestarr, bleikstarr, rødsvingel, gulaks, småsyre, tepperot, ryllik, engsoleie, myrmaure, engsyre, sølvbunke, firkantperikum, småsmelle, grasstjerneblom, rødkløver, blåtopp og blåknapp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten bærer preg av begynnende gjengroing og spesielt kantene er dominert av mye småbusker av bjørk. Feltsjiktet viser også tegn på svak hevd. Området beites i dag tidvis av husdyr (storfe og muligens sau), men ikke nok til å hindre at grasmattene bygger seg opp. Tidligere brukshistorie er ikke sjekket ut, men mest sannsynlig har dette vært en gammel slåttemark.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig (C verdi) grunnet svak hevd og på grunn av at enga er forholdsvis mager.

Skjøtsel og hensyn: Enga bør slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av juli-starten av august. Høyet bør også få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra enga etter slått. Hvis mulig bør høy fra urterike partier under bakketørkingen spres ut på resten av enga for effektiv frøspredning. Enga kan med fordel beites etter slått.

.....

120 Erbrote

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: **B** Areal : 5,8 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 19.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Birkeland, sør i Hægebostad kommune, nærmere bestemt i en sørvestvendt og bratt lise ved Erbrote. Her er det rester av en gammel slåttemark. Lokaliteten ligger ca 185-215 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert, men karplantefloraen skiller seg noe ut ved å være forholdsvis urterik sett i sammenheng med mye av engarealet ellers i Hægebostad. Arter som forekommer er småsyre, kystgrisøre, småsmelle, myrmaure, tepperot, blåkløkke, gulaks, ryllik, tveskjeggveronika, firkantperikum, tiriltunge, legeveronika, blåmunke, smalkjempe, blåknapp, einstape, knollerte knapp og engsmelle.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten beites i dag av hest, men sau har også vært brukt for noen år siden (info fra grunneier). Gammel hevd er ukjent, men trolig har dette vært bruk som slåttemark. Enga er i dag i god hevd, men for best å ivareta det urterike feltsjiktet er slått å anbefale.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes under tvil til å være viktig (B verdi) og ikke lokalt viktig (C verdi) grunnet at enga er såpass stor og urterik. Få kravfulle arter trekker verdien ned.

Skjøtsel og hensyn: Enga bør slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin og ljå). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av juli-starten av august. Høyet bør også få lov til å bakketørke et par dager før innsamling for effektiv frøspredning. Alt høy må fjernes fra enga etter slått. Enga kan med fordel beites etter slått, men bør unntas beite i blomstringsperioden. Einstape bør bekjempes i lokaliteten.

.....

121 Fåland

Naturbeitemark – Frisk fattigeng beitet Verdi: C Areal : 38,1 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 19.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest for sørenden av vannet Lygne i Hægebostad kommune, nærmere bestemt i en slakt øst-nordøstvendt lisse ved Fåland. Her er det gammel beitemark mellom gårdene i øst og skogen i vest. Lokaliteten ligger ca 315-345 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4), men med innslag av finnskjegg-eng/sauesvingel-eng (G5). Deler av enga i nord har et glissent tresjikt av forholdsvis ung bjørk.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert og enga er til dels svært mager. Enga har mye gulaks og rødsvingel. Ellers noe finnskjegg, slåttestarr, sølvbunke, stolpestarr, myrmaure, ryllik og engsyre.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er delt opp i mange mindre enheter som er skilt med gamle steingjerder. Brukshistorien er ukjent, men i dag beites området av sau. Trolig har området vært brukt som slåttemark i tidligere tider, men denne hevd har få spor i dag. Dagens hevd er god.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes under tvil til bare å være lokalt viktig (C verdi) på grunn av at enga er svært mager. Potensialet for spesielle og sjeldne arter vurderes derfor som lavt. Engas tilsynelatende lange brukshistorie og aktive hevd gjør likevel enga potensielt interessant med tanke på beitemarksoppfloraen, men ytterligere dokumentasjon trengs for å avdekke dette. Frem til beitemarksoppfloraen er sjekket beholdes derfor eng som en naturtype. Hvis beitemarksoppfloraen skulle vise seg å være dårlig utviklet vil eng ikke kunne forsvare en C verdi.

Skjøtsel og hensyn: Fortsette dagens hevd med beite. Det er fordelaktig å ha sambeite med storfe.

.....

122 Kleppe I

Store gamle trær – Eik Verdi: C Areal : 0,3 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 20.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden og ca midt på vannet Lygne i Hægebostad kommune, nærmere bestemt rett sør for den gamle strandgården Kleppe. Her står det en gammel og forholdsvis grov eik i kanten av et hyttetun. Lokaliteten ligger ca 345 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er store gamle trær, utforming eik.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika er ca 70-80cm i brysthøydiameter. Det er lite mose på stammen og barken er middels grov. Eika står lysåpent til og har god vitalitet. Grensettingen starter langt nede og bærer preg av at eika har stått lysåpent i lang tid. Eika har ikke tegn til hulheter.

Del av helhetlig landskap: Eika står i et eldre kulturlandskap rundt den gamle gården Kleppe.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig, (C verdi) grunnet at dimensjonene og alderen ikke er spesielt høy og at det ikke er registrert noen spesielle eller sjeldne arter knyttet til eika.

Skjøtsel og hensyn: Fortsette å holde området rundt eika fritt for skog og busker slik at den ikke blir skygget ut.

.....

123 Kleppe III

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 1,5 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 20.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden og ca midt på vannet Lygne i Hægebostad kommune, nærmere bestemt rett sør for den gamle strandgården Kleppe. Her er det en sørvendt, liten og forholdsvis urterik eng. Lokaliteten ligger ca 335-345 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng.

Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Ingen spesielt interessante arter ble funnet, men eng har en del innslag av naturengsarter som gulaks (mye), smalkjempe, blåklokke, legeveronika, ryllik, småsyre, firkantperikum, tveskjeggveronika, tepperot, svever og småsmelle.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i god hevd og med lite rester av gammel grasvekst. Det er spor etter bråtebrann fra registreringsåret, men hvor mange år dette har vært gjennomført er usikkert. Beite er trolig av mindre betydning. Den gamle og tradisjonelle hevdformen på lokaliteten er trolig slått.

Del av helhetlig landskap: Enga står i et eldre kulturlandskap rundt den gamle gården Kleppe.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig (C verdi) grunnet at enga er forholdsvis mager og liten.

Skjøtsel og hensyn: Enga bør slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av juli-starten av august. Høyet bør også få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra enga etter slått. Hvis mulig bør høy fra urterike partier under bakketørkingen spres ut på resten av enga for effektiv frøspredning. Enga kan med fordel beites etter slått. Er slått ikke mulig er fortsatt brenning et greit alternativ.

.....

124 Kleppe II

Store gamle trær – Eik Verdi: C Areal : 0,3 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 20.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden og ca midt på vannet Lygne i Hægebostad kommune, nærmere bestemt rett sør for den gamle strandgården Kleppe. Her står det en gammel og forholdsvis grov eik i kanten av et hyttetun. Lokaliteten ligger ca 350 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er store gamle trær, utforming eik.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika er ca 60-70cm i brysthøydiameter. Det er lite mose på stammen og barken er middels grov. Eika står lysåpent til og har god vitalitet. Grensettingen starter forholdsvis langt nede og bærer preg av at eika har stått lysåpent i lang tid. Det er nylig ryddet busker og større trær rundt eika slik at eika har fått bedret lysforhold. Spesielt på nordsiden hvor det har vært en stor gran som har redusert bladveksten til eika. Eika har ikke tegn til hulheter.

Del av helhetlig landskap: Eika står i et eldre kulturlandskap rundt den gamle gården Kleppe.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig, (C verdi) grunnet at dimensjonene og alderen ikke er spesielt høy og at det ikke er registrert noen spesielle eller sjeldne arter knyttet til eika.

Skjøtsel og hensyn: Fortsette å holde området rundt eika fritt for skog og busker slik at den ikke blir skygget ut.

.....

125 Kleppe IV

Store gamle trær – Eik Verdi: C Areal : 0,3 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 20.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden og ca midt på vannet Lygne i Hægebostad kommune, nærmere bestemt rett sør for den gamle strandgården Kleppe. Her står det en gammel og forholdsvis grov eik i en sørvendt og gammel beite/slåttemark. Lokaliteten ligger ca 315 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er store gamle trær, utforming eik.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika er ca 70cm i brysthøydiameter. Det er lite mose på stammen og barken er middels grov. Eika står lysåpent til og har god vitalitet. Grensettingen starter forholdsvis langt nede og bærer preg av at eika har stått lysåpent i lang tid. Eika har ikke tegn til hulheter.

Del av helhetlig landskap: Eika står i et eldre kulturlandskap rundt den gamle gården Kleppe.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig, (C verdi) grunnet at dimensjonene og alderen ikke er spesielt høy og at det ikke er registrert noen spesielle eller sjeldne arter knyttet til eika.

Skjøtsel og hensyn: Fortsette å holde området rundt eika fritt for skog og busker slik at den ikke blir skygget ut. På nordsiden er det enkelte mindre graner som har etablert seg i innmarka og disse bør fjernes så fort som mulig.

.....

126 Kleppe V

Store gamle trær – Alm Verdi: C Areal : 0,3 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 20.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Hægebostad på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden og ca midt på vannet Lygne i Hægebostad kommune, nærmere bestemt rett sør for den gamle strandgården Kleppe. Her står det i en sørvendt og gammel beite/slåttemark tre styvede almetrær hvorav to av dem er forholdsvis gamle og grove. Lokaliteten ligger ca 300 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er store gamle trær, utforming alm.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Den nederste alma er ca 80 cm i brysthøydiameter og den øvre er ca 60 cm. Den minste er ca 40 cm. Alle almetrærne er tidligere styvet, men det er nå mange år siden det er gjort sist.

Almetrærne står forholdsvis lysåpent til, men granskogen på siden skygger en del mot vest. I nedkant er det flere unge grantrær som vokser opp på beite/slåttemarka og som på sikt vil skygge ut almetrærne. Trærne er fortsatt vitale.

Del av helhetlig landskap: De styvede trærne står i et eldre kulturlandskap rundt den gamle gården Kleppe.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig, (C verdi) grunnet at dimensjonene og alderen ikke er spesielt høy og at det ikke er registrert noen spesielle eller sjeldne arter knyttet til trærne.

Skjøtsel og hensyn: Fortsette å holde området rundt almene fritt for skog og busker slik at de ikke blir skygget ut. Grantrærne på sørsiden bør fjernes så fort som mulig. Det bør gjøres en nærmere vurdering på om den tidligere skjøtselen kan tas opp igjen uten å drepe trærne. I så tilfelle bør styvingen gjøres i etapper over flere år for ikke å svekke trærne alt for mye.

.....

131 Gysland

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: **C** Areal : 8,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 18. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden av riksvei 43 ved Gysland i Hægebostad og gjelder en beitemark med enkelte eldre eik. Den er avgrenset mot vei i øst, elv i vest og mindre artsrik eng og bebyggelse i hhv nord og sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hestebeitet, middels fuktig mark som antagelig slås, med forekomst av middels til gamle eiketrær (eikehage) og noen unge granplanter. De to groveste eiketrærne oppfyller kravet til utvalgt naturtype og er avgrenset som egne naturtyper (lok. 132 og 133). Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Beitemarken har innslag av engsyre, engsoleie, tepperot, hvitkløver, rødsvingel, gulaks, kystmaure og et lite parti med akeleie. Blåbær, saueteig og noe liljekovall finnes i kantene av lokaliteten og ved små knauser i vest.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist hverken på trærne eller i enga.

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av marken bærer tegn på at den gjødsles.

Verdivurdering: Lite areal med noe triviell engvegetasjon, men med innslag av flere middels til grove eiketrær (hagemark) gjør at lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Eiketrærne bør holdes fristilt slik som ved befaringen og døde grener/trær må ikke fjernes. Granplantene bør fjernes før de utgjør en trussel mot eikene. Marken bør slås og ikke gjødsles.

.....

132 Gysland I

Store gamle trær – Eik Verdi: **C** Areal : 0,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 18. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden av riksvei 43 ved Gysland i Hægebostad og gjelder en eik stående i beitemark avgrenset som egen naturtype (lok. 131).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En frittstående eik med omkrets på ca. 235 cm står i hestebeitet slåttemark sammen med en del andre mindre grove eiker. Treet har en vid og lav krone med enkelte døde grener. Stammen har slett barkstruktur med mye mose- og noe lavdekke. Ingen døde grener ligger under kronen og ingen synlige hulheter eller råteskader ble observert på treet.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist i tilknytning til treet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er lite påvirket.

Del av helhetlig landskap: Treet står i en hagemark/beitemark som er avgrenset som egen naturtype.

Verdivurdering: Eiketreet mangler viktige elementer og artsfunn, og står i en region med noe færre rødlistearter knyttet til "hul eik" enn i typiske eikeregioner. Få gamle eiketrær i kommunen gjør at lokaliteten likevel vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Eiketreet bør holdes fristilt slik som ved befaringen og døde grener/partier må ikke fjernes. Grener på bakken bør få bli liggende eller flyttes til egnet lokalitet i nærheten. Granplantene bør fjernes før de utgjør en trussel mot eikene.

.....

133 Gysland II

Store gamle trær – Eik Verdi: **C** Areal : 0,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 18. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden av riksvei 43 ved Gysland i Hægebostad og gjelder en eik stående i beitemark avgrenset som egen naturtype (lok. 131).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En forholdsvis frittstående eik med omkrets på ca. 220 cm står i hestebeitet slåttemark sammen med en del andre eiker. Treet har noe vid og lav krone med enkelte døde grener. Stammen har slett barkstruktur med en del mose- og noe lavdekke. Ingen døde grener ligger under kronen og ingen synlige hulheter eller råteskader ble observert på treet.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist i tilknytning til treet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er lite påvirket.

Del av helhetlig landskap: Treet står i en hagemark/beitemark som er avgrenset som egen naturtype.

Verdivurdering: Eiketreet mangler viktige elementer og artsfunn, og står i en region med noe færre rødlistearter knyttet til "hul eik" enn i typiske eikeregioner. Få gamle eiketrær i kommunen gjør at lokaliteten likevel vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Eiketreet bør holdes fristilt slik som ved befaringen og døde grener/partier må ikke fjernes. Grener på bakken bør få bli liggende eller flyttes til egnet lokalitet i nærheten. Granplantene bør fjernes før de utgjør en trussel mot eikene.

134 Jåddan N

Slåttemark – Våt/fuktig, middels næringsrik eng slått Verdi: **B** Areal : 14,5 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg i juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for Jåddan og rett sør for Åsen i Hægebostad.

Avgrensingen gjelder en slåttemarken avgrenset av grusvei i nord, øst og vest, og av fuktig kratt/bekkedrag i sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Slåtteenga ligger på nesten flat mark. Vegetasjonen er kartlagt som våt/fuktig, middels næringsrik eng (G12). De minst fuktige partiene (i nord) har et godt innslag av hanekam, ellers er det mye engsolei, engkarse, sumpkarse, timotei, engsyre og tveskjeggveronika. En buttsnutefrosk ble observert. Den østre tredjedelen av lokaliteten var Våt, middels næringsrik eng med mye hanekam ble ikke observert andre steder i kommunen, og er en engtype i tilbakegang.

Artsmangfold: En god forekomst med hanekam og et yrende insektliv, spesielt i kantsonen mot skogen i nord.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Verdivurdering: Denne typen slåtteenger er ikke vanlig. Til tross for manglende rødlistefunn, så har enga potensial for forekomster av interessante insekter og vurderes derfor som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas. Gjødning må ikke tilføres.

135 Jåddan

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: **C** Areal : 3,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 18. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest for Jåddan i Hægebostad. Avgrensingen gjelder slåttemarken avgrenset av noe mer tuete beitepreget mark (mot sør) og mark med høyere næringsstatus, samt mot noe skogkantkratt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Deler av engen ligger noe åpent og eksponert. Nedre deler er fuktig, mens rundt den tresatte knausen er det tørrere partier. Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Arter som engsyre, rødsvingel, engsoleie, hundekjeks, tveskjeggveronika, firkantperikum, kystmaure, ryllik, hundegras og sløke forekommer, mens noe stemorsblom, gulmaure, gulaks og smalkjempe finnes i tørre partier. Lokaliteten slås med traktor.

Artsmangfold: Et par eksemplarer av grønn metallsvermer (NT) ble observert. Kortvingen *Gyrophaena joyoides* ble funnet på tresopp på knausen, og er ny for Sørlandet. Det er potensial for ytterligere interessante insektarter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler eller hele lokaliteten slås og muligens beites.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten, men har enkelte interessante artsforekomster, noe som gjør at lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas, i det minste på de tørreste delene mot knausen. Noe kratt bør fjernes. Gjødning må ikke tilføres.

136 Nornåsen

Naturbeitemark – Frisk fattigeng beitet Verdi: **C** Areal : 11,4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for Nornåsen, nord for Skjeggstad i Hægebostad.

Avgrensingen gjelder den østvendte beitemarken, avgrenset av noe mer gjødselpåvirket beitemark. Avgrensingen er noe usikker.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Beitepreget mark med en del sauemøkk og noe kumøkk. Små partier med slåttepreget mangfold forekommer også. Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Hellende, solvarmt terreng med funn av blåkløkke, engforglemmegei, engsmelle, blåknapp, tepperot, tiriltunge, hårsveve, stemorsblom, legeveronika, ryllik, hvitkløver, kystmaure, harestart og mye gulaks og engsyre.

Artsmangfold: Et eksemplar av grønn metallsvermer (NT) ble observert. Like ved lokaliteten ble det i kumøkk funnet et eksemplar av den møkkbillen *Cercyon castaneipennis*. Denne arten er ellers kun kjent fra Hvaler i Norge, og har antagelig nylig innvandret til landet. Det er potensial for ytterligere interessante insektfunn og muligens for beitemarkssopp på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten beites.

Verdivurdering: Enkelte interessante urter og insekter ble påvist, til tross for noe nitrogenrik vegetasjon og noe tråkk- og beiteslitasje i deler av lokaliteten. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Stedvis noe høyt beitestrykk. En kombinasjon av slått og beite vil vært et godt alternativ for det biologiske mangfoldet. Tilførsel av gjødning bør ikke skje.

137 Voddan

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: **B** Areal : 24,8 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest for Høyland i Hægebostad. Avgrensingen gjelder slåtte/beitemarken avgrenset av vei i sør, noe mer gjødslet og beitepreget mark (øst og vest), mot blokkrikmark og skogkant i nord. Avgrensingen er usikker, særlig i vest.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I hovedsak østvendt, beitepreget slåttebeitemark med forekomst av enkelte slåttebegunstigede arter. Noe variert område med dels næringsrike, beitepregede arealer, arealer med slåttebegunstigede arter, arealer i gjenngroing og nylig ryddet mark. Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Noen solblomrosetter ble påvist nordøst i lokaliteten, og i nærområdet fantes det bl.a. gulaks, ryllik, revebjelle, firkantperikum, tveskjeggveronika, tiriltunge, rødsvingel, kystmaure, hvitkløver, hårsvever, blåklukke og enkelte engtjæreblom. Engsyre og engsoleie var vanlig i mer beitepregede deler. Einer, einstape, finnskjegg og blåbær dominerer mot skogen og i de nyrøddede partiene i nordvest, samt like ved forekomstene av solblom. Noen få markboende sopp ble påvist, som sitronkragesopp. Soppmangfoldet burde vært sjekket på høsten. Noen insekter ble registrert, men ingen spesielle arter ble påvist.

Artsmangfold: Moderat forekomst av solblom. Det er muligheter for at det forekommer flere rosetter i området, som ikke ble nøye befart.

Bruk, tilstand og påvirkning: Hest og muligens sau/kyr bruker deler eller hele området i perioder. Nordvestre del av området er ryddet for noen få år siden. Sannsynligvis tilføres gjødsel i deler av området. Deler av lokaliteten har noe oppslag av løv og en god del einstape og er i ferd med å gro noe igjen.

Verdivurdering: Stor lokalitet som innehar en forekomst av den truede arten solblom. Sørvendt beliggenhet gir potensial for forekomster av interessante insekter knyttet til ulike typer åpen mark. Lokaliteten vurderes på dette grunnlag som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd er gunstigere for solblom enn beitebruk. Området rundt solblomforekomsten bør derfor ikke utsettes for stort beitepress og lokaliteten som helhet bør ikke tilføres gjødsel.

.....

138 Bjerom

Slåttebeitemark – Frisk fattigeng slått Verdi: B Areal : 5,8 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 19. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørsiden av veien mellom Ytre Bjerom og Bjerom Øvre, i Hægebostad. Avgrensingen gjelder slåttebeitemarken som er avgrenset mot vei i sør, av hage og bebyggelse i vest, og av hage og kratt i nord og øst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Slåttebeitemark med forekomst av mye gulaks, rødsvingel, engsoleie og engsyre. Ellers forekommer noe skogstorkenebb, marikåpe og bringebær i fuktige og næringsrike partier i sør, mens det i tørre deler mot toppen finnes engforglemmegei, legeveronika, smalkjempe, vårpengeurt, firkantperikum, ryllik, tveskjeggveronika, blåklukke, engnellik, knollerteknapp (mot kant) stormaure og flere nattfiol. Stedvis er det mye mose.

Artsmangfold: Grov nattfiol finnes øverst i lokaliteten (nordøst) og flere eksemplarer av grønn metallsvermer (NT) ble observert. Solfylt, sørvendt eng gjør at potensialet for forekomster av interessante insekter er bra.

Bruk, tilstand og påvirkning: Engarealet slås, men sannsynligvis ikke på tradisjonell måte med lå.

Fremmede arter: Lokaliteten grenser mot en hage i vest, og noen rødsvever vokser i nedre del av lokaliteten.

Verdivurdering: Enkelte gode forekomster av litt kravstore urter, en god bestand av grønn metallsvermer og potensial for ytterligere interessante insekter gjør at lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør skjøttes som tradisjonell slåttebeitemark, men maskinslått med lett redskap er også akseptabelt. Terrenginngrep eller tilførsel av gjødsel bør unngås.

.....

140 Ærebakken N

Slåttebeitemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 2,3 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordvestsiden av Ærebakken i Hægebostad. Avgrensingen gjelder slåttebeitemarken som er avgrenset mot skog/kratt og mot bebyggelse i vest. Avgrensingen er noe usikker mot mer nitrogenrik mark i nord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Slåttebeitemark hvor de øvre deler har forekomst av gulaks, rødsvingel, smyle, engsoleie, engsyre, skogstorkenebb, smalkjempe, ryllik, hundekjeks, knollerteknapp og rødkløver. Stedvis er det mye mose.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist, men det er et visst potensial for interessante insekter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Sannsynligvis maskinslås enga og det tilføres gjødsel.

Verdivurdering: Til tross for noe nitrogenrik vegetasjon i nedre deler, så har lokaliteten noen kvaliteter og rester etter arter som begunstiges av slått. Lokaliteten er under tvil avgrenset, og vurdert som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør skjøttes som tradisjonell slåttebeitemark, men maskinslått er også akseptabelt. Terrenginngrep eller tilførsel av gjødsel bør unngås.

.....

141 Klungeland

Slåttebeitemark – Frisk/tørr, middels baserik eng Verdi: B Areal : 9,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Klungeland i Hægebostad. Avgrensingen gjelder den sørvendte slåttemarken rett ovenfor bygninger og vei, og som ellers er avgrenset mot skog/kratt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Bratt og sørvendt terreng bidrar til at engvegetasjonen er ganske urterik og at gjengroing med forvedete arter ikke har overtatt. Noen unge løvtrær av eik, rogn og bjørk forekommer, samt noe eldre hassel, alm og eik i skogkanten. Vegetasjonen er kartlagt som frisk/tørr, middels baserik eng (G7). Feltsjiktet har forekomster av gulaks, rødsvingel, smyle, harestarr, hårsveve, engsyre, tepperot, gullris, engfiol, engtjæreblom, engsmelle, blåknapp, blåmunke, tiriltunge, marimjelle, firkantperikum, tveskjeggveronika, legeveronika, knollerteknapp, vårerteknapp, kystmaure, smalkjempe, ryllik, revebjelle, solblom og rødskløver. Blåbær og røsslyng finnes i øvre deler og rundt solblomforekomsten.

Artsmangfold: En mindre forekomst av solblom (VU) finnes, men arealene inn mot og inne i skogen kan skjule flere forekomster. To eksemplarer av grønn metallsvermer (NT) ble observert og flere varmekrevende insekter som snutebillen *Strophosoma melanogrammum*, ble påvist. Noe alm (NT) vokser i kanten av arealet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Sannsynligvis har engarealet blitt brukt ekstensivt til både beite og slått, og deler av arealet ble svidd av i 2012.

Verdivurdering: Forholdsvis godt hevdet, artsrik slåttemark med forekomst av solblom, og bra potensial for interessante varmekrevende insekter knyttet til eng/edelløvskog, gjør at lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør skjøttes som tradisjonell slåttemark. Terrenngrep eller tilførsel av gjødsel bør unngås. Sviing på våren i deler av lokaliteten anbefales.

.....

142 Hundeland

Naturbeitemark – Frisk fattigeng beitet Verdi: C Areal : 10 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Hundeland i Hægebostad. Avgrensingen gjelder engareal med hasselrunner beliggende mellom bebyggelse, skog/kratt og mer nitrogenrik mark. Avgrensingen er usikker og kunne ha inkludert et større areal, spesielt nordover.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Varierende terreng som i hovedsak er sørvendt.

Engvegetasjonen er ikke veldig urterik, men gjengroingen med forvedete arter har ikke overtatt. Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Noen få unge løvtrær av eik og rogn forekommer, samt noe eldre hassel, alm, gran og eik. Feltsjiktet har forekomster av gulaks, rødsvingel, ryllik, hvitkløver, engsyre, hårsveve, engsoleie. Det meste av arealet beites og sannsynligvis tilføres det gjødsel i deler av lokaliteten.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist, men det er et visst potensial for insektarter knyttet til edelløvtrær og varme enger. Bløtvingen *Ancistronychia violacea* (VU) ble påvist like ved lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten beites av sau.

Verdivurdering: Forholdsvis godt hevdet beitemark med et potensial for interessante insekter knyttet til eng/edelløvskog, gjør at lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Terrenngrep eller tilførsel av gjødsel bør unngås. Hasselrunner og almetrær bør fremstkes, mens gran og ungt løvoppslag bør fjernes eller holdes på dagens nivå.

.....

143 Hommekland

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 1,5 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 19. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden av veien, nord for Hommekland i Hægebostad. Avgrensingen gjelder engareal vest for vei, og begrenset av skog/kratt og noe nylig ryddet mark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vekselsfuktig mark med tørrere, høyereliggende parti i nordøst. En god del ungt løvoppslag av osp og bjørk forekommer i deler av lokaliteten. Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). I nedre deler er det en del hundekjeks, engsoleie, engsyre og sløke. På tørrere mark forekommer stemorsblom, ryllik, tepperot, engforglemmegei, tveskjeggveronika, legeveronika, engsmelle og blåknapp. Mot skog forekommer noe knollerteknapp og liljekonvall.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert, men lokaliteten har et visst potensial for interessante insekter.

Bruk, tilstand og påvirkning: En høyspentledning går over lokaliteten, og nordvestre del av lokaliteten er nylig ryddet mark. Lokaliteten slås sannsynligvis maskinelt, men mulig at den også beites.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi) grunnet forekomst av enkelte slåttebegunstigede planter og et potensial for interessante insekter.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas, i det minste på de tørreste delene. Løvoppslag og noe kratt bør fjernes. Gjødsel må ikke tilføres.

.....

144 Neset

Slåttemark – Frisk/tørr, middels baserik eng Verdi: C Areal : 4,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Neset, på østsiden av Lygne i Hægebostad. Avgrensingen gjelder et brattlendt og sørvendt engareal avgrenset av noe mer næringsrik mark og noe kratt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Noe tørr, soleksponert gressdominert mark med forekomst av prestekrage, gulaks, rødsvingel, smyle, hårsveve, blåkløkke, firkantperikum, ryllik, smalkjempe, kystmaure,

engsyre, tveskjeggveronika, stemorsblom og hvitkløver. Vegetasjonen er kartlagt som frisk/tørr, middels baserik eng (G7).

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist, men lokaliteten har et visst potensial med tanke på varmekrevende insekter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er noe usikkert om lokaliteten beites, slåes eller har et kombinasjonsbruk.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi) grunnet forekomst av enkelte slåttebegunstigede planter og et potensial for interessante insekter.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas, eventuelt i kombinasjon med et ekstensivt beite av sau. Gjødning bør ikke tilføres.

.....

145 Kvernhuslia V

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 3,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest for Kvernhuslia i Hægebostad. Avgrensingen gjelder et brattlendt og sørvendt engareal grensende mot mer næringsrik mark, noe kratt og vei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Noe fuktig til litt tørr og delvis soleksponert mark beitet av kyr. Noe høyt næringsinnhold i deler av lokaliteten, og kun de minst gjødselspåvirkede delene av beitemarken ble avgrenset. Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Stor forekomst av prestekrage på to voller innenfor lokaliteten tyder på at beitepresset ikke har vært høyt og at lokaliteten enten har et vekselsbruk eller ble slått inntil nylig. Andre planter som ble registrert var smyle, ryllik, engsyre, engsoleie, tveskjeggveronika, legeveronika, marikåpe, hundekjeks og hvitkløver.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten ble beitet av kyr ved befaringen.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi) grunnet forekomst av enkelte slåttebegunstigede planter og et potensial for interessante insekter.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd bør gjenopptas, eventuelt i kombinasjon med et ekstensivt høstbeite. Gjødning bør ikke tilføres.

.....

146 Grøstøl

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 2,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 20. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest for Grøstøl i Hægebostad. Avgrensingen gjelder et engareal som har ligget brak noen år og som grenser mot kjerrevei i nordvest og ellers mot skog og kratt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Noe frisk og dels fuktig, eksponert og blomsterrik eng i gjengroing. Forholdsvis nitrogenrik mark med bl.a. innslag av firkantperikum, ryllik, engsyre, tveskjeggveronika, hundekjeks, engsoleie, tistler, marikåper, sløke, høymol, skogstorkenebb og gjerdevikke. Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Mange arter av blomsterfluer og andre polinatorer ble observert, og lokaliteten er viktig for insektmangfoldet i nærområdet.

Artsmangfold: Blomsterrik eng med mange insektarter, men ingen spesielt interessante arter er så langt artsbestemt. Det antas likevel at det forekommer slike insektarter her.

Bruk, tilstand og påvirkning: Engarealet har ikke vært i bruk på en stund, og det er uvisst hvilket bruk som har vært gjeldende (beite/slått). Lokaliteten har sannsynligvis vært tilført gjødning.

Verdivurdering: Lokaliteten har små naturverdier som slåttemark slik tilstanden er i dag. Lokaliteten er likevel avgrenset ettersom den var særdeles rik på polinerende insekter, grunnet det store artsomangfoldet av blomster og gunstig beliggenhet. Lokaliteten vurderes på dette grunnlag som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten er i gjengroing. Den fasen og tilstanden enda er i dag er svært gunstig for insektmangfoldet. Deler av lokaliteten bør likevel slås og ryddes for løvoppslag, før resten av lokaliteten tas noen år senere. Tilførsel av gjødning bør ikke forekomme.

.....

147 Telhaug

Erstatningsbiotoper – Sand- og grustak Verdi: C Areal : 6,7 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 21. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden av veien, øst for Telhaug i Hægebostad. Avgrensingen gjelder et sandtak avgrenset mot skog og vei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Et forholdsvis lite sandtak beliggende ved vei. Sanden er stedvis noe grov for mange insekter, men det er likevel mye finkornet sand og litt silt som gjør at det er en grei variasjon i kornstørrelsen. Lokaliteten er østvendt, med noen sørvendte sandflater, men eksponeringen kunne vært bedre med tanke på varmekrevende sandarter.

Artsmangfold: Grønn sandjeger, gravevepsen *Ammophila sabulosa*, noen bier og enkelte andre insekter ble påvist ved befaringen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Et sandtak som fortsatt er i delvis bruk (uttak av noe sand), men som i hovedsak brukes som cross-bane for motorsykkel.

Verdivurdering: Lokalitetens størrelse, beliggenhet og eksponering tilsier ikke høye naturverdier. Lokaliteten er likevel viktig for sandlevende insekter i kommunen og anses derfor som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Et ekstensivt bruk, gjerne uten uttak av sand, er optimalt. Det er derfor positivt at lokaliteten brukes som motorcross-banse. Bruken er i dag litt for intensiv og bør begrenses noe, ettersom lokaliteten er såpass liten.

.....

148 Verdal austre

Store gamle trær – Eik Verdi: **C** Areal : 0,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 21. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden av riksvei 43 ved Verdal i Hægebostad og gjelder en eik stående i beitemark

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En forholdsvis frittstående eik med omkrets på ca. 205 cm står i øvre del av beitemark. Treet har middels vid, noe høy krone med få døde grener. Stammen har slett barkstruktur med litt mose- og mye lavdekke. Ingen døde grener ligger under kronen og ingen synlige hulheter eller råteskader ble observert på treet.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist i tilknytning til treet, men lavfloraen ble ikke undersøkt i detalj.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er lite påvirket og det ser ut til at det har vært ryddet kratt rundt treet i senere tid.

Verdivurdering: Eiketreet mangler viktige elementer og artsfunn, og står i en region med noe færre rødlistearter knyttet til "hul eik" enn i typiske eikeregioner. Få gamle eiketrær i kommunen gjør at lokaliteten likevel vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Eiketreet bør holdes fristilt slik som ved befaringen og døde grener/stammepartier må ikke fjernes. Grener på bakken bør få bli liggende.

.....

149 Nedre Glymsdalen

Bekkekløft og bergvegg – Bekkekløft Verdi: **C** Areal : 21,8 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 22. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00029678) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordøst for Lygne og sør for Eiken i Hægebostad.

Avgrensingen gjelder øst-vest-gående kløft i nedre del av Glømsdalen, fra ca 200 m innenfor bebyggelsen og østover.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten inkluderer arealet med et utpreget kløftepreg. En bekk renner i bunnen av kløften. Enkelte steder er det fjellvegger og grov blokkmark. Lokaliteten er i hovedsak skogkledd med en dominans av bjørk og selje, og med osp, rogn, hassel, eik, hegg, noen få unge gran, samt noe furu på kanten av kløften. Alm skal være registrert i kløften, men ble ikke observert i 2012, så mange almetrær kan det ikke være her. Skogen er noe varierende i alder, men yngre trær er klart dominerende. Enkelte eldre trær og noe død ved forekommer. I nedre del av kløften står det en hul eik med en diameter på ca. 70 cm. Den hule eika er skyggefullt plassert. Skogen bærer tydelige tegn på manglende kontinuitet i dødved og har nok vært mer eller mindre gjennomhugget, selv om enkelte trær har blitt spart. I feltsjiktet ble edelløvskogsarter som hengeaks, kranskonvall og korsved observert. Ellers fantes skogstorkenebb, skogstjerne, gullris, skogfiol, kråkefot, teiebær, tyttebær, blåbær, tveskjeggveronika, gulaks og hårfrytle.

Artsmangfold: Dekkvingene til den løvtrelevende glansbilleren *Glischrochilus quadripunctatus* (NT) ble funnet under ospebark. Alm (NT) skal være registrert i dalen. Det er et potensial for interessante mose- og lavararter i kløften, men disse gruppene ble ikke kartlagt i detalj.

Bruk, tilstand og påvirkning: Med unntak av skogbruk har lokaliteten vært lite påvirket.

Fremmede arter: En platanlønn-busk ble observert i nedre del av kløften.

Verdivurdering: Ung skog i liten bekkekløft tilsier ikke høye naturverdier, til tross for gammel, hul eik og funn av en trelevende rødlistet billeart. Lokaliteten vurderes derfor som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling ivaretar og videreutvikler de biologiske verdiene på best måte.

.....

150 Lautjønn

Evjer, bukter og viker – Bukter og viker Verdi: **B** Areal : 104,3 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 19. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00029678) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter Lautjønn med kantareal, beliggende i Hægebostad.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vegetasjonen er kartlagt som Bukter og viker (E1202), i mangel av et bedre alternativ. Sump- og myrvegetasjonen rundt Lautjønn representerer en sjelden myrtype i Vest-Agder. Her vokser bl.a. enkelte kravfulle sump- og myrplanter som ellers er sjeldne i fylket. Ved befaringen i 2012 ble kun et lite område i sør befart. Av registrerte arter var bl.a. myrhatt, flaskestarr, stolpestarr, bukkeblad og elvesnelle mangfoldig representert. En del vierbusker (bl.a. ørevier), noe sløke, sumpkarse og engsyre ble også notert. I 1978 er bl.a. følgende planter registrert: Gul nøkkerose, veikveronika, myrfiol, sverdsiv, flotgras, kvassbunke, englodnegrass, snerprørkvein, stormyrull, guldusk, bakkefrytle, melkerot, myrklegg, tusenblad, småstarr, gråstarr, hengsetarr, kvass-starr, vrangblærerot, blåknapp, lappvier og heivier. Noen få insekter ble

registrert i 2012, men ingen spesielt interessante. På Artskart (2013) ligger det en registrering av vårfluen *Ceraclea excisa* (VU) fra denne lokaliteten. Området er dessuten et viktig trekkområde for ender og vadefugler. Vipe, rødstilk og enkeltbekkasin er blandt de artene som hekker her.

Artsmangfold: Vårfluen *Ceraclea excisa* (VU) skal være påvist, men opplysningene omkring funnet er mangelfulle. Vipe (NT) hekker her og stær (NT) er observert i området.

Bruk, tilstand og påvirkning: Noe avrenning fra nærliggende jordbrukslandskap er sannsynlig.

Fremmede arter: Kanadagås ble registrert her i 2012.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) på grunn av lokalitetens størrelse og potensial for forekomst av interessante insektarter og lokalitetens viktighet for ender og vadefugl.

Skjøtsel og hensyn: Begrens eventuelle næringsrike utslipp og avrenning fra nærliggende jordbruk.

.....

SIRDAL

127 Guddal nord

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 5,7 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 17.09.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca 7,5 kilometer nord-nordvest for Tonstad i Sirdal kommune, nærmere bestemt nord for gårdene i Guddal i en slak, sørvendt liten lise ned mot vegen gjennom Guddal. Her er det en inngjerdet eng som i dag beites av sau. Lokaliteten ligger ca 190-215 meter over havet og det er noe hasselkjerr i lokaliteten.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er noe vanskelig å sette da dagens hevd består i sauebeite, men tidligere hevd mest sannsynlig er slått. På grunn av at det er registrert solblom på enga velges slåttemark som naturtype med utforming frisk fattigeng slått. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Fra Artskart foreligger det et funn av solblom fra 2000. Dette er på kartet angitt med en nøyaktighet som er for grov for nøyaktig stedfesting pluss at funnsted også er tilbakeholdt. Grunneier kunne imidlertid ekrefte at hun har funnet solblom i den aktuelle lokaliteten frem til et par år før 2012. Solblom ble imidlertid ikke gjenfunnet i 2012 tross nøye leting, men tidspunktet på året gjorde leting noe vanskelig. Av andre naturengsarter kan nevnes mye tepperot, blåtopp, rødsvingel, harestarr, småsyre, legeveronika, gulaks, ryllik, grasstjerneblom og aurikkelsveve. Noe blåbær og mye einstape i deler av lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i svak hevd og beites av sau. Trolig er slått den tradisjonell skjøtselen.

Verdivurdering: Til tross for tidligere funn av solblom vurderes lokaliteten til å være lokalt viktig (C verdi) grunnet at solblom ikke ble gjenfunnet i lokaliteten, samt et noe marginalt artsamangfold. Et eventuelt gjenfunn av solblom vil øke verdien til viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Ideelt sett bør enga slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin eller ljà)(mye stein tilsier ljà i denne lokaliteten). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av juli-starten av august. Høyet bør også få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra enga etter slåtten. Enga kan godt beites etter slåtten. Er et slåtteregime vanskelig å få til vil beite være viktig for fortsatt å holde området åpent. Tidligere lokalisasjon av solblom bør sjekkes ut slik at en om mulig kan sette inn tiltak for å få tilbake solblom.

.....

128 Guddal nord II

Store gamle trær – Eik Verdi: C Areal : 0,3 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 21.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca 7,5 kilometer nord-nordvest for Tonstad i Sirdal kommune, nærmere bestemt nord for gårdene i Guddal i en slak, sørvendt liten lise ned mot vegen gjennom Guddal. Her ligger den i overkant av en inngjerdet eng som i dag beites av sau. Mellom eika og den inngjerdede enga er det et ca 40 meter bredt belte som har vært under gjengroing og som forholdsvis nylig har vært ryddet for trær og busker. Lokaliteten ligger ca 225 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er store gamle trær, utforming eik. Eika står på blåbærmark i overkant av tidligere innmark.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika er ca 50cm i brysthøydiameter. Det er lite mose på stammen og barken er lite grov. Eika står forholdsvis lysåpent til og har god vitalitet. Grensettingen starter et stykke opp i stammen og bærer noe preg av at eika har stått mer skyggefyllt. Kronen har fri tilgang på sollys. Eika har ikke tegn til hulheter.

Verdivurdering: Grunnet liten størrelse og isolert forekomst vurderes eika til å være av lokal verdi (C verdi).

Skjøtsel og hensyn: Fortsette å holde området rundt eika åpent.

.....

129 Korshamar

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: B Areal : 5,4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 17.09.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca 7,5 kilometer nord-nordvest for Tonstad i Sirdal kommune, nærmere bestemt nordøst for gårdene i Guddal og sør for Korshamar. Her er lokaliteten konsentrert til en morenerygg i et utmarksområde som er holdt åpent på grunn av beiting og/eller slått. Lokaliteten ligger ca 185-240 meter over havet. Det er potensial for tilsvarende morenerygger og flere solblomforekomster videre opp i lisidene og avgrensningen kan derfor måtte økes ved en nøyere registrering.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng slått i mosaikk med svak lågurtslåtteeng. Beite har trolig alltid vært en viktig påvirkningsfaktor, men slått er valgt som natutype grunnet funn av den slåttebegunstigede arten solblom. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Det ble registrert en forholdsvis god populasjon med solblom langs moreneryggen, men mange var kun med bladsetter. Nederste del har innslag av kattedot til tillegg til arter som blåkløkke, blåknapp, tepperot, røsslyng og klokkeløkke. Videre opp i terrenget er det en del einstape og lyng i tillegg til arter som smalkjempe, ryllik, grasstjerneblom, engsmelle, tettegras, skogfiol, engsyre, rødkløver, blåtopp, blåkløkke og jonsokkoll.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i svak hevd og beites av sau. Trolig er slått den tradisjonell skjøselen. Området har relativt nylig vært svidd av da det er rester etter brent lyng i området. Einstape er under spredning i området. Mengden lyng tilsier at området har vært under gjengroing under lang tid.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være viktig (B verdi) grunnet funn av den sårbare (VU) planten solblom samt at området er i aktiv drift i dag.

Skjøtsel og hensyn: Det er noe usikkerhet knyttet til hvor aktivt en bør skjøtte området, men skal en øke innslaget av urter på bekostning av lyng bør en slå en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin eller ljà)(terrenget tilsier ljà i denne lokaliteten). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av august. Urterikt høy bør få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra enga etter slått. Enga kan godt beites etter slått. Er et slåtte regime vanskelig å få til vil beite og eventuelt avsviing være viktig for fortsatt å holde området åpent, men bestanden av solblom bør følges opp for å sikre at de får avblomstret.

.....

130 Liland III

Store gamle trær – Bjørk Verdi: **C** Areal : 10,9 daa

Innledning: Lokaliteten er opprinnelig kartlagt i 2001, men da med feil plassering og feil angivelse av naturtype. Lokaliteten er sist kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 17.09.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder og den gamle lokaliteten er forkastet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca 9,5 kilometer nord-nordvest for Tonstad i Sirdal kommune, nærmere bestemt ved Liland i Lilandsdalen. Her er det en stor og gammel bjørk i den sørvendte lisidene ovenfor gårdene i Liland. Bjørka er omgitt av innmark og ligger ca 335 meter over havet. Det er ikke registrert flere slike gamle og grove bjørker i området.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er store gamle trær, utforming bjørk. Den nærmeste sonen rundt bjørka er gjengroende innmark. Bjørka er død og har stått slik noen år.

Artsmangfold: Bjørka er ikke nøyere undersøkt med tanke på arter, men den er full av knuskkjuka og potensialet for sjeldne invertebrater vurderes som godt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten ligger i en gjengroende innmark som igjen ligger omgitt av beitemarker som er i aktiv drift. Bjørka er ca 80 cm i diameter i brysthøyde og død. Flere grove grener er fortsatt intakte på stammen, men toppen har knukket.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig (C-verdi) grunnet at bjørka er grov og med et potensial for en spennende invertebratafauna. Det at bjørka utgjør en forholdsvis isolert forekomst trekker verdien noe ned.

Skjøtsel og hensyn: Området rundt bjørka bør holdes åpent for å gi gode solforhold for insektene knyttet til bjørka.

.....

262 Sporkland

Store gamle trær – Ask Verdi: **B** Areal : 0,9 daa

Innledning: Lokaliteten ble først kartlagt i 2001. Lokaliteten er sist besøkt av Kim Abel (BioFokus) den 21.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Lokaliteten er ikke undersøkt noe nærmere, men beskrivelsen er lagt inn etter ny instruks.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på østsiden og litt nord for midten på Sirdalsvannet i Sirdal kommune, nærmere bestemt rundt gården Sporkland. Her er det flere styvede asketrær rundt husene på gården. Lokaliteten ligger ca 300 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er store gamle trær, utforming ask. Trærne står i overgang mellom tun, innmark og grusveg.

Artsmangfold: Trærne ble ikke sjekket for arter ved den siste befaringen. Fra den første registreringen foreligger det ingen artsfunn.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trærne er i god hevd og flere er hule.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være viktig grunnet at trærne fortsatt holdes i hevd og at flere er hule.

Skjøtsel og hensyn: Fortsette hevd. Styving bør gjennomføres med noen års mellomrom, gjerne hvert 5-7 år.

.....

269 Strandli

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 7,1 daa

Innledning: Lokaliteten ble først kartlagt i 2001. Lokaliteten er sist besøkt av Kim Abel (BioFokus) den 21.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. I den forbindelse ble avgrensningen sterkt redusert grunnet at en del av arealet bærer tydelig tegn på gjødsling og har trolig vært dyrket opp tidligere.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på østsiden og litt nord for midten på Sirdalsvannet i Sirdal kommune, nærmere bestemt ca 1500 meter nordvest for Oftedal. Her er det gammel innmark rundt et par hytter ved Strandli. I de øvre deler, mellom skogen og de flate og trolig tidligere dyrka arealene, ligger det en en vestvendt bakke med kortvokst engvegetasjon. Lokaliteten ligger ca 100-130 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng slått. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Fra den opprinnelige naturtypebeskrivelsen er det nevnt funn av solblom. Noen nærmere stedsangivelse er ikke gitt. Solblom ble tross ganske nøye leting ikke gjenfunnet i 2012. Ingen andre spesielle arter ble funnet, men eng har en del innslag av naturengsarter som gulaks, harestarr, legeveronika, noe blåklommer, engsyre, småsyre, tepperot, ryllik, harerug og engkvein.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i god hevd og med lite rester av gammel grasvekst. Området har de siste årene vært beitet med sau. Trolig har slått vært gjeldende driftsform i tidligere tider. Til tross for nøye leting etter solblom er den ikke gjenfunnet i 2012 og beiting under vekst- og blomstringstid kan være en medvirkende årsak til at den er forsvunnet.

Verdivurdering: Til tross for tidligere funn av solblom vurderes lokaliteten til å være lokalt viktig (C verdi) grunnet stor sannsynlighet for at solblom er utgått fra lokaliteten, samt et noe marginalt arts mangfold. Lokaliteten bør undersøkes på høsten for å avdekke eventuelle verdier knyttet til beitemarkssopp, og dette kan påvirke verdisetningen.

Skjøtsel og hensyn: Ideelt sett bør eng slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin eller ljà). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si i andre halvdel av august. Høyet bør også få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra eng etter slåtten. Eng kan godt beites etter slåtten. Er et slåttere regime vanskelig å få til vil høstbeite være viktig for fortsatt å holde området åpent. Tidligere lokalisasjon av solblom bør sjekkes ut med registrant slik at en om mulig kan sette inn tiltak for å få tilbake solblom.

.....

283 Skogestad II

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 2,3 daa

Innledning: Lokaliteten er opprinnelig kartlagt i 2001. Lokaliteten er sist kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 18.09.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden ca midt på Sirdalsvannet i Sirdal kommune, nærmere bestemt vest for Virak og ca 200 meter øst for gården Skogestad. Her ligger det en sørøstvendt bakke som trolig tidligere har vært innmark, men nå bærer preg av langvarig gjengroing. Lokaliteten er omgitt av skog og hyttetomt. Lokaliteten ligger ca 250-285 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Ifølge opprinnelig naturtypebeskrivelse har det vokst solblom i lokaliteten. Tross nøye leting i 2012 ble denne ikke gjenfunnet, men sent registreringstidspunkt gjorde letejobben vanskelig. Det anbefales å gjøre opp status på solblom i riktig tid på året for å avklare om det er fortsatt håp om at arten finnes i lokaliteten. Vegetasjonen er ellers sterkt dominert av blåtopp, blåbær og blokkebær og med noe einer.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere bruk er ikke klarlagt, men trolig er dette en gammel slåtteeng.

Forekomsten av solblom er en god indikator på dette. Området har ved registreringstidspunktet i 2001 vært under gjengroing en tid, men har etter det vært ryddet for en del oppslag av busker.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes under tvil til å være lokalt viktig (C verdi) på grunn av potensial for solblom. Skulle det vise seg at solblom er utgått fra lokaliteten bør lokaliteten settes som uprioritert.

Skjøtsel og hensyn: Det bør settes inn innsats på å lete etter solblom i lokaliteten under riktig årstid for å avklare om arten fortsatt finnes i lokaliteten. Dette bør gjøres hvert år i minst to til tre år. Hvis solblom blir gjenfunnet bør eng slås. Eng bør da slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin eller ljà). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av august. Høyet bør også få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra eng etter slåtten. Eng kan med fordel beites etter slåtten for å minske gjenveksten av gras.

.....

284 Skogestad

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: B Areal : 0,5 daa

Innledning: Lokaliteten er opprinnelig kartlagt i 2001. I den forbindelse ble det inngått en skjøtelsvtale mellom grunneier og Per Ø. Grimsby for å ta vare på en solblomforekomst. Lokaliteten er sist kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 18.09.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Avgrensningen ble i den forbindelse justert noe da lokaliteten var noe feilplassert på kartet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden ca midt på Sirdalsvannet i Sirdal kommune, nærmere bestemt vest for Virak og like sørvest for gården Skogestad. Her ligger det en liten og bratt, østvendt eng mellom skog i sør og gjødslet eng rundt resten av eng. Lokaliteten ligger ca 300 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: På enga vokser det minst fire små delpopulasjoner med solblom. Mye og høyt gras har gjort at solblom er på vei til å utkonkurreres. Andre registrerte arter er smalkjempe, ryllik, grasstjerneblom, engsmelle, teppegras, skogfiol, engsyre, rødkløver, blåtopp, blåklokke, skogstorkenebb og jonsokkoll. Noe oppslag av småplanter av osp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere bruk er ikke klarlagt, men trolig er dette en gammel slåtteeng. Forekomsten av solblom er en god indikator på dette. Området har ved registreringstidspunktet i 2001 vært under gjengroing en tid, men har etter det vært ryddet for en del oppslag av busker. Kraftig gjenvekst av gras og til dels noe småbusker av osp i 2012 tyder på at det ikke har vært gjennomført slått på noen år. Skal forekomsten av solblom opprettholdes er slått helt nødvendig. Det er også mulig at avrenning fra kulturrenga rundt (i overkant) bidrar til kraftig gjenvekst på solblomenga da kulturrenga trolig blir gjødslet.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være viktig (B verdi) grunnet funn av sårbar (VU) karplante.

Skjøtsel og hensyn: Skal en fortsatt ta vare på solblom er en nødt til å gjennomføre en årlig slått av enga. Enga bør da slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin eller ljà). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av august. Høyet bør også få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra enga etter slåtten. Enga kan med fordel beites etter slåtten for å minske gjenveksten av gras. Enga må ikke gjødsles og det gjelder også de arealene av kulturrenga som ligger i overkant av solblomenga.

.....

311 Liland III

Slåtteområde – Svak lågurtslåtteeing Verdi: B Areal : 10,9 daa

Innledning: Lokaliteten er opprinnelig kartlagt i 2001 og senere oppsøkt den 25.06.2008 i forbindelse med søknad om RMP-midler. Lokaliteten er sist kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 18.09.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Under den siste kartleggingen ble to nabolokaliteter fjernet fra naturtypekartet (BN00038957 og BN00038923) grunnet lave naturkvaliteter, men de beste arealene ble inkludert i denne naturtypelokaliteten. Avgrensningen er derfor utvidet noe mot nordvest og sørøst.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca 9,5 kilometer nord-nordvest for Tonstad i Sirdal kommune, nærmere bestemt ved Liland i Lilandsdalen. Her ligger det en svakt sørvendt eng rundt Kvernbecken nordøst i Liland. Lokaliteten ligger ca 295-325 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåtteområde, utforming svak lågurtslåtteeing. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Under den siste befaringen ble det den sårbare (VU) planten solblom funnet med to små delforekomster rett ved siden av hverandre. Begge ligger i tilknytning til det steinete partiet rett bak gården. Dette arealet er også det mest urterike området i lokaliteten. Generelt mye rødsvingel og blåtopp, men andre arter som er funnet i lokaliteten er smalkjempe, blåknapp, legeveronica, vanlig arve, hvitkløver, kystmaure, flekkmariehånd, blåklokke, småsyre, blåtopp, sølvbunke, tepperot, engsyre, ryllik, fjellblom, myrfiol, gulaks, harerug, stettmorsblomst, engsmelle, blåbær, røsslyng, klokkeling, finnskjegg, smyle, engrapp, harestarr, slåttestarr, blekstarr, bråtestarr, stjernestarr, gråstarr og engfrytle. Enga har noe potensiale for beitemarkssopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området ble slått inntil 1970-tallet samtidig som det ble brukt som vår og høstbeite til sau. Etter dette har det kun blitt brukt til sauebeite vår og høst. Det har ikke vært gjødslet i området, muligens ikke når det ble slått heller. På Liland hadde en på 1960-tallet ca. 20 sauer, 20 geiter 2-3 melkekuer og 1 hest opplyste Ingemann Liland under befaringen i 2008. I dag er hevdens svak med lavt beitemarkssopp.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være viktig (B verdi) grunnet funn av sårbar (VU) karplante pluss at deler av området er forholdsvis urterikt og med godt potensiale for beitemarkssopp.

Skjøtsel og hensyn: Enga bør slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin eller ljà). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av august. Høyet bør også få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra enga etter slåtten. En bør fortsette med vår og høstbeite for sau, men gjerne i kombinasjon med storfe. Beitemarkssopp bør økes på høsten for å sikre at gjenveksten blir lav. For å bli kvitt noe av daugraset (sølvbunke og blåtopp) som har hopet seg opp bør en vurdere å svi på våren i de områdene med mest tuepreg. Om slått ikke er aktuelt er det positivt om området kunne fått en nedbeiting i løpet av høsten, etter at solblom har fått avblomstret. Generelt er det viktig å få til en god nedbeiting på høsten, da dette minsker laget med daugraset som spirene skal trenge i gjennom våren etter. Til eksempel kan søyene utføre kulturlandskapskjøtsel ved god høstnedbeiting, mens lammene settes på bedre kulturbeiter. Enga må fortsatt ikke gjødsles.

.....

312 Liland II

Slåtteområde – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 27,1 daa

Innledning: Lokaliteten er opprinnelig kartlagt i 2001. Lokaliteten er sist kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 18.09.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Avgrensningen er i den forbindelse utvidet en del.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca 9,5 kilometer nord-nordvest for Tonstad i Sirdal kommune, nærmere bestemt ved Liland i Lilandsdalen. Nordøst for gårdene i den slakte hellende og sørvendte lida ligger det gammel innmark som nå er under sterk gjengroing med lyng og bjørk, samt at det er en del partier med berg i dagen. Lokaliteten fortsetter potensielt videre mot øst, men dette området er ikke befart. Lokaliteten ligger ca 290-330 meter over havet. Utvidelsene er tatt med for å inkludere områder av tilsvarende kvaliteter som det som opprinnelig var avgrenset, samt at det også er registrert solblom i dette området for noen år tilbake.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng slått. Beite har trolig alltid vært en viktig påvirkningsfaktor, men slått er valgt som naturtype grunnet at den slåttebegunstigede arten solblom er tidligere funnet i området. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4). Lokaliteten ligger helt i grenseland for å bli registrert som prioritert naturtype, men er tatt med inntil videre. En nøyere kartlegging er påkrevd for å avklare om det fortsatt finnes noe solblom i lokaliteten. Restaureringstiltak er også nødvendig for å ta var epå området.

Artsmangfold: Det er tidligere registrert solblom (VU) i lokaliteten, men denne ble tross nøye leting i de vestre delene av lokaliteten ikke gjenfunnet. En nabo kunne også fortelle om solblom i området inntil for noen få år siden. Innimellom lyngen er det åpne og nedbeitede flekker med arter som blåklomme, gulaks, rødsvingel, ryllik, blåtopp, tepperot, svever og marikåper.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i dårlig hevd og sterkt gjengrodd med 2-3 meter høye bjørketrær og med mye lyng. Området beites i dag av bl.a. storfe, noe som har resultert i flere flekker med åpen eng. Trolig er slått den tradisjonell skjøtselen fra tidligere tider.

Verdivurdering: Sett bort ifra tidligere forekomst av solblom har ikke lokaliteten verdier som skulle tilsi at den skulle bli en naturtype, til det er gjengroingen såpass sterk. I og med at det skal være registrert solblom i lokaliteten for relativt få år siden, samt at solblom finnes i nabolokalitet vurderes lokaliteten til å være lokalt viktig (C verdi) under tvil. Lokaliteten har dermed restaureringspotensiale.

Skjøtsel og hensyn: Det er noe usikkerhet knyttet til hvor aktivt en bør skjøtte området, men skal en øke innslaget av urter på bekostning av lyng bør en innføre et slåtteregime. Først er det en stor ryddejobb som må gjennomføres ved å fjerne oppvoksende busker og kratt. Når området er åpnet bør en slå området en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin eller ljà)(terrengen tilsier ljà i denne lokaliteten). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av august. Urterikt høy bør få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra enga etter slått. Enga kan godt beites etter slått. Er et slåtteregime vanskelig å få til vil beite og eventuelt avsviing være viktig for fortsatt å holde området åpent.

.....

342 Sporkeland

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 1,0 daa

Innledning: Lokaliteten ble først kartlagt i 2001. Lokaliteten er sist besøkt av Kim Abel (BioFokus) den 21.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på østsiden og litt nord for midten på Sirdalsvannet i Sirdal kommune, nærmere bestemt på oversiden av husene på gården Sporkland. Her er det en eng hvor det tidligere er registrert solblom. Lokaliteten ligger ca 300 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming frisk fattigeng slått. Vegetasjonstypen er dominert av frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Fra den opprinnelige naturtypebeskrivelsen er det nevnt funn av solblom. Noen nærmere stedsangivelse er ikke gitt. Solblom ble tross ganske nøye leting ikke gjenfunnet i 2012. Ingen andre spesielle arter ble funnet, men enga har en del innslag av den svartelistede arten lupin.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i dårlig hevd og med tykke grasmatter. I øvre del er det mye lupiner. Trolig har slått vært gjeldende driftsform i tidligere tider. Til tross for nøye leting etter solblom er den ikke gjenfunnet i 2012.

Verdivurdering: Sett bortifra tidligere funn av solblom så oppfyller ikke lokaliteten kriteriene for å bli registrert som en slåtteeeng. Den er imidlertid beholdt som en lokalt viktig (C verdi) slåtteeeng inntil en får sjekket ut lokaliteten under blomstringstiden til solblom. Er solblom utgått anbefales det at lokaliteten blir satt til uprioritert, i motsatt fall anbefales skjøtselstiltak for å bedre forholdene for solblom.

Skjøtsel og hensyn: Inntil videre kan en vurdere å gjeninnføre et slåtteregime for å se om solblom kommer tilbake. Da bør enga slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin eller ljà). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca slutten av august. Urterikt høy bør få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra enga etter slått. Lupiner bør bekjempes i lokaliteten.

.....

400 Gåseheller S

Rik edellauvskog – Alm-lindeskog Verdi: A Areal : 18 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved sørenden av første tunnel sør for Tonstad sentrum. Den har svært brattlendt vestvendt eksposisjon ut mot Sirdalsvatnet, og inkluderer deler av den gamle veien som går på utsiden av tunnelen. Avgrensingen er usikker mot nord. I sør grenser biotopen mot fattig furudominert skog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter både brattlendt alm-lindeskog, "sørvendte" berg og (lengst sør) et parti med noe mindre brattlendt bjørkedominert skog. Det bjørkedominerte partiet har også innslag av eik, osp, selje, rogn og lind. Feltsjiktet der er dominert av bregner og storfrytle og har innslag av skogsvingel. Bjørkeskogen er relativt storvokst og fleraldret. Alm-lindeskogen er yngre grunnet tidligere hogst. Svært bratt terreng og ustabile forhold bidrar likevel til et "uryddig" skogbilde og flersjiktet struktur. Alm-lindeskogen er dessuten brutt opp av flere etasjer med mosekledd bergvegger av amfibolitt. Hassel, lind og alm dominerer tresjiktet. Noe osp, selje og eik inngår også. I feltsjiktet inngår bl.a. ormetelg, lundrapp, markjordbær, tveskjeggveronika, myske, maurarve, brunrot, blåknapp, skogsvingel, krossved og vivendel. Den gamle og dels gjengrodd veien nedenfor er kantet av en høy bergskjæring som i et parti er nesten stabilt overrislet, noe som bidrar til økt økologisk variasjon og spesielle habitatnisjer. Engtjæreblom, smørbukk og vendelrot er vanlig der.

Artsmangfold: De mosekledde bergveggene i alm-lindeskogen har et høyt mangfold av oseaniske og regionalt sjeldne lavarter. Muligens også av moser med tilsvarende økologi og utbredelse (ikke undersøkt). Spesielt nevneverdig er sølvnever, gryneporelav, buktporelav, rund porelav, kysthinnelav og blyhinnelav. Over moser på den overrislete vegskjæringen er det også påvist Polychidium muscicola og den svært sjeldne Moelleropsis nebulosa (sterkt truet i 2010-utgaven av rødlisten).

Bruk, tilstand og påvirkning: Et lite granplantefelt er etablert i alm-lindeskogen.

Verdivurdering: På tross av svært lite areal, relativt lav skogalder (for alm-lindeskogen) og relativt høy påvirkningsgrad (inkluderer gammel vei og veiskjæring), så vurderes lokaliteten som svært viktig grunnet forekomst av flere regionalt sjeldne lavarter, inkludert en i høy rødlistekategori.

Skjøtsel og hensyn: Ytterligere inngrep bør unngås, spesielt slikt som dumping av fyllmasse el.lign.

.....

401 Skotet V

Gammel barskog – Gammel furuskog Verdi: **B** Areal : 39,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett nedenfor (øst for) Maritsheli, like sør for Tonstad.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en liten men forholdsvis bred dalsenkning med eldre og ganske storvokst løvblandet furuskog. Foruten furu inngår en del eik og bjørk, samt litt rogn og trollhegg. En bekk løper gjennom lokaliteten, og i nedre del hvor det er lite fall er bekken kantet av en smal sone svakt flompåvirket svartorskog. Blåtopp, einstape, hengeving, bjørnekam, smørtelg og myrfiol preger vegetasjon der. Furuskogen er f.ø. av blåbær-utforming (dominerer) og mindre areal røsslyng-blokkebærskog. Einer inngår. Skogen er reeltivt høyreist og storvokst med dominans av furu på 40-50 cm dbh. Hovedgenerasjonen er trolig ca 150 år, men de eldste er trolig inntil 250 år. Flere eiketrær er 30-50(-60) cm dbh. Lokaliteten har ellers et uvanlig høyt innslag av grove furulæger i lave til midlere nedbrytningsstadier. Døvedkontinuiteten er likevel ikke god.

Artsmangfold: Ingen spesielt krevende gammelskogsarter er påvist, men enkelte regionalt litt uvanlige slik som skorpelaven Protoparmelia ochrococca og barksoppen Cinereomyces crustulinus.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten grenser i overkant til ryddet linjetrasé.

Verdivurdering: Uvanlig storvokst og gammel furuskog på forholdsvis lavt høydenivå. Dette i kombinasjon med betydelig forekomst av grove furulæger, gamle eiker og noenlunde stort areal gjør at lokaliteten vurderes som viktig (nedre del av intervallet).

Skjøtsel og hensyn: Bør avsettes til fri utvikling uten inngrep.

.....

402 Espevoll Ø (Fed)

Slåttemark – Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng Verdi: **B** Areal : 0,7 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Dette er en revisjon av tidligere registrert naturtype (BN00038867). Eventuell relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Espevoll, ca 3 km vest for Tonstad. Avgrensingen omfatter et restfragment av gammel slåttemark og grenser mot grusvei i nedkant (sør), til steingjerde og krattskog i øst, og til ung bjørkeskog i nord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Slåttenga har sørvendt eksposisjon er relativt tørr og veldrenert. Solblom opptre med flere kloner på dette lille engfragmentet. Vegetasjonen består ellers av smyle, sauesvingel, finnskjegg, gulaks, tepperot, engfrytle, småmarimjelle, hårsveve, skjermesveve, beitesveve, legeveronika og et parti med liljekonvall. I tillegg noe prestekrage, blåkløkke og firkantperikum. Einstape er i ekspansjon og danner tette bestand i øvre del. Ellers litt bjørk, einer og furu på engstykket.

Artsmangfold: Relativt stor forekomst av solblom.

Bruk, tilstand og påvirkning: Enga er i gjengroing med kraftig ekspansjon av einstape.

Verdivurdering: Lite areal, men relativt stor forekomst av truet art (tilknyttet gammel mager slåttemark) tilsier at lokaliteten er viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd (ljàslått) bør gjenopptas. Manuell rydding av kratt/trær bør også skje, samt bekjemping av einstape. Gjødelse må ikke tilføres.

.....

403 Osen I

Slåttemark – Frisk fattigeng Verdi: **B** Areal : 1,5 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Osen, ca 6 km vest for Tonstad. Avgrensingen omfatter et konvekst parti av gammel slåtteeng, og er avgrenset omtrentlig mot tilsvarende gammel slåtteeng med litt høyere næringsstatus og/eller antatt litt dårligere restaureringspotensial, samt skog og kratt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Slåttenga ligger ganske åpent til med sørvestlig eksposisjon. Smyle, gulaks, engsyre og tepperot dominerer vegetasjonen. Rødsvingel, engrapp, slåttestarr, ryllik og engsoleie er også vanlige. Blåbær kommer inn i øvre del. En liten forekomst av solblom inngår.

Artsmangfold: Ganske liten forekomst av solblom.

Bruk, tilstand og påvirkning: Enga er i gjengroing med til dels tett oppslag av rogn, samt noe blåbær.

Del av helhetlig landskap: Dette er én av fire avgrensede naturtypelokaliteter med solblom som ligger ganske tett samlet på Osen.

Verdivurdering: Forekomst av truet slåttemarksart i gammel slåttemark tilsier naturtypeavgrensning. Liten forekomst kunne begrenset verdien til lokalt viktig, men pga umiddelbar nærhet til større solblom-forekomster økes verdien til viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåtthevd (ljåslått) bør gjenopptas. Manuell rydding av kratt/trær bør også skje, samt bekjemping av rogn. Gjødning må ikke tilføres.

404 Osen II

Slåttemark – Frisk fattigeng Verdi: B Areal : 0,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Osen, ca 6 km vest for Tonstad. Avgrensingen omfatter øvre del av en gammel slåtteeeng som strekker seg over to parallelle løsmasserygger. Lokaliteten er omtrentlig avgrenset mot tilsvarende gammel slåtteeeng med litt høyere næringsstatus og antatt litt dårligere restaureringspotensial (i nedkant), samt til skog og kratt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Slåttenga har sørvendt eksposisjon, men er tilskygget av oppvoksende bjørkeskog. Vegetasjonen domineres av engkvein, smyle, sauesvingel, gulaks, slåttestarr og tepperot. Også en del blåtopp, blåbær, einstape, stormarimjelle og engsyre, og mindre innslag av engsmelle, firkantperikum, legeberonika, hårsveve, skjærmsveve, blåknapp og engfrytle. Flere kloner med solblom inngår, vesentlig i øvre del (mot skogkanten).

Artsmangfold: Relativt stor forekomst av solblom.

Bruk, tilstand og påvirkning: Enga er i til dels kraftig gjengroing med ekspansjon av blåbær, einstape, bjørk, rogn og litt ørevier og gran.

Del av helhetlig landskap: Dette er én av fire avgrensede naturtypelokaliteter med solblom som ligger ganske tett samlet på Osen.

Verdivurdering: Ganske stor forekomst av truet slåttemarksart i gammel slåttemark gjør at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåtthevd (ljåslått) bør gjenopptas. Manuell rydding av kratt/trær bør også skje, samt bekjemping av problemarter. Gjødning må ikke tilføres.

405 Osen III

Slåttemark – Frisk fattigeng Verdi: B Areal : 1,8 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Osen, ca 6 km vest for Tonstad. Avgrensingen omfatter konvekst parti i kanten av et større jorde/eng som nå ligger brakk. Lokaliteten er omtrentlig avgrenset mot jorde/eng av tilsvarende alder, men med litt høyere næringsstatus og/eller antatt litt dårligere restaureringspotensial (mot sør og vest), og ellers til skog og skogkantkratt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Engstykket ligger åpent og eksponert til for solinnstråling fra sørvest, men er skjermet av store trær for sol fra sørøst. Vegetasjonen preges av gulaks, engrapp, smyle, sauesvingel, tepperot, engsyre, fjellblom, hårsveve og skjærmsveve. Mot skogkanten dominerer blåbær. Solblom danner en stor og tettvokst klon på ca 2,5 x 1,5 meter.

Artsmangfold: Ganske stor forekomst av solblom.

Bruk, tilstand og påvirkning: Blåbær er i ekspansjon fra skogkanten.

Del av helhetlig landskap: Dette er én av fire avgrensede naturtypelokaliteter med solblom som ligger ganske tett samlet på Osen.

Verdivurdering: Forekomst av truet slåttemarksart i gammel slåttemark tilsier naturtypeavgrensning. Lite forekomstareal kunne begrenset verdien til lokalt viktig, men stor klon og dessuten umiddelbar nærhet til større areal med solblom gjør at lokaliteten anses som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåtthevd (ljåslått) bør gjenopptas. Litt manuell rydding av kratt/trær bør også skje. Gjødning må ikke tilføres.

406 Osen IV

Slåttemark – Frisk fattigeng Verdi: B Areal : 0,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Osen, ca 6 km vest for Tonstad. Avgrensingen omfatter øvre del av en gammel slåtteeeng. Lokaliteten er omtrentlig avgrenset mot tilsvarende gammel slåtteeeng med litt høyere næringsstatus og antatt litt dårligere restaureringspotensial (i nedkant), ellers til skog og skogkantkratt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Slåttenga har sørvendt eksposisjon, men delvis gjengrodd med bjørk. Vegetasjonen er dominert av blåtopp, blåbær, blåknapp, sauesvingel, gulaks og tepperot. Ellers inngår engrapp, rødsvingel, slåttestarr, firkantperikum, stormarimjelle, myrfiol, hårsveve, skjærmsveve, smalkjempe og blokkebær. Flere kloner med solblom inngår.

Artsmangfold: Relativt stor forekomst av solblom.

Bruk, tilstand og påvirkning: Enga er i til dels kraftig gjengroing med ekspansjon av blåbær, blokkebær, bjørk og rogn.

Del av helhetlig landskap: Dette er én av fire avgrensede naturtypelokaliteter med solblom som ligger ganske tett samlet på Osen.

Verdivurdering: Ganske stor forekomst av truet slåttemarksart i gammel slåttemark gjør at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd (ljåslått) bør gjenopptas. Manuell rydding av kratt/trær bør også skje, samt bekjemping av problemarter. Gjødning må ikke tilføres.

.....

407 Øygarden SV

Slåttemark – Frisk fattigeng Verdi: C Areal : 4,4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i ytre del av Skredådalen, ved Ødegård. Avgrensingen omfatter en høy og markert løsmasserygg med engvegetasjon. Den er avgrenset mot sterkere gjødslet eng/jorde i nedkant (i sørøst), og til skog (i nordvest).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vegetasjonen er sterkt dominert av engkvein. Ellers inngår rødsvingel, trådsiv, harestarr, slåtestarr, tepperot, engsyre, fjellblom, skjermesveve og blåklomme. Vegetasjonen er tett og relativt høyvokst, unntatt øverst på ryggen hvor det stedvis er lite karplanter og mer mose (mest engkransmose).

Artsmangfold: Ingen krevende arter påvist, og tilstand og kvalitet på enga indikerer (foreløpig) lavt potensial.

Bruk, tilstand og påvirkning: Enga ligger brakk og er i en begynnende gjengroingsfase med litt oppslag av osp, bjørk og gran. Dessuten akkumulert et relativt tykt lag med visstent gras.

Verdivurdering: Lokaliteten anses under noe tvil som lokalt viktig. Den er avgrenset på grunn av relativt godt restaureringspotensial og litt pga kvartærgeologisk interessant/stor og intakt struktur (esker).

Restaureringspotensialet antas relativt godt grunnet edafiske forhold (løsmasser, relativt veldrenert, soleksponert helling) og ellers jevnt terreng (relativt lettdrevet).

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd (ljåslått) bør gjenopptas. Litt manuell rydding av kratt/trær bør også skje. Gjødning og jordbearbeiding må unngås.

.....

408 Hagebakkan I

Slåttemark – Frisk fattigeng Verdi: C Areal : 0,6 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i midtre del av Skredådalen, ved Hagebakkane. Avgrensingen omfatter en liten forekomst med solblom på antatt gammel slåttemark. Lokaliteten ligger like inntil en hytte. Den er avgrenset mot myr og skogsmark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Forekomstareal er fastmark og fremtrer som en seminaturlig lysning i overgangen mellom skog og myr. Vegetasjonen består av blåtopp, hengeving, finnskjegg, blåknapp, blåkoll, bråtestarr, teiebær og skogfiol.

Artsmangfold: Liten forekomst av solblom.

Bruk, tilstand og påvirkning: Utsatt for aktivitet tilknyttet hytta. Området beites ekstensivt av sau.

Verdivurdering: Lokaliteten er avgrenset pga forekomst av solblom. Liten forekomst og lite areal begrenser vurderingen til lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd (ljåslått) bør gjenopptas. Litt manuell rydding av kratt/trær bør også skje. Gjødning må ikke tilføres. Ferdsel/slitasje bør begrenses.

.....

409 Hagebakkan II

Artsrik veikant – Verdi: B Areal : 1,8 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i midtre del av Skredådalen, ved Hagebakkane. Avgrensingen omfatter en veikantstrekning på oppsiden/nordsiden av veien. Lokaliteten er avgrenset mot asfaltdekket i nedkant og til bjørkeskog i oppkant.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Veikanten har bratt helling mot sør og består av usortert morenesandjord. Vegetasjonen er relativt urterik. Blåtopp og blåknapp dominerer, og ellers inngår bl.a. finnskjegg, tepperot, røsslyng, blåbær, krattlodnegras, beitesveve, legeberonika, bråtestarr, blåklomme og jonsokkoll, samt forholdsvis mye solblom.

Artsmangfold: Ganske stor forekomst av solblom.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten var slått med kantklipper ved befaring, og ting tydet på at kantklipping har pågått i mange år.

Verdivurdering: Langstrakt og i regional målestokk relativt artsrik veikant med stor forekomst av solblom. Stor forekomst av truet art på sted med relativt gode habitatvilkår tilsier at lokaliteten er viktig.

Skjøtsel og hensyn: Kantslåtten oppfattes som positiv og er i mangel på annen hevd trolig en forutsetning for forekomst av solblom på lengre sikt. Slåtten bør skje årlig eller annenhvert år, men bør ikke skje før i august/september (etter blomstring og frøsetting)

410 Hagebakkan III

Slåttemark – Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng Verdi: **B** Areal : 0,7 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i midtre del av Skredådalen, ved Hagebakkane. Avgrensingen gjelder en ganske veldrenert sørvendt bakkehelling under en kraftlinje. Lokaliteten ligger like nedenfor en hytte. Lokaliteten er avgrenset mot myr, hyttetomt og skogsmark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Bakkehellingen er uten større trær, og later til å ha vært det i lang tid. Vegetasjonen er lyngrik med blåbær, røsslyng, blokkebær, blåtopp, engkvein, finnskjegg, smyle, skrubbe og bråtestarr. I tillegg inngår solblom spredt.

Artsmangfold: Moderat forekomst av solblom.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er noe oppslag av bjørk, rogn og ørevier. Området beites ekstensivt av sau.

Verdivurdering: Ganske stor forekomst av truet slåttemarksart i antatt gammel slåttemark gjør at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør skjøttes som tradisjonell slåttemark. Manuell rydding av kratt/trær bør foretas. Avsving kan være et gunstig skjøtselstiltak isolert sett eller i kombinasjon med rydding/slått.

Terrenginngrep eller tilførsel av gjødsel bør unngås.

411 Skredå I

Slåttemark – Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng Verdi: **C** Areal : 6,4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i midtre del av Skredådalen, på Skredå. Avgrensingen omfatter øvre del av en gammel slåtteeng med østvendt helling. Lokaliteten er diffust avgrenset mot slåtteeng/beitemark med høyere næringsstatus og dårligere restaureringspotensial (i nedkant), og ellers til skogsmark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Blåtopp dominerer vegetasjonen og ellers inngår mye blåbær, hengeving, smørteig, tepperot og finnskjegg. Bjørnemose danner stedvis et tykt bunnsjikt.

Artsmangfold: Solblom forekommer sparsomt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Arealet er ganske nylig ryddet for trær, og ble benyttet som sauebeite ved befarig. Arealet har trolig gjennomgått en lang periode uten hevd eller med bare svakt beitestrykk før ryddingen.

Verdivurdering: Gammel slåttemark som kun er benyttet som beitemark i nyere tid. Vegetasjonen er artsfattig og bærer preg av å ha vært mer sluttet skogsmark før rydding. Solblom forekommer sparsomt tross lang tid med ugunstige forhold, og dette gir grunnlag for at lokaliteten vurderes som lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Tradisjonell slåttehevd er gunstigere for solblom enn beitebruk. Eventuelt bør kanskje beitebruk kombineres med vårsving. Tilførsel av gjødsel (eller husdyr som går på tilleggsfôr) bør unngås.

412 Skredå II

Naturbeitemark – (D04) Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng Verdi: **C** Areal : 28 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i midtre del av Skredådalen, på Skredå. Avgrensingen omfatter en større areal med moreneavsetninger på sørøst-siden av Skredå, som lenge har vært benyttet som beitemark. Lokaliteten er avgrenset mot fuktigere og mer gjødslet kulturmark, skogsmark, ur, bergskrenter og elva.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Beitearealet er fritt for trær, og delvis lyngdominert, delvis grasdominert. Vegetasjonen er generelt artsfattig og består av nøysomme arter: røsslyng, blåbær, tyttebær, blokkebær, tepperot, gulaks, engkvein, finnskjegg, slåtteestarr, hareestarr, bjørneskjegg, heisiv, engfrytle og fyllblom. I bratte parti er den underliggende morenesandjorda stedvis blottlagt.

Artsmangfold: Ingen krevende arter påvist. Ukjent potensial.

Bruk, tilstand og påvirkning: Arealet har vært håndgjødslet med kunstgjødsel for ca 5 år siden. Dette har imidlertid ikke satt preg på vegetasjonen. Arealet bør ikke gjødsles mht den naturlige magre vegetasjonen.

Verdivurdering: Lokaliteten er under tvil avgrenset som lokalt viktig. Vegetasjonen er triviell og det inngår tilsynelatende ingen krevende arter. Slik mager vegetasjon og parti med eksponert sand kan imidlertid ha betydning for uvanlige og konkurransesvake arter. Siden dette er et relativt stort areal med slike spesielle økologiske (og kvartgeologiske) forhold, så er den avgrenset som naturtypelokalitet.

Skjøtsel og hensyn: Eksisterende driftsform bør pågå, men helst unngå tilførsel av gjødsel.

413 Skredå III

Gammel lauvskog – Gammelt ospeholt Verdi: **C** Areal : 3,3 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Dette er en revisjon av tidligere registrert naturtype (BN00038869). Eventuell relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i midtre del av Skredådalen, på Skredå. Avgrensingen gjelder et ospesholt som i stor grad er omgitt av åpen kulturmark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lite ospesholt med forholdsvis storvokste ospetrær tilknyttet bergrygg. De største ospene er inntil 50 cm dbh. Alderen på ospa er likevel ikke spesielt høy. Enkelte dødvedelementer av yngre dato forekommer. Foruten osp inngår litt bjørk og rogn. Feltsjiktet er dominert av blåtopp og sølvbunke.

Artsmangfold: Ingen krevende arter påvist.

Verdivurdering: Eldre ospesholt opptrer sparsomt i landskapet, og osp er en viktig nøkkelart for mange andre arter. Lite areal og ikke spesielt høy skog- eller trealder begrenser vurderingen til lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Ospesholtet bør avsettes til fri utvikling.

.....

414 Skredå IV

Slåtte- og beitemyr – Slåttemyr Verdi: **B** Areal : 14,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i midtre del av Skredådalen, litt vest for grenda Skredå. Avgrensingen omfatter et større areal med gammel slåttemark, dels på fastmark, dels på myr. Lokaliteten er avgrenset mot fattigere myrutforminger (som trolig har hatt samme hevd) og skogsmark med mindre tydelige tegn på tidligere slåttehevd. Arealet er m.a.o. avgrenset på grunnlag av kominasjonen av tidligere slåttehevd og relativt rik myrvegetasjon.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området består av en mosaikk av myrflater, myrstrenger og fastmark i varierende grad av gjengroing/tredeknning. Steingjerder og tuft etter nedrast løe er tydelige vitner om tidligere slåttehevd i tillegg til vegetasjonsutformingene. Karakteristisk for området er at det på partiene med fastmark nesten overalt er forekomst av solblom, og at myrstrengene i mellom er av intermediær karakter. Begge forhold er generelt uvanlig, og sjelden for regionen. Fastmarkspartiene er generelt sterkt gjengrodd og domineres av blåtopp, blåbær, røsslyng, blokkebær, krekling, tepperot, finnskjegg, bjørnekam, einstape og busker av einer og bjørk. Myrene er dominert av blåtopp, tepperot og rome, men det inngår også betydelige mengder øyentrøst, bjørneskjegg, ryllsiv, stjernestarr, slåtestarr, kornstarr, gulstarr, blåknapp og flekkmarhånd. Myrtistel, hvitbladtistel, dvergjamne og kystmyrklegg inngår også.

Artsmangfold: Stor forekomst av solblom, samt forekomst av flere moderat basekrevende myrplanter som gulstarr og dvergjamne.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere slåttemark og slåttemyr. I følge grunneier slått fram til 1955. Etter den tid kun ekstensivt sauebeite.

Verdivurdering: Stort areal med regionalt uvanlige til sjeldne kulturmarksutforminger (slåttemyr og slåttemark), samt stor forekomst av truet slåttemarksart (solblom) gjør at lokaliteten vurderes som klart viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør skjøttes som tradisjonell slåttemark og slåttemyr. Manuell rydding av kratt/trær bør foretas i tillegg til slått. Avsviing kan være et gunstig skjøtselstiltak i en innledende restaureringsfase mht fastmarksarealene. Terrenginngrep eller tilførsel av gjødsel bør unngås.

.....

415 Handeland V (Bakken)

Naturbeitemark – (D04) Finnskjegg-eng/sauesvingel-eng Verdi: **C** Areal : 4,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen. Dette er en revisjon av tidligere registrert naturtype (BN00037482). Eventuell relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Bakken på Handeland. Det er en grunnlendt grasbakke i sørvendt berghelling. Lokaliteten er avgrenset i øst mot betydelig mer gjødselpåvirket vegetasjon (sammenfaller med eiendomsgrænse og gjerde), til godt nedbeitet men samtidig relativt sterkt gjødslet beitemark i nedkant, og til bergskrenter i overkant.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Restelement av gammel, mager slåttemark dominert av finnskjegg og sauesvingel. Einer danner et glissent busksjikt. Gulaks, tepperot, engfrytle, legeveronika og føyblom er også vanlig. I tillegg inngår bl.a. kystmyrklegg, fjellengkall, øyentrøst, kattedot, kornstarr, bråtestarr, knegras, heisiv og bjørneskjegg.

Artsmangfold: Kjeglevokssopp ble påvist (svak signalart). Innslag av lokalt uvanlige karplanter (fjellengkall, kattedot m.fl.). F.ø. ingen spesielle artsfunn.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ekstensivt sauebeite.

Verdivurdering: Vurderes (under noe tvil) som lokalt viktig ettersom arealet skiller seg ut som kulturmark ved å være lite gjødselpåvirket og dessuten ha relativt stor plantediversitet.

Skjøtsel og hensyn: Vårsviing foreslås som skjøtselstiltak i tillegg til fortsatt ekstensivt beite. Tilførsel av gjødsel (direkte eller indirekte) bør unngås.

.....

416 Fidjeland Ø

Slåttemark – Frisk fattigeng Verdi: **C** Areal : 1,1 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Jon T. Klepsland høsten 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i utvalgte områder i Vest-Agder på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Fidjeland og gjelder en isolert liten slåttemarksteig omgitt av eldre bjørkeskog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Enga er omgitt av en gammel steinmur, og en gammel kjerrevei kan følges i begge ender av engstykket. Dette er like viktige elementer som selve enga. Engstykket inkluderer et konveks parti (en voll). Vegetasjonen er dominert av engkvein, og andre vanlige arter er gulaks, smyle, rødsvingel, sølvbunke, engsyre, engsoleie og tepperot. Det konvekse partier er mer urterikt og der inngår også prestekrage, legeveronika, stormaure, hårsveve og bråtestarr. Engkransemose er vanlig i bunnsjiktet.

Artsmangfold: Ingen spesielt krevende arter påvist, men litt urterikt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Enga er preget av gjengroing med noe oppslag av bjørk og rogn, spesielt i periferien.

Verdivurdering: Vurderes som lokalt viktig grunnet partivis relativt urterik vegetasjon og fordi det er et intakt kulturelement med velbygde steinmurer. Lokaliteten er også relativt lett å restaurere.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør skjøttes som tradisjonell slåttemark. Dette krever en innledende fase med bl.a. litt krattrydding. I tillegg bør bjørkeskogen mot sør tynnes ut noe for å slippe mer lys til. Terrenginngrep eller tilførsel av gjødsel bør unngås.

.....

417 Skibeli nord I

Slåttemark – Svak lågurtslåtteeng Verdi: C Areal : 1,6 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 21.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av to polygon som begge ligger på østsiden og ca midt på Sirdalsvannet i Sirdal kommune, nærmere bestemt ca 800 meter nord for gården Skibeli og på østsiden av fylkesveg 42. Her er det små rester etter slåttemark mellom skog og kultureng i små sør-sørvestvendte bakker.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåttemark, utforming svak lågurtslåtteeng. Vegetasjonstypen er dominert av frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet (G7), men også med en del areal frisk fattigeng (G4).

Artsmangfold: Ingen spesielt interessante arter ble funnet, men enga har en del innslag av naturengsarter som gulaks, føyblom, småsyre, prestekrage, engsmelle, smalkjempe, legeveronika, blåknapp, markjordbær, engsoleie, tveskjeggveronika, firkantperikum, jonsokkoll og ryllik.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i forholdsvis god hevd og med lite rester av gammel grasvekst. Ifølge grunneier slås hovedenga/kulturenga fortsatt. Restene av slåttemark ligger utenfor området som kan slås maskinelt og nåværende bruk er ukjent. Trolig har beite vært/er en viktig faktor for at området fortsatt er åpent. Det er noe gjenvækst av busker av bjørk og gran på slåttemarka.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ligge i grenseland mellom lokalt viktig (C verdi) og viktig (B verdi). På grunn av begynnende gjengroing og at de beste naturengsartene bare finnes spredt er enga vurdert til å ligge på C verdi.

Skjøtsel og hensyn: Enga bør slås en gang i året med egnet redskap (f.eks. tohjuls slåmaskin eller ljà). Tidspunkt for slått bør være etter at de fleste urtene har satt frø og det vil si ca midten-slutten av august. Høyet bør også få lov til å bakketørke et par dager før innsamling. Alt høy må fjernes fra enga etter slått. Enga kan godt beites etter slått.

.....

418 Skibeli nord II

Store gamle trær – Eik Verdi: C Areal : 0,3 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kim Abel (BioFokus) den 21.06.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Sirdal på oppdrag fra Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på østsiden og litt nord for midtendt på Sirdalsvannet i Sirdal kommune, nærmere bestemt ca 800 meter nord for gården Skibeli og på østsiden av fylkesveg 42. Her står det en eldre og noe grov eik i kant av en vest-sørvestvendt natureng. Lokaliteten ligger ca 315 meter over havet. Noen meter unna står en mindre eik på ca 50-60 cm i diameter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er store gamle trær, utforming eik. Eika står i kanten mellom natureng og skog.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika er ca 60-70cm i brysthøydiameter. Det er lite mose på stammen og barken er middels grov. Eika står forholdsvis lysåpent til mot vest og sør og har god vitalitet. Grensettingen starter et stykke opp i stammen og bærer noe preg av at eika har stått mer skyggefullt, men det kan også være at en stor stein rett ved siden av eika har bidratt til noe utskygging. Kronen har i alle fall fri tilgang på sollys. Eika har ikke tegn til hulheter.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å være lokalt viktig (C verdi) grunnet at eika ikke er spesielt grov og at det ikke er registrert noen spesielle arter knyttet til eika.

Skjøtsel og hensyn: Viktig å hindre at eika skygge ut av oppvoksende busker og trær i en sone rundt eika. Døde og døende grener må ikke fjernes da de er viktige levesteder for en rekke arter av spesielt insekter og sopp.

.....

430 Josdal

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 12,4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 21. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00038912) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Josdal i Josdalen (Gjosdalen) i Sirdal. En sydvendt liseide med beitemark avgrenset mot skog/kratt i nord og mot mer næringsrik beitemark og elv i sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Store deler av lokaliteten beites av sau. Øvre deler mot skog kan ha forekomster av solblom og er derfor inkludert i lokaliteten, til tross for få andre verdier. I øst er det en tørrere eng i gjengroing med forekomst av noe mer krevende urter, og her skal solblom være funnet tidligere. Den kan være skygget ut, men tiriltunge, hårsveve, ryllik, gulaks, og med ung gran, furu, bjørk og einer.

Artsmangfold: Solblom skal være observert her, men arten ble ikke gjenfunnet i 2012. Den delen av lokaliteten hvor solblom har vært registrert er i sterk gjengroing av gran, furu og einer.

Bruk, tilstand og påvirkning: Granplanting i østre del og antatt tilførsel av gjødsel i deler av lokaliteten.

Verdivurdering: Beitemarken var uten spesielle arter, men solblom kan fortsatt finnes på lokaliteten. Sydvendt beliggenhet og et visst potensial for solblom gjør at lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Gran og furuplantene i øst bør fjernes snarest og gran bør holdes i sjakk i hele området.

Mesteparten av lokaliteten beites av sau i dag, men kunne med fordel vært slått på ettersommeren og vært utsatt for et svakere beitepress.

432 Kalvetona N

Naturbeitemark – Frisk/tørr, middels baserik eng beitet Verdi: **C** Areal : 1,8 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 18. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nedenfor Kalvetona i Sirdal. Avgrensingen gjelder den øverste (nordvestre) delen av beitemarken og er avgrenset av mer næringsrik mark i sør og av berg og kratt i nord. Nedre del (mot sørøst) av beitemarken har høyere næringsstatus og lavere dekning av urter, og er av den grunn ikke del av naturtypeavgrensingen. Avgrensingen i sør er derfor noe usikker.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Sørvendt liseide med engareal som sannsynligvis beites av sau. Vegetasjonen er kartlagt som frisk/tørr, middels baserik eng (G7). Gulaks, ryllik, engsmelle, smalkjempe, engsyre, harestarr, hvitkløver, hårsveve, tiriltunge, smyle, rødsvingel og natt og dag finnes.

Artsmangfold: Et par litt krevende arter ble påvist, men ingen sjeldne arter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten beites.

Fremmede arter: En godt etablert forekomst med parkslirekne vokser på sørgrensen av lokaliteten.

Verdivurdering: Beitemarken var uten spesielle arter, men sydvendt beliggenhet og et visst potensial for varmekrevende insekter gjør at lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Et ekstensivt beitepress er positivt. Tradisjonell slåttehevd er et godt alternativ, eventuelt en kombinasjon av slått og beite. Tilførsel av gjødsel bør ikke skje. Parkslirekneforekomsten bør bekjempes.

433 Fintland

Erstatningsbiotoper – Sand- og grustak Verdi: **C** Areal : 16,4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 21. juni og 18. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordsiden av veien, sør for Fintlandsmoene på Fintland i Sirdal. Avgrensingen gjelder deler av et stort sandtak avgrenset mot sterkt påvirkete sandflater i sørvest og ellers mot skog/kratt og dyrket mark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Et lite sandtak beliggende ved vei. Sanden er stedvis noe grov og med innslag av stein og grus, men det er likevel en del finkornet sand og litt silt som gir variasjon i kornstørrelsen. Lokaliteten er sørvendt og eksponeringen er forholdsvis god med tanke på varmekrevende sandarter. Steril sand dominerer, men noen planter vokser på en del av den sørvendte flaten.

Artsmangfold: Løpebillene *Pterostichus melanarius*, *Calathus erratus*, *Ophonus rufibarbis* og *Harpalus laevipes* er ikke tidligere registrert i indre deler av Vest-Agder. Enkelte andre insekter ble også påvist ved befaringen. Sårkjuke ble funnet på en løvlåg i sandtaket.

Bruk, tilstand og påvirkning: Sandtaket er i bruk, men de sterkest påvirkede delene (sørvestre del) er ikke inkludert.

Fremmede arter: Flere fremmedarter finnes, bl.a. en god del hagelupiner.

Verdivurdering: Lokalitetens kan ha viktige naturverdier, spesielt for sandlevende insekter. Lokaliteten er derimot sterkt påvirket, har mye svartelistearter og ingen spesielt interessante funn ble gjort. Derfor vurderes lokaliteten som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Et ekstensivt bruk, gjerne uten uttak av sand, er optimalt. Ellers er det viktig at deler av lokaliteten får være i fred for påvirkninger over noe lengre tid. De store bestandene av hagelupin bør bekjempes før de sprer seg ytterligere utover.

434 Lægane N

Erstatningsbiotoper – Sand- og grustak Verdi: **C** Areal : 1,5 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 21. juni 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordsiden av veien, nord for Lægane i Sirdal. Avgrensingen gjelder et lite sandtak avgrenset mot skog og vei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Et lite sandtak beliggende ved vei. Sanden er stedvis noe grov og med innslag av stein og grus, men det er likevel en del finkornet sand og litt silt som gir variasjon i

kornstørrelsen. Lokaliteten er sørvendt og eksponeringen er forholdsvis god med tanke på varmekrevende sandarter. Steril sand dominerer, men noen planter vokser på en del av den sørvendte flaten.

Artsmangfold: Løpebillene grønn sandjeger, *Nebria rufescens*, *Bembidion femoratum* og *Bembidion lampros*, en veiveps samt enkelte andre insekter ble påvist ved befaringen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Et sandtak som fortsatt er i bruk (uttak av masse).

Verdivurdering: Lokalitetens størrelse og beliggenhet tilsier ikke høye naturverdier, men lokaliteten er likevel viktig for sandlevende insekter i kommunen, og anses derfor som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Et ekstensivt bruk, gjerne uten uttak av sand, er optimalt.

.....

435 Kalvetona

Naturbeitemark – Frisk/tørr, middels baserik eng beitet Verdi: B Areal : 14 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 18. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nedenfor Kalvetona i Sirdal. Avgrensingen gjelder den vestre delen av beitemark/hagemark, og er avgrenset av mer næringsrik mark og kratt i øst, kratt og skog i nord og vest, og av vei i sør. I nord grenser lokaliteten til en annen naturtype (Kalvetona N - 432). Avgrensingen er noe omtrentlig.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Sørvendt engareal som sannsynligvis beites av sau. Vegetasjonen er kartlagt som frisk/tørr, middels baserik eng (G7), men har også mye areal som passer best til frisk fattigeng (G4). Gulaks, ryllik, kystmaure, smalkjempe, engsyre, engsoleie, blåkoll, øyentrøst, rød jonsokkblom, hvitbladtistel, blåklokke, harestarr, stjernestarr, gråurt, rødknapp, hvitkløver, hårsveve, tiriltunge, smyle, rødsvingel og natt og dag finnes. Stedvis er lokaliteten i sterk gjengroing, med mye einstape, einer eller løvoppslag. Noen få jordboende sopp ble sett i nedre del av lokaliteten, men ingen krevende arter ble påvist. I østre del av lokaliteten er det flere gamle hasselrunner med noe død ved, og hasselhage er lagt inn som mosaikk i naturtypebenevnelsen.

Artsmangfold: Et par litt krevende arter ble påvist, men ingen sjeldne arter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten beites av sau.

Freemede arter: En godt etablert forekomst med parkslirekne vokser på nordgrensen av lokaliteten.

Verdivurdering: Enkelte krevende urter ble påvist og lokaliteten har et potensial for forekomst av interessante insekter knyttet til edelløvtrær/eng og for beitemarkssopp. Hasselhage er en truet naturtype og lokaliteten vurderes under tvil som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Et ekstensivt beitepress er positivt. Tradisjonell slåttehevd er et godt alternativ, eventuelt en kombinasjon av slått og beite. Noe rydding av kratt og løvoppslag bør utføres, men hasselrunnene bør få utvikle seg fritt. Tilførsel av gjødsel bør ikke skje. Parkslirekneforekomsten bør bekjempes.

.....

438 Lunde

Naturbeitemark – Frisk fattigeng beitet Verdi: C Areal : 21,7 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 18. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00038926) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for veien ved Lunde i Sirdal. Avgrensingen gjelder den vestvendte beitemarken ovenfor bebyggelsen, avgrenset av mer næringsrik mark i vest og ellers av kratt og skog. Avgrensingen er noe usikker.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Av karakteristiske arter kan nevnes engkvein, hvitkløver, blåklokke, blåknapp, engsyre, kystmaure, myrfiol, legeberonika, bjørnekam, harestarr, hårsveve, gulaks og tepperot. Unge grantrær og einer finnes i kanten og noe inn i lokaliteten. Enkelte sopparter, bl.a. noen vokssopper ble funnet på lokaliteten.

Artsmangfold: Liten mønjevokssopp, honningvokssopp, grønn vokssopp og en gul køllesopp ble påvist, og det er et visst potensial for mer interessante beitesopparter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten kan være noe gjødslet nederst. I den nedre delen er det mange rydningsrøyser og steingarder og en kjerrevei går igjennom lokaliteten. Det er hugd en del trær i øvre del av lokaliteten i de senere år.

Verdivurdering: Enkelte krevende sopparter ble påvist og lokaliteten har et potensial for ytterligere forekomster, og vurderes derfor som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Et ekstensivt beitepress er positivt. Tradisjonell slåttehevd er et godt alternativ, eventuelt en kombinasjon av slått og beite. Tilførsel av gjødsel bør ikke skje.

.....

440 Tveiten

Slåttemark – Frisk fattigeng slått Verdi: C Areal : 10,9 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 18. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00038930) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for veien ved Tveiten i Sirdal. Avgrensingen gjelden den sørøstvendte beite/slåttemarken ovenfor bebyggelsen, avgrenset av mer næringsrik mark i sørøst og ellers av kratt og skog. Avgrensingen er noe usikker.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Slåtteengen ligger i mellom den oppdyrkede jorda og skogen, og holdes kun delvis i hevd ved noe rydding og sauebeite. Vegetasjonen er kartlagt som frisk fattigeng (G4). Karakteristiske arter i mer hevdete partier er gulaks, tveskjeggveronika, ryllik, blåklomme, harestarr, engsoleie, blåknapp, hvitløver, hårsveve, kystmaure og tepperot. En god del av arealet er i sterk gjengroing, med mye einstape, tistler, einer og unge bjørk, rogn og osp.

Artsmangfold: Ingen krevende eller sjeldne arter ble påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten ble tidligere slått, men beites nå av sau. Noe hogst/rydding av oppslag forekommer i deler av lokaliteten.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi) grunnet forekomst av enkelte slåttebegunstigede planter og et potensial for interessante insekter.

Skjøtsel og hensyn: Et ekstensivt beitepress er positivt, men tradisjonell slåttehevd er et bedre alternativ, eventuelt en kombinasjon av slått og beite. Tilførsel av gjødsel bør ikke skje. Manuell rydding er nødvendig i en del av lokaliteten.

.....

441 Aslakstølen

Slåtte- og beitemyr – Slåttemyr Verdi: **C** Areal : 96,7 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Stefan Olberg 17. september 2012 i forbindelse med supplerende naturtypekartlegging i kommunen på oppdrag for fylkesmannen. Tidligere registrert naturtype (BN00038836) er revidert m.h.t. tekst, verdi og avgrensing. Relevant informasjon fra tidligere kartlegging er videreført i teksten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Aslakstølen i Gjosdalen i Sirdal. Slåttemyra er sydendt, med bratte fjell mot de tre andre himmelretningene og grenser mot skog/kratt og dyrket mark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En relativt stor, fattig gressmyr som tidligere ble hevdet ved slått. Blåtoppdominert med mye torvmoser og noe rome, breimyrull, lyssiv og flaskestarr. Røsslyng, klokkeløng, dvergbjørk, bjørk, furu og einer vokser i kantene og dels ute på myra. Det er lite buskvekst på myra, og lite tuedannelse, slik at gjenopptagelse av slåttehevd er forholdsvis enkelt på store deler av lokaliteten.

Artsmangfold: Ingen kravstore eller sjeldne arter ble registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Slåttemyra slås ikke lenger, men utformingen og flere små utløer vitner om tidligere tiders aktivitet. Bekken som renner gjennom myra er rettet ut i deler av lokaliteten, og to dammer er tørrlagt. I syd er et tilliggende areal dyrket opp.

Verdivurdering: Slåttemyr er en truet naturtype. På tross av manglende hevd og en artsfattig lokalitet, vurderes lokaliteten som lokalt viktig (C-verdi) pga størrelse og et bra restaureringspotensial.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten er truet av at skjøtselen er opphørt. I tillegg er det enkelt å dyrke opp store deler av myra. Tradisjonell slåttehevd bør gjeninnføres.

.....

3.3 Kartleggingsstatus

Ettersom kartleggingsarbeidet har vært konsentrert om avgrensede forhåndsdefinerte areal er det ikke hensiktsmessig eller mulig å presentere dekningskart for kommunene med hensyn til kartleggingsstatus. Derimot kan vi si at kartleggingsstatusen for de undersøkelsesområdene som er besøkt i dette prosjektet (23 av 29 områder) er godt eller tilfredsstillende kartlagt med hensyn til alle verdikategorier i kulturlandskapet, og for viktige (B-verdi) og svært viktige (A-verdi) lokaliteter innenfor andre hovednaturtyper.

4 Diskusjon

Undersøkelsesområdene i 2012 var større og færre i antall sammenlignet med kartleggingen i 2011, noe som gav større bevegelsesfrihet for oss som kartleggere, men samtidig større utfordringer i forhold til kartleggingsstrategi og estimering av tidsbruk. Vi foretrekker imidlertid denne friheten ettersom vi har lang erfaring med at dette som regel gir en mer effektiv kartlegging m.h.t. antall viktige og svært viktige lokaliteter som fanges opp innenfor en gitt kostnadsramme kontra der forhåndsdefinerte undersøkelsesområder er snevrere angitt.

Her følger en kort diskusjon omkring de naturtypekategoriene det har vært størst fokus på i prosjektet:

4.1 Naturbeitemark, slåttemark og slåttemyr

Kartleggingen i Hægebostad og Sirdal i 2012 gav lignende resultat som kartleggingen i Kvinesdal, Flekkefjord og Vennesla i 2011 med hensyn til kulturmarkstypene beitemark, slåttemark og slåttemyr. Det finnes bare små og spredte fragmenter av engvegetasjon i landskapet hvor naturverdiene er øyensynlig noe høyere, i form av mer varierte plantesamfunn (mer urterikt) eller med forekomst av solblom. Typisk forekommer slike utforminger i utkanten av ekstensivt drevne (lite gjødslete) eller brakklagte slåttemarksteiger, langt unna intensivt drevne areal, og helst tilknyttet ganske brattlendt og tørkeutsatt mark. Forekomster av solblom har tyngdepunkt i skog og lyngmark som har vært åpne utmarksslåttesteiger tidligere, men som senere har ligget brakk og heller ikke har vært utsatt for oppgjødsling av husdyr som går på tilleggsgjør. De gamle utmarksslåttene ble neppe gjødslet, og i tillegg til sensommerslåt ble det trolig svidd om våren. Muligens er solblom begünstiget av vårsviing fremfor slått, og beitebruk er trolig snarere negativt enn positivt for denne rødlistearten.

Såkalte beitemarkssopp omfatter mange rødlistearter og gode signalarter på verdifulle beite- og slåttemarker. Mye av kartleggingsarbeidet ble gjort utenfor sesongen for å kunne fange opp denne organismegruppen, men det ble også gjort kartlegging innenfor sesongen på lokaliteter som ble vurdert å kunne ha riktige habitatkvaliteter. Likevel ble det ikke gjort funn av noen spesielt krevende arter innenfor denne gruppen, og potensialet vurderes nå som generelt dårlig på Sørlandet, spesielt for innlandskommunene i Vest-Agder. En viktig faktor kan være at mange av de krevende beitemarkssoppene trolig er avhengig av litt baserikt jordsmonn. Beitemarkssoppene opptre dessuten fortrinnsvis på veldrenert og litt sandig jordsmonn hvor bunnsjiktet ikke er for tykt, mens mye av kulturmarken i Agderfylkene er tett og humusrik, fuktig, og ofte med både tykt bunnsjikt og strølag.

Med hensyn til slåttemyrer er inntrykket i store trekk det samme som i fjor, og vi henviser til fjorårets rapport angående diskusjon omkring slåttemyrer i Vest-Agder. Likevel ble det nå i 2012 påvist og avgrenset et par lokaliteter som slåttemyr, begge i Sirdal. Den ene ligger i Skreådalen og representerer en litt baserik myrutforming som bærer tydelige tegn på tidligere slåtthevd. Den andre ligger i Gjødalen og er representant for en fattig myrtype som under trange kår tidligere ble slått "overalt", men som sjelden bærer noe spesielt preg av det lenger. Den i Gjødalen bærer fremdeles preg av slått ved å være relativt slett (lite tuedannelse) og ved forekomst av høylør.

Slåttemarkslokalitetene med solblom på gården Osen i Sirdal ligger oppe i skogkanten bak huset på bildet til venstre. Høyre bilde viser livskraftig forekomst av solblom på lok 406 (Osen IV). Fotos: Jon T. Klepsland

4.2 Kystlynghei

Til forskjell fra kartleggingen i 2011 besluttet vi nå i 2012 å lage naturtypeavgrensinger også av lyngheiene innenfor undersøkelsesområdene i Flekkefjord kommune. I 2011 ble det kun gjort avgrensinger av kystlynghei på Lindesnes, hvor klokkesøte viste seg å opptre relativt rikelig. Befaringstidspunktet hadde mye å si for dette resultatet; Lindesnes ble nemlig kartlagt i september, som er i blomstringstiden til klokkesøte, mens lynghei-områdene i Flekkefjord ble befart i juli, på et tidspunkt klokkesøta er lett å overse. Lyngheiene på Sørlandskysten er svært fattige, både med hensyn til berggrunn og arts mangfold, og storparten av arealet fremviser lignende brukshistorikk med tallrike spor etter en aktiv utmarksbruk fram til ca århundreskiftet 1800/1900, men etter den tid har utmarksslått og lyngbrenningen praktisk talt opphørt. De eneste brukbare kriteriene vi har hatt for å gjenkjenne og kartlegge kystlynghei har dermed vært edafiske forhold (åpen lyng- og myrhei) og forekomst av klokkesøte.

På Hydra er det en pågående tradisjon for å svi av grasrike utmarksbeiter tidlig på våren. Vegetasjonen har utviklet seg mot naturbeitemark, men opphavet kan være så ulikt som både skogsmark, myr, strandeng og naturlig åpen lynghei. Skjæringslinjen mellom naturbeitemark og kystlynghei er vanskelig å trekke ettersom såkalt velhevdet kystlynghei får de samme egenskaper som nettopp naturbeitemark. Mer lyngdominerte heier har ikke vært skjøttet på samme vis, men i løpet av befaringen våren 2013 ble vi vitne til ganske omfattende og planmessig brenning av lyngdominert hei og skogsmark som ikke har vært brent på mange tiår eller mer. Konsekvensen er at brannen blir svært intens og trenger dypt ned i jordsmonnet. Et slikt brannfelt, hvor humuslaget er brent opp slik at mineraljorda er blottlagt, finnes på sørvest-siden av Hydra etter lyngbrann vinteren/våren 2013. Biomangfoldmessig har brannen (foreløpig i alle fall) gjort mer skade enn gagn, men det kan bli interessant å følge med på vegetasjonsutviklingen der fremover. En naturtype blir imidlertid ikke automatisk prioritert/viktig fordi om man setter fyr på vegetasjonen.

Sesongen 2012 kartla vi altså 3 store områder med kystlynghei, alle på fastlandet i Flekkefjord kommune. Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at vi mener at DN-håndbok 13.2 sine kriterier for avgrensing, og begrunnelse for hvorfor naturtypen skal oppfattes som prioritert, er mangelfulle og dårlig begrunnet. Klokkesøte er den eneste kartleggingsvennlige rødlistearten som kan hevdes å ha tyngdepunkt i kystnær lynghei, og selv om planten trolig er begunstiget av lyng- og myrbrenning (får konkurransefortrinn foran lyng og graminider) er den neppe avhengig av slik hevd, eller annen form for hevd. I løpet av kartleggingen har vi sett store bestander av arten i miljø som trolig aldri har vært hevdet i betydningsfull grad (nesten nakne fjellområder med bare spredte torvflekke). Det er liten grunn til å tro at de åpne lyng- og myrheiene vil gro fullstendig igjen av skog og kratt selv om de ikke hevdes ved brenning, beite eller slått. Store areal er for grunnlendte, magre, fuktige og/eller værutsatte til at skog kan etablere seg. Vi har likevel fulgt håndbokas kriterier for kartlegging av kystlynghei, og ettersom nesten all kystnær lynghei i kommunen nå er befart og avgrenset som prioriterte naturtyper må man nå betrakte kartleggingsstatus for denne naturtypen som god/fullstendig.

Enorme areal med sparsomt vegetert kystlynghei innenfor Flekkefjord LVO. Her utsikt mot vest fra Slethelveden, innenfor lokalitet 361 Porshei-Vindskolla. Foto: Jon T. Klepsland

Typisk habitat for klokkesøte, på fuktige torvmatter over berg. Lokalitet 361 Porshei-Vindskolla. Foto: Jon T. Klepsland.

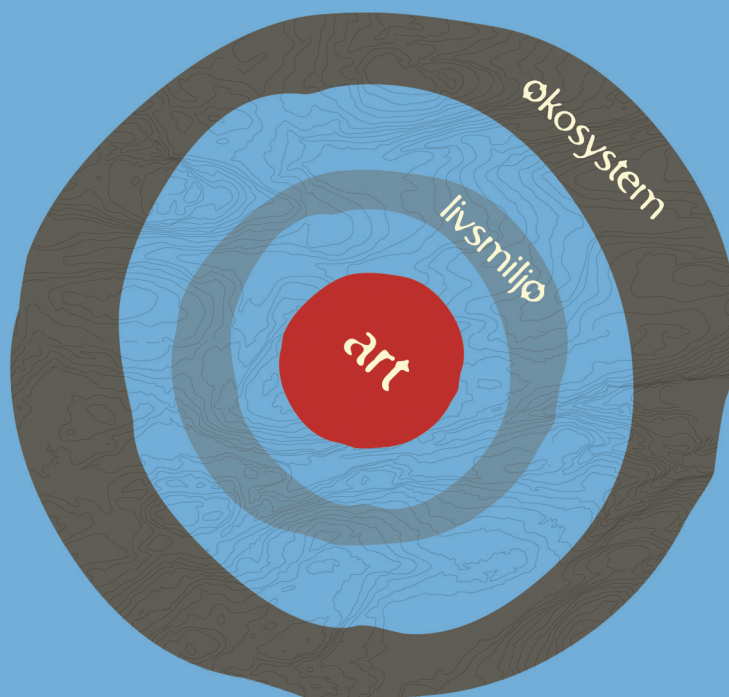
4.3 Skog

Vår erfaring er at skog er relativt dårlig fanget opp i tidligere kartlegginger, og heller ikke i MiS (miljøregistrering i skog). At viktige skoglokaliteter ikke fanges opp av MiS kan skyldes at inngangsverdiene for registrering er satt for høyt i forhold til de faktiske naturverdiene, mangelfull kartleggingsstatus/ dekning, og/eller mangel på tilstrekkelig kompetanse hos MiS-kartleggere. Våre registreringer viser at de fleste interessante og rødlistete artene finnes i skog, og at skog generelt representerer langt mer artsrike habitat enn hva åpne kulturskapte habitat gjør. Viktige naturtyper i skog hos de besøkte kommunene omfatter både gammel barskog (furuskog), gammel løvskog, gammel fattig edelløvskog og rik edelløvskog (i flere utforminger). En kontroll av gamle naturtypelokaliteter angitt som "rik sumpskog" i forbindelse med et parallelt prosjekt har imidlertid vist at denne skogtypen er ytterst sjelden, muligens ikke-eksisterende i store deler av Vest-Agder.

Kartleggingsstatusen for skog må fortsatt ses på som mangelfull i alle besøkte (og ikke-besøkte) kommuner i Vest-Agder, med unntak av på Hidra hvor kartleggingsstatusen nå kan anses som relativt god.

Litt næringsrik, men basefattig svartorsumpskog kartlagt som gammel fattig edelløvskog. Lok 429 Flekkerøya SØ (Stølsvika), Kristiansand. Foto: Jon T. Klepsland.

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-272-2

BioFokus-rapport 2013-14